

महाराष्ट्र विधानसभा

पहिले अधिवेशन, २०१६

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

शुक्रवार, दिनांक १८ मार्च, २०१६ / फाल्गुन २८, १९३७ (शके)

(१) शालेय शिक्षण, क्रीडा आणि युवक कल्याण, उच्च व तंत्रशिक्षण, वैद्यकीय शिक्षण, मराठी भाषा, सांस्कृतिक कार्य मंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण, अन्न आणि औषध प्रशासन, संसदीय कार्य मंत्री		
(३) पर्यावरण मंत्री		
(४) पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ९६

जळगांव जिल्ह्यातील खाजगी इंग्रजी माध्यमाच्या शाळांनी
शिक्षण हक्क कायद्याचे उल्लंघन केल्याबाबत

- (१) * ५०७२८ श्री.उन्मेश पाटील (चाळीसगाव) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) शिक्षण हक्क कायद्यानुसार वंचित व दुर्बल घटकांतील बालकांना प्राथमिक शिक्षणासाठी प्रवेश देणे बंधनकारक आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, वरीलप्रमाणे शासन आदेशाचे पालन न करता फी आकारून प्रवेश दिल्याने जळगांव जिल्ह्यातील खाजगी इंग्रजी माध्यमाच्या १५० शाळांना कारणे दाखवा नोटीसा दिल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, त्यानुसार सदरच्या खाजगी इंग्रजी माध्यमाच्या शाळांवर कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय.

(२), (३) व (४) प्राथमिक तपासणीत विविध त्रुट्या आढळून आलेल्या शाळांना नोटीसा देण्यात आल्या असून सदर शाळांकडून त्रुटीची पूर्तता करून घेण्यात येत आहे.

राज्यातील निवासी डॉक्टरांच्या कामाचा ताण कमी करण्याबाबत

(२) * ४९७२१ डॉ.तुषार राठोड (मुखेड) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील मागील तीन वर्षांच्या कालावधीत आठवड्याला किमान १०० तासांपेक्षा जास्त काम व ताणामुळे, वेळी-अवेळी झोप तसेच कामाच्या ठिकाणी मिळणाऱ्या निकृष्ट आहारामुळे ९० निवासी डॉक्टरांना क्षयरोग व २०० पेक्षा जास्त निवासी डॉक्टरांना हृदय विकार, मधुमेह झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, निवासी डॉक्टरांच्या कामाचा ताण कमी करून त्यांच्या कामाचे सुनियोजन करण्यासंबंधी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, त्यामागील कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) नाही, हे खरे नाही.

(२) निवासी डॉक्टरांच्या कामाचा ताण कमी करण्याच्या अनुषंगाने संस्थास्तरावर कॉलेज कौन्सिलची बैठक आयोजित करून त्या त्या विभागाच्या विभाग प्रमुखांमार्फत निवासी डॉक्टरांच्या दैनंदिन कामाचे नियोजन ठरविण्यात येते.

(३) वैद्यकीय रुग्ण सेवेकरीता निवासी डॉक्टरांना सर्व प्रकारच्या रोग्यांच्या सान्निध्यात राहावे लागते. ज्यांची रोगप्रतिकारक शक्ती कमी असते, त्यांना क्षयरोग होऊ शकतो. तसेच, कमी शारिरीक श्रम, एकंदरीत जीवनशैली आणि काही प्रकरणी अनुवांशिक कारणाने मधुमेहसुद्धा होऊ शकतो.

**जळगाव जिल्हा तसेच पाचोरा तालुक्यात केशरी कार्डधारकांना
नियमित धान्य पुरवठा करण्यासंदर्भात**

- (३) * ४५९५९ श्री.किशोर पाटील (पाचोरा), श्री.गुलाबराव पाटील (जळगाव ग्रामीण), श्री.सुरेश (राजूमामा) भोळे (जळगाव शहर) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) जळगाव जिल्ह्यात केशरी कार्डधारकांपैकी सुमारे ५५ टक्के कार्डधारकांना धान्य मिळत नसल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच पाचोरा (जि.जळगाव) तालुक्यात माहे नोव्हेंबर, २०१४ पासून केशरी कार्डधारकांना धान्य पुरवठा होत नाही तसेच या तालुक्यात वितरण व्यवस्थेकडून केशरी कार्डच उपलब्ध नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या संदर्भात मा.अन्न व नागरी पुरवठा मंत्री यांना एक निवेदन दिले होते व त्यानुसार मा.मंत्री महोदयांनी केशरी कार्डधारकांना तातडीने धान्य वितरीत करण्यात येईल असे आश्वासन दिले होते, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त केशरी कार्डधारकांना नियमित धान्य पुरवठा करण्यासंदर्भात कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) होय.

- (२) होय. परंतु, तद्नंतर माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये कोऱ्या शिधापत्रिका उपलब्ध झाल्यानंतर, केशरी शिधापत्रिकांचे वितरण सुरळीत सुरु आहे.
- (३) व (४) अशा आशयाचे निवेदन मा.मुख्यमंत्री यांच्याकडे प्राप्त झाले होते. सध्या राज्यामध्ये सुरु असलेल्या शिधापत्रिकांच्या आधार सिडींगचे काम पूर्ण झाल्यावर राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा अधिनियम, २०१३ अंतर्गत समाविष्ट न झालेल्या लाभार्थ्यांना अन्नधान्याचा लाभ देण्याबाबतचा निर्णय घेण्याबाबत, दिनांक १५ जानेवारी, २०१६ च्या शासन निर्णयान्वये निर्णय घेण्यात आला आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील अनेक ठिकाणी पॅकबंद वस्तुंची विक्री छापील
किंमतीपेक्षा जास्त दराने होत असल्याबाबत

(४) * ४७७०९ श्री.योगेश सागर (चारकोप), श्री.जयकुमार रावल (शिंदखेडा), श्री.सुधाकर देशमुख (नागपूर पश्चिम), श्री.सुधाकर कोहळे (नागपूर दक्षिण), श्रीमती देवयानी फरांदे (नाशिक मध्य), श्री.राज पुरोहित (कुलाबा), श्री.बाळासाहेब सानप (नाशिक पूर्व), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अनेक ठिकाणी शीतपेये, पाण्याची बाटली, प्लॅस्टिक पिशवीतील दूध यांच्यासह अन्य पॅकबंद वस्तुंची विक्री करताना त्या छापील किंमतीपेक्षा जास्त दराने विक्री होत असल्याचे वारंवार निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अशा प्रकारांना आळा घालण्यासाठी व लोकजागृती व्हावी आणि समाजातील विविध घटकांकडून अशा घटनांबाबत प्रतिसाद मिळावा जेणेकरून प्रशासनाला त्यावर तात्काळ कारवाई करता येईल या हेतूने अन्न व नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभागामार्फत वैधमापन शास्त्र यंत्रणेने दक्षता समिती गठीत केल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यात किती ठिकाणी अशा दक्षता समित्यांची स्थापना करण्यात येणार आहे तसेच सदरहू दक्षता समितीचे कार्य काय आहे व त्याचा ग्राहकांना कशा प्रकारे फायदा होणार आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) व (२) हे खरे आहे.

(३) सदर दक्षता समित्या राज्यस्तरीय व महानगरपालिका स्तरावर गठित करण्यात येणार आहेत.

आवेष्टित स्वरूपात वस्तुंच्या छापील किंमतीपेक्षा अधिक दराने विक्री होत असलेल्या गैरप्रकारास आळा घालण्याच्या दृष्टीकोनातून स्थानिक पातळीवर लोकसहभागातून स्थानिक ग्राहकांचे प्रबोधन करणे, आवेष्टित स्वरूपातील वस्तुंची छापील किंमतीपेक्षा अधिक होत असल्यास त्याबाबत संबंधित निरीक्षक, वैध मापन शास्त्र यांना अवगत करणे, ग्राहकांची फसवणूक होऊ नये म्हणून

आवेष्टीत वस्तुंच्या वितरण व्यवस्थेमध्ये करावयाच्या सुचना व वितरण व्यवस्थेतील आढळलेल्या त्रुटीबाबत संबंधित संस्था, अधिकारी यांना शिफारशी करणे इ.कार्य सदर समिती करेल.

सदर समिती लोकसहभागातून स्थानिक पातळीवर ग्राहकांचे प्रबोधन करणार असून गैरप्रकार करणाऱ्या दुकानदारांची माहिती कारवाईसाठी सक्षम प्राधिकार्याकडे पाठविणे तसेच वितरण व्यवस्थेतील सुधारणा वा त्यातील त्रुटी याबाबत संबंधीत अधिकार्यांना शिफारशी करणार असून सदर सदस्यांची नावे दुरध्वनी/भ्रमणध्वनी क्रमांक सर्व सभासदांना जाहीर करण्यात येणार असल्याने ग्राहक अशा समिती सदस्यांशी संपर्कात राहून त्यांची संभाव्य फसवणूक टळू शकेल तसेच गैरप्रकार करणाऱ्या दुकानदाराची माहिती ही समिती सक्षम प्राधिकार्याकडे पाठविणार असल्याने संबंधीत सक्षम प्राधिकारी अशा दुकानदारा विरुद्ध वेळीच कायदेशीर कार्यवाही करतील त्यामुळे अशा गैरप्रकारास आळा बसेल. परिणामी ग्राहकांचे आर्थिक शोषण थांबेल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्रीगोंदा (जि.अहमदनगर) शहरात व भंडारा जिल्ह्यात पाण्याचे शुध्दीकरण न करता पिण्याचे पाणी विकले जात असल्याबाबत

(५) * ४९७८४ श्री.भाऊसाहेब कांबळे (श्रीरामपूर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.विजय वडेईवार (ब्रम्हपूरी), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), डॉ.तुषार राठोड (मुखेड), श्री.शिरीषदादा चौधरी (अमळनेर), श्री.रामचंद्र अवसरे (भंडारा) : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पिण्याचे पाणी शुध्द करून व्यापारी तत्वावर विकायचे असेल तर इंडियन स्टॅंडर्ड ब्युरोच्या निकषानुसार व विविध विभागांच्या परवानग्या घ्यावा लागतात, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच राज्यात सीलबंद पाणी बाटली व पाऊच आणि २० लिटरचे जारचा व्यवसाय करणाऱ्या उद्योगाकडून शुध्दतेचे मानक न पाळता आवश्यक त्या शुध्दीकरण प्रक्रिया न करता ग्राहकांची फसवणूक होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, श्रीगोंदा (जि.अहमदनगर) शहरात व भंडारा जिल्ह्यात अधिकृत (ब्रँडेड) कंपन्यांऐवजी प्लास्टिकची सीलबंद बाटली, कॅनमध्ये बनावट पिण्याचे पाणी विकले जात असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(४) तसेच भंडारा जिल्ह्यात केवळ ४ कंपन्यांची पिण्याचे पाणी शुध्द करून पाणी विक्री करण्याचा परवाना असल्याची नोंद असून सदर जिल्ह्यात बऱ्याच अशा कंपन्या आहेत की ज्या अवैध पाणी विक्री करीत असल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त सर्व प्रकरणांची चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार बनावट पाण्याची विक्री करणाऱ्यांवर व कंपन्यांवर तसेच शुध्दतेच्या मानकाचे पालन न करणाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) काही ठिकाणी इंडीयन स्टॅन्डर्ड ब्युरोच्या निकषानुसार मानके न पाळता उत्पादन केलेले आढळून आले आहे.

(३) हे खरे नाही.

माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये श्रीगोंदा, जि.अहमदनगर शहरात व भंडारा जिल्ह्यात अशा प्रकारची घटना आढळून आलेली नाही.

(४) हे खरे नाही.

(५) विना परवाना व बी.आय.एस. प्रमाणपत्र धारण न करता, व्यवसाय करीत असलेल्या पेढ्यांवर अन्न सुरक्षा व मानके कायदा अधिनियम २००६, नियम व विनियम २०११ अंतर्गत कारवाई करण्यात येते. कमी दर्जाचे नमुनेप्रकरणी न्यायनिर्णय खटले दाखल करण्यात येतात व असुरक्षित नमुन्यांप्रकरणी संबंधितांविरुध्द न्यायालयात खटले दाखल करण्यात येतात.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भंडारा जिल्हयातील आधारभूत धान खरेदी केंद्रात
शेतकऱ्यांचे चुकारे थकीत असल्याबाबत**

(६) * ४७३६६ श्री.विजय वडेटीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.राजेश काशीवार (साकोली), श्री.चरण वाघमारे (तुमसर), श्री.कृष्णा गजबे (आरमोरी) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भंडारा जिल्हयातील दिघोरी मोठी येथील लक्ष्मी राईस मिल असोसिएशन व खरेदी विक्री संघ असे दोन आधारभूत केंद्र सुरू असून लक्ष्मी राईस मिल असोसिएशनच्या खरेदी केंद्रावर शेतकऱ्यांकडून ९६२७ क्विंटल धानाची खरेदी करण्यात आली असून १ कोटी ३६ लाख रुपये आणि २० लाख रुपये बोनस असे एकूण १ कोटी ५६ लाख रुपये आणि खरेदी विक्री संघाच्या गोडावून मध्ये शेतकऱ्यांकडून १०७८२ क्विंटल धानाची खरेदी करण्यात आली असून १ कोटी ५२ लाख रुपये आणि २२ लाख रुपये बोनस असे एकूण १ कोटी ७४ लाखांचे चुकारे थकल्याची बाब दिनांक ३ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच मुरमाडी (तुप.) (ता. लाखनी, जि. भंडारा) येथील दि भगिरथ सहकारी भातगिरणीच्या शासकीय आधारभूत धानखरेदी केंद्रावर दिनांक १८ फेब्रुवारी, २०१६ पर्यंत ५८८ शेतकऱ्यांनी १२ हजार १०२ क्विंटल धानाची विक्री केली. त्यापैकी १२५ शेतकऱ्यांना अद्यापही रुपये ५५ लाख ७० हजार ७५६ इतका चुकारा प्राप्त झालेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, भंडारा जिल्हयातील विरली (बु), सरांडी (बु), करडी यासह अनेक गावातील आधारभूत धान खरेदी केंद्रावर खरेदी करण्यात आलेल्या धानाचे करोडो रुपयांचे चुकारे अद्यापही करण्यात आले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या सर्व प्रकरणांची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले,

(५) असल्यास, त्यानुषंगाने आधारभूत धान खरेदी केंद्रावर खरेदी करण्यात आलेल्या धानाचे करोडो रुपयांचे चुकारे मिळण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

सदर केंद्रावर १६,०५४.०० क्विंटल इतकी धानाची खरेदी दिनांक ०८.३.२०१६ अखेर पर्यंत करण्यात आली आहे. सदर धानाची एकूण रक्कम रुपये २,२६,३६,१४०.०० इतक्या रक्कमेपैकी रुपये २,१०,८९,०८८.०० इतकी रक्कम संबंधित शेतकऱ्यांना अदा करण्यात आली असून उर्वरित रक्कमेचे हंड्या प्राप्त होताच अदा करण्यात येणार आहेत.

(३) हे खरे नाही.

(४) व (५) धान खरेदीबाबत दि. ३१.१०.२०१५ च्या शासन निर्णयान्वये विहित केलेल्या तरतूदीनुसार धान उत्पादक शेतकऱ्यांचे चुकारे अदा करण्याबाबतची कार्यवाही करण्यात येते.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पट्टणकोडोली (ता.हातकणंगले, जि.कोल्हापूर) येथील
गाव खणीतील पाणी दूषित झाल्याबाबत**

(७) * ४३२९३ श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पट्टणकोडोली (ता.हातकणंगले, जि.कोल्हापूर) येथील गाव खणीतील पाणी मोठ्या प्रमाणात प्रदुषित झाले असून सदर पाण्याला दुर्गंधी सुटली असल्याने परिसरातील ग्रामस्थांच्या आरोग्यास धोका निर्माण झाला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत ग्रामस्थांनी ग्रामपंचायत तसेच जिल्हाधिकारी यांच्याकडे तक्रारी करून सुध्दा कोणतीच कार्यवाही केली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) सदरच्या खणीतील पाणी पिण्यासाठी किंवा इतर कोणत्याही कारणासाठी वापरण्यात येत नाही. तसेच खणीतील पाणी हे पिण्याच्या पाण्याचा स्रोत नसल्यामुळे पाण्याचे नमुने तपासले जात नाहीत. पाणी पिण्यासाठी वापरत नसल्यामुळे ग्रामस्थांच्या आरोग्यास धोका निर्माण झालेला नाही.

(२), (३) व (४) याबाबत ग्रामपंचायतीकडे तक्रार प्राप्त झालेली आहे. सदर खणीमध्ये नजिकच्या घरातील सांडपाणी सोडले जाते. तक्रारीनुसार ग्रामपंचायतीने खणीमध्ये सांडपाणी सोडणा-या खणी नजिकच्या ग्रामस्थांना नोटिसा दिलेल्या आहेत. तसेच सदरचे सांडपाणी निचरा करण्यासाठी ग्रामपंचायतीने गटार प्रस्तावित केली असून त्याबाबतची कार्यवाही सुरु आहे.

जिल्हाधिकारी कार्यालयाकडे अशा प्रकारची कोणतीही तक्रार प्राप्त झालेली नाही.

**नागपूर येथील मे. हल्दीराम फूड इंटरनॅशनल या
पेढीतील अन्नपदार्थांच्या दर्जाबाबत**

(८) * ४४४५७ श्री.शरददादा सोनावणे (जुन्नर), श्री.सरदार तारासिंह (मुलुंड) :
सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मे.हल्दीराम फूड इंटरनॅशनल, गुमथळा, नागपूर या पेढीची अन्न व औषध प्रशासन कार्यालय, नागपूर यांनी दिनांक २६ जून व ८ जुलै, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास तपासणी करून १४ अन्न पदार्थ विश्लेषणासाठी घेतले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अन्न व औषध प्रशासन (मुंबई) कार्यालयात ऑरेंज फ्लेवर सोनपापडी, भुजीया सेव, आलु भुजीया, खट्टा मिठा मुगडाळ या नमून्यांचे विश्लेषण प्रलंबित आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, घेण्यात आलेल्या ४१ अन्न नमून्यांपैकी ३ कमी दर्जाचे, २ असुरक्षित व १४ नमून्यांचा अहवाल प्रलंबित आहे,हे ही खरे आहे काय,

(४) तसेच टॉड मिल्क या अन्न नमून्यात साखर आढळल्यामुळे हा नमूना असुरक्षित घोषित केला असून, सदर पेढीविरुद्ध खटला क्र. ४८/२०१५ दाखल करण्यात आला असून, मारवाडी घेवर या पदार्थात बुर्शी आढळल्याने तोही

असुरक्षित घोषित झाला असून, त्याविरोधात संबंधितांविरुद्ध खटला दाखल न करण्याची कारणे काय आहेत,

(५) असल्यास, ४१ नमुन्यांपैकी जे २२ नमुने प्रमाणित करण्यात आले, ते सोडून उर्वरित नमुने ज्या अन्न पदार्थांचे होते त्यांचे उत्पादन थांबवून, साठा त्वरीत जप्त का करण्यात आला नाही, तसेच तीन कमी दर्जाचे व दोन असुरक्षित नमुने कोणते आहेत व त्या अन्न पदार्थांचा राज्यातील व परराज्यातील साठा वर्तमानपत्रात जाहिर करून नष्ट न करण्याची कारणे काय आहेत,

(६) असल्यास, कमी दर्जाचे व असुरक्षित घोषित झालेले नमुने कोणत्या अन्न पदार्थांचे आहेत, हल्दीराम या कंपनीस बेकायदेशीर सहकार्य करणाऱ्या संबंधीत अधिकाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) होय.

हल्दीराम फुड इंटरनॅशनल, गुमथळा, नागपूर व त्यांच्या इतर शाखा मधून अन्नपदार्थ विश्लेषणासाठी घेण्यात आले होते.

(२) हे खरे नाही.

सर्व नमुन्यांचे अहवाल प्रमाणित घोषित झाले आहेत.

(३) ४१ अन्न नमुन्यांचे अहवाल प्राप्त झाले असून त्यापैकी ३ कमी दर्जाचे व २ असुरक्षित आढळून आले आहेत. १४ नमुन्यांचा अहवाल प्राप्त झाला असून ते प्रमाणित घोषित झाले आहेत.

(४) होय.

मारवाडी घेवर या अन्न नमुन्यात बुर्शी आढळून आल्याने तो असुरक्षित घोषित झाल्यामुळे त्या विरोधात संबंधितांवर खटला क्र.१४५४/२०१५ न्यायालयात दाखल करण्यात आला आहे.

(५) ४१ पैकी ३६ नमुने प्रमाणित आढळले आहेत, त्यामुळे त्यांचे उत्पादन थांबवून साठे जप्त करण्यात आले नाहीत. ३ कमी दर्जाचे अनुक्रमे

१) पाश्चराईज्ड होमोजिनाईज्ड डबल टोन्ड मिल्क,

२) पाश्चराईज्ड स्टॅंडर्डईज टोन्ड मिल्क

३) स्कीम्ड दही व २ असुरक्षित नमुने अनुक्रमे १) टोन्ड मिल्क, २)

मारवाडी घेवर इत्यादी घोषित झालेले सर्व अन्न नमुने नाशवंत (Perishable) असल्यामुळे संबंधित उत्पादन दिनांकाचा साठा शिल्लक राहू शकत नसल्यामुळे नष्ट करण्याची कारवाई केली नाही.

(६) कमी दर्जाचे नमुने १. पाश्चराईज्ड होमोजिनाईज डबल टोन्ड मिल्क, २.पाश्चराईज्ड स्टॅंडर्डईज टोन्ड मिल्क ३) स्कीम्ड दही आहेत व असुरक्षित नमुने अनुक्रमे १) टोन्ड मिल्क, २) मारवाडी घेवर आहेत. प्रशासनातील अधिका-यांनी हल्दीराम कंपनीस बेकायदेशीर सहकार्य केल्याचे आढळून आलेले नाही.

**पुण्याच्या कॅम्प परिसरातील आबेदा इनामदार महाविद्यालयातील
मुरुड येथे सहलीसाठी गेलेल्या विद्यार्थ्यांपैकी १३ विद्यार्थी
समुद्रात बुडून मृत्यू झाल्याबाबत**

(९) * ४९२९७ श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई), श्री.पंकज भुजबळ (नांदगाव), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.इम्तीयाज सय्यद (औरंगाबाद मध्य), श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.विलास तरे (बोईसर), श्री.राज पुरोहित (कुलाबा), श्री.दत्तात्रय भरणे (इंदापूर) : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पुण्याच्या कॅम्प परिसरातील आबेदा इनामदार महाविद्यालयातील मुरुड येथे सहलीसाठी गेलेल्या विद्यार्थ्यांपैकी १३ विद्यार्थी समुद्रात बुडून दिनांक १ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास मृत्यू पावले आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, मुरुडच्या समुद्र किनाऱ्यावर सुरक्षा रक्षक नसल्याने सदरहू विद्यार्थ्यांचे मृत्यू झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, राज्यातील सर्व चौपाटया तसेच कोकणातील समुद्र किनाऱ्यावरील सर्व पर्यटन स्थळे इ.ठिकाणी आवश्यक तेवढा सुरक्षा रक्षक नसल्यामुळे या घटना वारंवार घडत असल्याने तातडीने सुरक्षा रक्षक नेमण्यासंबंधी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) तसेच भविष्यात अशा घटना रोखण्यासाठी वेळीच प्रतिबंधात्मक उपाययोजना करण्याऐवजी या घटनेच्या पार्श्वभूमीवर राज्य शिक्षण मंडळाने सहल विषयक काढलेल्या परिपत्रकात १००/- रु. बॉन्ड पेपरवर प्राचार्यांकडून अशा दुर्घटना थांबवण्याबाबत अंडरटेकींग लिहून घेण्याचा उल्लेख केला असून त्यात १० विद्यार्थ्यांमागे १ शिक्षक असेल, असा नियमही सदर परिपत्रकात बनवण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, सदर घटनेची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुसार दुर्घटनेत समुद्रात बुडून मृत्यू पावलेल्या विद्यार्थ्यांच्या कुटुंबियांना आर्थिक मदत देण्याबाबत व भविष्यात अशा दुर्घटना रोखण्यासंदर्भात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय, हे खरे आहे.

समुद्रात १० विद्यार्थीनी व ४ विद्यार्थी असे एकूण १४ जण बुडून मृत्यू पावले आहे.

(२) मुरुडच्या समुद्रकिनाऱ्यावर जीव रक्षक नसल्याने सदरहू विद्यार्थ्यांचे मृत्यू झाले असे म्हणता येणार नाही.

(३) राज्यातील समुद्र किनाऱ्यावर (बीचेस) पर्यटकांसाठी सुरक्षा व्यवस्था करण्याबाबत पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभागाच्या दिनांक ८ सप्टेंबर, २००६ च्या शासन निर्णयान्वये आवश्यक मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्यात आल्या असून त्यानुसार कार्यवाही करण्यात येते. त्याचप्रमाणे नॅशनल इन्स्टीट्यूट ऑफ वॉटर स्पोर्टच्या मार्गदर्शक तत्वाप्रमाणे सुरक्षेच्या दृष्टीने आवश्यक उपाययोजना करण्यात येत आहेत.

(४) सदर परिपत्रक शिक्षण उप संचालक, पुणे विभाग, पुणे यांच्या कार्यालयातून निर्गमित करण्यात आले असून त्यामध्ये रुपये १००/- च्या बॉड पेपरवर प्राचार्याकडून अंडरटेकींग लिहून घेण्याबाबत कोणतीही सूचना करण्यात आलेली नाही. परंतु, २० विद्यार्थ्यांमागे १ शिक्षक असण्याबाबत सूचना करण्यात आली आहे.

(५) सदर प्रकरणी चौकशीची कार्यवाही सुरु आहे. सदर दुर्घटनेत समुद्रात बुडून मृत्यू पावलेल्या विद्यार्थ्यांच्या कुटुंबियांना सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाकडील विद्यार्थी सुरक्षा विमा योजनेअंतर्गत विद्यापीठाकडून रुपये ५०,०००/- अधिक विमा कंपनीकडून रुपये ५०,०००/- असे दोन्ही मिळून प्रति विद्यार्थी रुपये १,००,०००/- (अक्षरी एक लक्ष मात्र) मदत देण्यात येणार आहे. यातील विमा कंपनीकडून प्राप्त प्रति विद्यार्थी रुपये ५०,०००/- प्रमाणे रुपये ७,००,०००/- महाविद्यालयाकडे प्राप्त झाले असून पैकी १२ विद्यार्थ्यांसाठी प्रती विद्यार्थी रुपये ५०,०००/- प्रमाणे रुपये ६,००,०००/- (अक्षरी रुपये सहा लक्ष मात्र) इतकी रक्कम अपघातात मृत्यू पावलेल्या विद्यार्थ्यांच्या पालकांना संपूर्ण करण्यात

आलेली आहे. उर्वरित २ विद्यार्थ्यांच्या पालकांनी विमा कंपनीकडून प्राप्त रुपये ५०,०००/- प्रती विद्यार्थी आजपावेतो स्वीकारलेली नाही. विद्यापीठाकडून द्यावयाच्या हिश्याची रक्कम देणेबाबत कार्यवाही सुरु आहे. त्याचप्रमाणे पुणे महानगरपालीका, पुणे यांचेमार्फत प्रति विद्यार्थी रुपये १,००,०००/- (रुपये एक लक्ष मात्र) इतकी आर्थिक मदत जाहीर करण्यात आलेली आहे. त्याचप्रमाणे मुख्यमंत्री सहायता निधीतूनही मृत विद्यार्थ्यांच्या पालकांना प्रतिविद्यार्थी रुपये २ लक्ष मात्र ची आर्थिक मदत घोषित करण्यात आली आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सांगली जिल्हा परिषदेच्या यांत्रिकी विभागात झालेल्या हातपंप व
इतर तांत्रिक साहित्य खरेदीत झालेली अनियमितता**

(१०) * ५०९६९ श्री.शिवाजीराव नाईक (शिराळा) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सांगली जिल्हा परिषदेच्या ग्रामीण पुरवठा विभागाच्या यांत्रिकी विभागात खरेदी करण्यात आलेले हातपंप तसेच, इतर तांत्रिक साहित्य यांच्या खरेदीमध्ये रुपये दीड कोटीची आर्थिक अनियमितता झाली असल्याचा अहवाल मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्यांकडे सादर झाला असून सदरहू गैरव्यवहाराची मुख्यलेखा व वित्त अधिकारी यांच्यामार्फत चौकशी सुरु आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर खरेदी करताना अर्थ विभागाला डावलून व नियमानुसार खरेदी प्रक्रिया न करता चुकीच्या पध्दतीने खरेदी करून आर्थिक अनियमितता केली असल्याची बाब निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय.

(२) होय.

(३) प्रस्तुत प्रकरणी जिल्हा परिषद स्तरावर चौकशी करणेत आलेली असून चौकशी समितीच्या दि.१० फेब्रुवारी, २०१६ रोजीच्या अहवालाच्या अनुषंगाने दोषी अधिकारी व कर्मचारी यांचेविरुद्ध कारवाई प्रस्तावित करणेत येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजा कोटगल (ता. जि. गडचिरोली) येथील नळ पाणी पुरवठा
योजनेमध्ये झालेला गैरव्यवहार**

(११) * ४९२७८ डॉ.देवराव होळी (गडचिरोली) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजा कोटगल (ता. जि. गडचिरोली) येथील नळ पाणी पुरवठा योजनेकरिता रुपये १ कोटी ९१ लक्ष मंजूर झाले असून सदर योजना पूर्ण करण्याचा कालावधी २४ महिने असतांना ४ वर्षे कालावधी होऊन सुद्धा सदर योजना अपूर्ण आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास माहे जून, २०११ मध्ये वा त्यादरम्यान संबंधित काम लक्ष्मी इंटरप्राईजेस या संस्थेला देवून काम सुरु करण्यात आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर संस्थेने नियमबाह्य रितीने ग्रामपंचायत सचिव, पाणीपुरवठा समिती अध्यक्ष व माजी सरपंच यांच्या सहमतीने कामाची सुरुवात करताच ३५ लाख रु.ची उचल केली, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर कामात झालेल्या गैरव्यवहाराप्रकरणी नेमलेल्या चौकशी समितीने तत्कालीन सरपंच व सचिव यांना दोषी ठरविलेले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे तसेच सदर पाणी पुरवठा योजना कार्यान्वित करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) व (५) होय.

सदर योजनेच्या कामात गैरव्यवहार झाल्याप्रकरणी गठीत चौकशी समितीमार्फत चौकशी करण्यात आली असून, तत्कालिन सरपंच व सचिव यांना दोषी ठरविण्यात आले आहे.

सदर योजनेच्या कामाचे मुल्यांकनानुसार समितीने कंत्राटदारास रु.६,२७,५७९/- इतकी जादा रक्कम प्रदान केल्याप्रकरणी, फरकाची रक्कम पा.पु.व स्वच्छता समिती, कोटगल यांचेकडून वसूल करण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे. तसेच सदर गैरव्यवहार प्रकरणी तत्कालिन सचिव तथा ग्रामसेवक यांचेविरुद्ध प्रशासकीय कार्यवाही करण्याचे उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी पुरवठा व स्वच्छता) यांना निर्देश देण्यात आले आहेत.

तसेच सदर योजनेच्या काम मार्गी लावण्यासंदर्भात ग्रामसभा घेऊन संबंधीत कंत्राटदारामार्फत योजना कार्यान्वित करण्याचे ठरविले आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शहापूर, मुरबाड, भिवंडी, कल्याण व अंबरनाथ (जि.ठाणे) या तालुक्यातील
गावपाड्यांत पाणी टंचाई दूर करण्याबाबत**

(१२) * ५०३३५ श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व), श्री.शांताराम मोरे (भिवंडी ग्रामीण) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईला पाणीपुरवठा करणा-या शहापूर, मुरबाड, भिवंडी, कल्याण व अंबरनाथ (जि. ठाणे) या तालुक्यातील ५१९ पाणी टंचाईग्रस्त गावपाड्यांत मोठ्या प्रमाणावर पाणी टंचाई जाणवत असून ती दूर करण्यासाठी दोन कोटी ६४ लाख रुपये खर्चाबाबतचा प्रस्ताव ठाणे जिल्हा परिषदेच्या ग्रामीण पाणी पुरवठा विभागाकडून शासनाला सादर केल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, टँकर किंवा बैलगाडीऐवजी विंधन विहीर घेऊन त्यावर (बोअरिंग) हातपंप बसविण्यासाठी ५८ गावे व २०२ आदिवासी पाडे पात्र असूनही उक्त ठिकाणी विंधन विहीरी घेऊन हातपंप बसविण्याबाबतची कोणतीही कार्यवाही झालेली नसल्याने सदर परिसरातील नागरिकांना पाणी टंचाईला सामोरे जावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) तसेच, शहापूर, मुरबाड, भिवंडी, कल्याण, अंबरनाथ तालुक्यातील पाणी टंचाई दूर करण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) ५१९ गावे/वाड्यांसाठीचा रु.२.६४ कोटी रकमेचा संभाव्य पाणी टंचाई कृती आराखडा तयार करण्यात आला आहे, हे खरे आहे.

(२) टंचाई कृती आराखड्यामध्ये ५८ गावे व २०२ पाड्यांसाठी विंधन विहीरी प्रस्तावित करण्यात आल्या असून त्यासाठी भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणेच्या भूवैज्ञानिकांमार्फत सर्वेक्षणाचे काम चालू आहे.

(३) याबाबत चौकशीचा प्रश्न उद्भवत नसून विंधन विहीरीचे बाबतीत भूवैज्ञानिकांमार्फत सर्वेक्षण होणे आवश्यक आहे. तदनंतर सर्वेक्षणामध्ये पात्र असलेल्या गावे/वाड्यांसाठी घ्यावयाच्या विंधन विहीरीची कामे प्रशासकीय मान्यतेसाठी जिल्हाधिकारी यांचेकडे सादर करून तदनंतर निविदा कार्यवाही करून विंधन विहीर घेणेचे काम माहे मार्चमध्ये नियोजित आहे.

(४) ठाणे जिल्ह्यातील शहापूर व मुरबाड या तालुक्यांमध्ये माहे मार्च अखेर पाण्याची पातळी खालावत असल्याने काही गावांना पाणी टंचाई भासते त्यामुळे टँकरग्रस्त गाव/ पाड्यांना कायमस्वरूपी पाणी पुरवठा करण्याच्या दृष्टीने नळ पाणी पुरवठा योजना घेण्याचे प्रस्तावित करण्यात येत आहेत.

तसेच नाशिक जिल्ह्यातील बाहूली धरण उद्भव निश्चित करून शहापूर तालुक्यातील ९७ गावे व २५९ पाड्यांसाठी गुरुत्वाकर्षणाद्वारे पाणी पुरवठा योजना करण्याचे प्रस्तावित आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे येथील बालचित्रवाणी कर्मचाऱ्यांचे थकित वेतन मिळण्याबाबत

(१३) * ४९२५७ श्री.लक्ष्मण जगताप (चिंचवड) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे येथील बालचित्रवाणी कर्मचाऱ्यांचे सन २०१४ म्हणजेच गेली २० महिन्यांपासून वेतन थकले असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बालचित्रवाणी संस्था स्वायत्त असल्याने ती खाजगी सार्वजनिक सहभागाच्या तत्वावर सक्षमपणे उभी करण्याच्या शासनाच्या विचाराधीन बाबीवर निर्णय घेण्यात आला आहे काय,

(३) असल्यास, त्यानुषंगाने उक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय.

(२) व (३) सदर संस्था खाजगी लोकसहभागातून सक्षम करण्यासाठी प्रस्ताव सामान्य प्रशासन विभागास अभिप्रायास्तव सादर करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पाटण तालुक्यातील (जि. सातारा) गावांमध्ये राष्ट्रीय पेयजल तसेच भारत निर्माण योजनेतर्गत करण्यात आलेल्या निकृष्ट कामांची चौकशी करणेबाबत

(१४) * ४०३७९ श्री.शंभूराज देसाई (पाटण) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे वाजेगांव, घाणबी, काढोली गावडेवाडी, धनगरवाडी कसणी व माजगांव (ता.पाटण, जि.सातारा) या गावांत राज्य शासनाचे राष्ट्रीय पेयजल तसेच भारत निर्माण योजनेतर्गत पिण्याच्या पाण्याच्या योजनांची कामे केली आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरच्या योजनांची कामे अतिशय निकृष्ट करून शासनाच्या पैशांचा संबंधित ठेकेदारांनी मोठ्या प्रमाणात अपहार केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरच्या पाण्याच्या योजना अतिशय निकृष्ट झाल्याने वरील गांवातील ग्रामस्थांना राज्य शासनाने निधी खर्च करूनही पिण्याचे पाणी मिळत नसल्याने या झालेल्या कामांची उच्चस्तरीय सुरु असलेली चौकशी पुर्ण झाली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने शासनाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) अद्यापही चौकशी केली नसल्यास चौकशी न करण्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय.

(२) नाही.

(३) व (४) शासनाच्या दि.१५.०६.२०१६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये ग्रामीण पाणीपुरवठा योजनांच्या त्रयस्थ तांत्रिक परिक्षणासाठी मार्गदर्शक सूचना देण्यात आल्या आहेत. त्यानुसार जिल्हा परिषद, सातारा यांचेमार्फत त्रयस्थ तांत्रिक तपासणी यंत्रणा नुकतीच निश्चित करण्यात आली असून सदर यंत्रणेकडून उपरोक्त गावांच्या नळ पाणीपुरवठा योजनांच्या कामाची तपासणी करून घेण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राजापूर (ता.येवला, जि.नाशिक) येथील परिसरात पिण्याच्या पाण्याची तीव्र टंचाई निर्माण झाल्याबाबत

(१५) * ५०२३५ श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राजापूर (ता.येवला, जि.नाशिक) येथील परिसरात विहिरीचे पाणी संपले असल्याने पाण्याचे स्रोत नसल्याने माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान पिण्याच्या पाण्याची तीव्र टंचाई निर्माण झाली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, त्यामुळे पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न निर्माण झाल्याने तेथील महिलांना पाण्यासाठी दुरवरून भटकती करावी लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) अंशतः खरे आहे.

एका खाजगी विहिरीचे पाणी कमी झाल्यानंतर गावातील दुसरी खाजगी विहीर अधिग्रहीत करून त्याद्वारे राजापूर गावास पाणीपुरवठा करण्यात येत आहे.

(२) व (३) हे खरे नाही.

राजापूर येथील पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न सोडविणेसाठी राजापूर मधील खाजगी विंधण विहीर दि.८ डिसेंबर,२०१५ पासून अधिग्रहीत करण्यात आली होती. सदर विहिरीचे पाणी राजापूर नळ योजनेच्या विहिरीत टाकून घेवून राजापूर येथे नळ योजनेद्वारे पाणी पुरवठा करण्यात येत होते. सदर विहिरीचे पाणी कमी झाल्यामुळे दि.१७.०२.२०१६ पासून गावातील दुसरी खाजगी विहीर अधिग्रहीत करून सदर विहिरीचे पाणी राजापूर नळ योजनेच्या विहिरीत टाकून नळ योजनेद्वारे पाणी पुरवठा करण्यात येत आहे.

तसेच राजापूर परिसरातील वाड्यावस्त्यांवर टँकरद्वारे पाणी पुरवठा सुरु करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पुणे महानगरपालिकेत शालेय पोषण योजने
अंतर्गत रक्कमेचा अपहार झाल्याबाबत**

(१६) * ४०४२५ श्रीमती मेधा कुलकर्णी (कोथरुड), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.जयकुमार गोरे (माण), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे महानगरपालिकेमध्ये सन २००६ पासून माहे डिसेंबर, २०१० पर्यंत शालेय पोषण आहार योजने अंतर्गत झालेल्या रुपये ३ कोटी ३ लाख रक्कमेचा अपहार

माहे नोव्हेंबर, २०१४ मध्ये लेखापरीक्षण विभागाने केलेल्या तपासणी अहवालात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, सदर अहवालात २५०० टन तांदुळाचा अपहार झाल्याचे माहे डिसेंबर, २०१४ मध्ये वा त्यादरम्यान झाल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत चौकशी करण्यात आली आहे काय, त्यानुषंगाने संबंधीत दोषी व्यक्तींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) शालेय पोषण आहार योजनेचे सन २००९-१० ते सन २०१३-१४ या कालावधीसाठीचे लेखापरीक्षण करण्यात आले आहे. या अंतर्गत पुणे महानगरपालिकेमध्ये झालेल्या लेखापरीक्षणावेळी असा लेखा आक्षेप उपस्थित करण्यात आला होता.

(३) आयुक्त (शिक्षण) यांच्यामार्फत चौकशी करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

बोईसर एमआयडीसी (जि. पालघर) मधील युपीएल लिमिटेड या कारखान्यातून घातक रसायनांची पिंपे गटारात टाकल्याबाबत

(१७) * ४८३४४ श्री.विलास तरे (बोईसर), श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बोईसर (जि.पालघर) एमआयडीसी येथील युपीएल लिमिटेड (UPL Limited) या कारखान्यातून उत्पादन प्रक्रिये दरम्यान शिल्लक राहिलेल्या घातक रसायनांची पिंपे वेस्ट मॅनेजमेंटला न पाठवता सरळ गटारात टाकून त्यांची विल्हेवाट लावण्याचा प्रकार पुनः दुसऱ्यांदा याच कंपनीने दिनांक १२ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास करण्यात आल्याची बाब निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू कारखान्यातून उत्पादन प्रक्रियेनंतर शिल्लक राहिलेल्या घातक रसायनांची शासनाने पाहणी केली आहे काय,

- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने यांस जबाबदार असणाऱ्या संबंधितांविरुद्ध तसेच सदरहू कंपनी विरुद्ध कोणती कायदेशीर कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रामदास कदम : (१) हे अंशतः खरे असून मौजे सरावली ग्रामपंचायत हद्दीमध्ये रसायनाची पिंपे साठविल्याचे दुस-यांदा देखील आढळून आले. तथापि, सरळ गटारात टाकून विल्हेवाट लावल्याने आढळून आले नाही. तसेच सदरची रसायने पिंपे नेमकी कोणत्या उद्योगाची आहे याची चौकशी सुरु आहे.

(२) होय. महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळामार्फत पाहणी करण्यात आली आहे.

(३) म.प्र.नि. मंडळामार्फत ऑगस्ट, २०१५ रोजी सापडलेल्या रसायनाच्या साठ्याच्या अनुषंगाने युपीएल कंपनीला प्रस्तावित निर्देश बजावले आहेत. तसेच चौकशी करण्याबाबत स्थानिक बोईसर पोलिस ठाणे यांना कळविले असून गुजरात प्रदुषण नियंत्रण मंडळाशी संपर्क साधून चौकशी करण्यात येत आहे. तर जानेवारी, २०१६ दरम्यान सापडलेल्या रसायनाच्या साठ्याबाबत अज्ञात इसमाविरुद्ध गुन्हा क्र. १/२०१६ नोंदविण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पारशिवनी (जि.नागपूर) तालुक्यातील गोदामात एपीएल योजनेचा
गहू व तांदुळ शिल्लक धान्यसाठा पडून असल्याबाबत**

(१८) * ४५५५४ श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी (रामटेक) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पारशिवनी (जि.नागपूर) तालुक्यातील गोदामात एपीएल योजनेचा गहू व तांदुळ शिल्लक धान्यसाठा शिल्लक असून सदर धान्यसाठ्याची विल्हेवाट लावण्याची परवानगी देण्यात न आल्याने तालुक्यातील अन्य योजनेचे धान्य साठवण्यासाठी गोदाम अपुरे पडत असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, एपीएल योजनेचा गहू व तांदुळाचा साठा असताना धान्याचे वितरण करण्याची परवानगी जिल्हाधिकारी यांनी न दिल्याने सदर धान्यसाठा गोदामात पडून आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत चौकशी करण्यात आली आहे काय, त्याअनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) व (२) दिनांक ३० जानेवारी, २०१६ च्या पत्रान्वये पारशिवनी (जि.नागपूर) तालुक्यासह राज्यातील सर्व जिल्ह्यांमधील एपीएल योजनेच्या शिल्लक अन्नधान्याचे समायोजन करून, राज्यातील ज्या १४ जिल्ह्यांमध्ये शेतकऱ्यांसाठीची योजना सुरु आहे. त्या योजनेमध्ये सदर अन्नधान्याचे वाटप करण्यात आले आहे. अशा प्रकारे अन्नधान्याचे वाटप केल्यामुळे ज्या गोदामांमध्ये सदर धान्य साठविण्यात आले होते ती गोदामे रिकामी होण्यास मदत झाली आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

दोंडामार्ग (जि.सिंधुदुर्ग) तालुक्यातील सासोली, मणेरी, तिलारी नदीपात्रातून सावंतवाडी, वेंगुर्ले, मालवण येथील जलवाहिनीच्या कामाबाबत

(१९) * ४०७७५ श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दोंडामार्ग (जि.सिंधुदुर्ग) तालुक्यातील सासोली, मणेरी, तिलारी नदीपात्रातून महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण विभाग, सिंधुदुर्ग यांच्या माध्यमातून सुमारे २१८ कोटी रुपये खर्च करून सावंतवाडी, वेंगुर्ले, मालवण अशी पाण्याची जलवाहिनी टाकण्याचे काम हाती घेण्यात आले आहे, या जलवाहिनीशी करार केलेल्या वेंगुर्ले तालुक्यातील उत्तम स्टिल कंपनीने आपल्या शेअरची रक्कम शासनाकडे जमा न केल्याने गत माहे मे, २०१५ पासून सदर जलवाहिनीचे काम पूर्णपणे ठप्प झाले असून शासनाने याबाबत वेळीच निर्णय न घेतल्यास सदर प्रकल्पाचा खर्च वाढण्याची शक्यता आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उत्तम स्टील कंपनी आपल्या हिश्याची रक्कम द्यायला सहकार्य करित नसेल तर शासनाने सदर प्रकल्पपूर्ण करून सदर पाणी गावांसह चीपी विमानतळ, मालवण, वेंगुर्ले शहर यांना पुरवावे अशी मागणी स्थानिक नागरिकांनी गत ६ महिन्यांपासून केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरहू मागणीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणता निर्णय घेतला वा घेण्यात येत आहे,
- (४) असल्यास, उक्त ठिकाणी काम पूर्ण होण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) तिल्लारी प्रकल्पावर आधारीत १८ गावे, वेंगुर्ला शहर व मार्गस्थ औद्योगिक क्षेत्र व पर्यटन स्थळासाठी पाणी पुरवठा योजनेकरिता आवश्यक असलेल्या निधीबाबत मे. उत्तम गॅल्वा स्टील लि. कंपनीने कोणताही ठोस प्रस्ताव न दिल्याने सदर योजनेतून वगळण्याबाबत कराराप्रमाणे कार्यवाही करण्याचे निर्देश महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणास देण्यात आले आहे. तसेच सदर कंपनीस योजनेतून वगळल्यानंतर इतर संस्था जसे एमआयडीसी, एमटीडीसी अथवा तत्सम संस्थांना योजनेमध्ये समाविष्ट करून घेऊन योजना पूर्ण करता येईल किंवा कसे, याबाबत तपासणी करण्याचे व समाविष्ट गावांना पाणी पुरवठा करता येणे शक्य असल्यास योजनेतील अपुर्ण कामे पूर्ण करता येईल किंवा कसे हे ही तपासून त्याबाबतचा सविस्तर प्रस्ताव शासनास सादर करण्याचे निर्देश महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणास देण्यात आले आहेत.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

खडकवासला, जि.पुणे येथील धायरी गांव, रायकर मळा, धनगरवस्ती, म्हसोबा दरा, अंबाईदरा, बेनकर मळा या भागामध्ये निर्माण झालेली पाणी टंचाई

(२०) * ४९०२८ श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खडकवासला, (जि.पुणे) येथील धायरी गांव, रायकर मळा, धनगरवस्ती,

म्हसोबा दरा, अंबाईदरा, बेनकर मळा या भागातील लोकसंख्या लाखाच्या घरात असतांना १५ हजार लोकसंख्येसाठी असलेल्या योजनेतून पाणीपुरवठा होत असल्याने सदर भागात तीव्र पाणी टंचाई निर्माण झाली असल्याचे माहे फेब्रुवारी २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय ,

(२) असल्यास, सदर भागात बोअरपंप असून बोअरचे पाणी उन्हाळ्यात खाली जात असल्याने तेथील नागरिकांना टँकरने पाणी विकत घ्यावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर पाणी टंचाईवर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) अंशतः खरे आहे.

सन २०११ च्या जनगणनेनुसार धायरी गांवची लोकसंख्या २२,४०४ इतकी आहे. तसेच, सदर गाव शहरालगत असल्याने ग्रामपंचायतीच्या हद्दीतील लोकसंख्येत झपाट्याने वाढ होत आहे.

(२) होय.

(३) सदर गावांचा समावेश संभाव्य पाणी टंचाई कृती आराखडा सन २०१५-१६ मध्ये करण्यात आला असून टंचाई अंतर्गत नविन ७ विंथन विहिरी घेणे व टँकरद्वारे पाणीपुरवठा करणे प्रस्तावित करण्यात आले आहे.

तसेच ग्रामपंचायत मार्फत १४ व्या वित्त आयोगाचे निधीमधून ५.०० लक्ष लिटर क्षमतेची पाण्याची टाकी बांधणे प्रस्तावित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**परभणी जिल्हापरिषदेअंतर्गत राष्ट्रीय पेयजल पाणीपुरवठा
योजनेकरिता निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(२१) * ४९२६९ डॉ.राहूल पाटील (परभणी) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परभणी जिल्हापरिषदे अंतर्गत राष्ट्रीय पेयजल पाणी पुरवठा योजनेच्या सन २०१० ते २०१४ या कालावधीत मंजूर झालेल्या १४१ योजनांपैकी १०३ गावातील योजना अद्यापही पूर्ण झालेल्या नाहीत, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, राष्ट्रीय पेयजल पाणी पुरवठा योजने अंतर्गत मंजूरी मिळाल्यानंतर २४ महिन्यात काम पूर्ण करणे बंधनकारक आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त १०३ गावातील पूर्ण न झालेल्या योजनांना पुरेसा निधी उपलब्ध करून देऊन त्या योजना पूर्ण करण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) अंशतः खरे आहे.

परभणी जिल्हा परिषदेअंतर्गत राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमअंतर्गत पाणी पुरवठा योजनेच्या सन २०१० ते २०१४ या कालावधीत एकूण ७६ योजना मंजूर झाल्या, पैकी ४६ योजनांचा पाणी पुरवठा सुरु करण्यात आला आहे व १ योजना पूर्ण करण्यात आली आहे. २९ योजनांची कामे प्रगतीपथावर आहेत.

(२) हे खरे आहे. राष्ट्रीय पेयजल पाणी पुरवठा योजनेअंतर्गत मंजूरी मिळाल्यानंतर गुत्तेदारास कार्यारंभ आदेश दिल्यापासून २४ महिन्यात काम पूर्ण करणे बंधनकारक आहे.

(३) सन २०१५-१६ या आर्थिक वर्षात जिल्हा परिषद, परभणी यांनी रु.१४.०० कोटीची मागणी केली असून केंद्र हिश्यांतर्गत कव्हरेज व गुणवत्ता बाधित या घटकांसाठी परभणी जिल्हा परिषदेस एप्रिल, २०१५ मध्ये रु.५.०० कोटी निधी वितरीत करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्याच्या क्रीडा धोरणानुसार क्रीडा परिषदेचे गठन करणेबाबत

(२२) * ४३२६५ श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद) : सन्माननीय क्रीडा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्याच्या क्रीडा धोरणानुसार क्रीडा परिषदेचे गठन करणे ही आवश्यक बाब आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यासंदर्भात क्रीडा परिषदेचे गठन करण्यासाठी महाराष्ट्र ऑलिम्पिक असोसिएशनच्या माध्यमातूनही सातत्याने पाठपुरावा करण्यात येत असून यासंदर्भात मा.मुख्यमंत्री महोदयांकडे निवेदन देऊन क्रीडा परिषदेची तातडीने गठन करण्याची मागणी असोसिएशनने केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच, क्रीडा परिषदेचे पुर्नगठण करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, गत दोन वर्षांपेक्षा अधिकचा कालावधी होऊनही अद्याप क्रीडा परिषदेचे पुर्नगठण करण्याच्या शासनाच्या विचाराधीन असलेल्या बाबीवर प्रत्यक्षामध्ये शासन केव्हापर्यंत निर्णय घेणार आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय.

(२) होय.

(३) व (४) होय.

या प्रकरणी कार्यवाही अंतिम टप्प्यात आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

झुरखेडा(ता.धरणगांव, जि.जळगांव) येथील पाणी टंचाईबाबत

(२३) * ३९७८२ श्री.गुलाबराव पाटील (जळगाव ग्रामीण) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) झुरखेडा (ता.धरणगांव, जि.जळगांव) येथे गत दोन महिन्यांपासून पिण्याच्या पाण्याची तीव्र टंचाई निर्माण झाली असल्याने येथील महिलांसह ग्रामस्थांनी धरणगांव तहसिल कार्यालयात दिनांक ८ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास हंडा मोर्चा काढला होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यावेळी देण्यात आलेल्या निवेदनात कोणत्या मागण्या करण्यात आल्या आहेत,

(३) असल्यास, सदर गावातील पाणी टंचाई दूर करण्याकरिता कोणत्या उपाययोजना केल्या आहेत वा करण्यात येत आहेत,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे खरे आहे.

(२) मौजे झुरखेडा (ता.धरणगांव, जि.जळगांव) गावातील पाणी पुरवठा योजनेतर्गत टाकीचे काम अपूर्ण असून सदर काम पूर्ण करणेबाबत व बांधकामाची चौकशी करण्याबाबत मागणी केलेली आहे.

सन २०१३-१४ मध्ये मौजे धार येथून पाईपलाईन द्वारे झुरखेडा गावात पाणी पुरवठा करणेबाबत योजना झालेली आहे. सदर योजनेची चौकशी करण्याची मागणी केली आहे.

तसेच गावाच्या एक ते दीड कि.मी.भागात भरपूर पाणी उपलब्ध असलेल्या विहिरी असून त्यातून आजपर्यंत कधीही पाणी कमी झालेले नाही अशा विहिरी अधिग्रहण करून टाकीत पाणी टाकून गावास पाणी पुरवठा करण्यात यावा अशी मागणी करण्यात आली आहे.

(३) सदर गावातील पाणी टंचाई दूर करण्याकरिता खाजगी बोअरवेल अधिग्रहण करून गावास पाणी पुरवठा सुरु करण्यात आलेला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भंडारा जिल्ह्यातील ग्रामीण भागातील ग्रामस्थांना
अशुध्द व दुषित पाणी प्यावे लागत असल्याबाबत**

(२४) * ४९४३५ श्री.रामचंद्र अवसरे (भंडारा), श्री.राजेश काशीवार (साकोली), श्री.चरण वाघमारे (तुमसर) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भंडारा जिल्ह्यातील साकोली, लाखनी व लाखांदूर या तिनही तालुक्यात किती पाणी पुरवठा योजना कार्यान्वित आहेत आणि त्या योजनांमधून किती गावांना पाणीपुरवठा केला जातो आणि किती बंद अवस्थेत आहेत, तिन्ही तालुक्यात पाणीपुरवठा योजना बंद असल्याची कारणे काय आहेत,

(२) असल्यास, भंडारा जिल्ह्यातील ग्रामीण भागातील नागरिकांना पाणी मिळावे म्हणून जिल्हा परिषदेमार्फत अनेक योजना कार्यान्वित करण्यात आल्या, परंतु या योजना राबविल्या जात नसल्यामुळे ग्रामस्थांना अशुध्द व दुषित पाणी प्यावे लागत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, दुषित व फ्लोराइडयुक्त पाणी असल्याने डासांची व जीवजंतूची निर्मिती झाल्यामुळे तेथील नागरिक मलेरिया, डायरिया, डेंग्यू अशा अनेक रोगांच्या प्रादूर्भावाने त्रस्त झाले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर रोगांचा प्रादूर्भाव दूर करण्याबाबत तसेच बंद असलेल्या पाणीपुरवठा योजना पूर्ण करून ग्रामस्थांना शुध्द पाणी पुरवठा करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) भंडारा जिल्ह्यातील तीन तालुक्यातील कार्यान्वित नळ पाणीपुरवठा योजनांची माहिती खालीलप्रमाणे आहे :

तालुका	कार्यान्वित योजना	सुरु असलेल्या योजना
साकोली	३४	३०
लाखादुर	५९	५९
लाखनी	४३	४१

साकोली तालुक्यातील ४ व लाखनी तालुक्यातील २ गावांच्या नळ योजना गावांची मागणी नसल्यामुळे व प्रादेशिक योजनेत समावेश असल्यामुळे बंद आहेत.

(२) हे खरे नाही.

भंडारा जिल्ह्यातील ग्रामीण भागात जिल्हा परिषदेमार्फत ४०४ नळ योजना कार्यान्वित करण्यात आल्या असून या सर्व योजना ग्रामपंचायती मार्फत राबविल्या जातात. तसेच नळ योजना बंद असलेल्या गावांमध्ये इतर अस्तित्वातील स्त्रोताव्दारे (हातपंप, सार्वजनिक विहिर इ.) शुध्द पाणी पुरवठा करण्यात येतो.

(३) अंशतः खरे आहे.

तथापि दि. १/४/२०१५ ते २९/२/२०१६ या कालावधीत अतिसार, मलेरिया व डेंग्यु या आजाराचे अनुक्रमे ३७, ९५ व २ नमुने दुषित आढळले. तथापि, या साथीच्या आजाराने रुग्ण दगावल्याचे आढळून आले नाही.

(४) नाल्या, गटारी वाहती करणे, कचऱ्याच्या ढिगाऱ्यावर व शेण खड्ड्यावर मॅलेथीऑन पावडरची धुरळणी करणे, शेण खड्डे गावापासून दुर ठेवणे व परिसर स्वच्छता ठेवण्याबाबतच्या सुचना सर्व ग्रामपंचायतींना मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, भंडारा यांचे स्तरावर देण्यात आल्या आहेत.

बंद असलेल्या नळ पाणी पुरवठाबाबत सदर दोन गावांची मागणी प्राप्त झाल्यास सदर नळ पाणीपुरवठा सुरु करण्याची कार्यवाही करण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**माळाकोळी व १० तांडे (ता.लोहा जि.नांदेड) करिता ३ गावे माळेगांव
प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजनेतून पाणी पुरवठा करण्याबाबत**

(२५) * ४१६१९ श्री.प्रतापराव पाटील चिखलीकर (लोहा) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) माळाकोळी व १० तांडे (ता.लोहा जि.नांदेड) करिता टंचाई २०१६ अंतर्गत ३ गावे माळेगांव प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजनेतून पाणी पुरवठा करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक १८ डिसेंबर, २०१५ रोजी वा त्या सुमारास मा.पाणी पुरवठा व स्वच्छता मंत्री यांना पत्रव्यवहार करूनही अद्यापी कोणतीच कार्यवाही झालेली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, माळेगाव व १० तांडे पाणी पुरवठा योजना ता.लोहा ही लांडगेवाडी पाझर तलाव येथील उद्भवातून कार्यान्वित असून सध्या लांडगेवाडी पाझर तलावात अत्यल्प पाणी असून तलाव कोरडा पडण्याच्या मार्गावर आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सद्यस्थितीमध्ये संपूर्ण तांड्यांना टँकरद्वारे पाणी पुरवठा करण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने उक्त तांड्यांना पाणी पुरवठा करण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) पत्र प्राप्त झाले, हे खरे आहे.

तथापि कोणतीही कार्यवाही झाली नाही, हे खरे नाही.

(२) हे खरे आहे.

(३) व (४) हे खरे आहे.

सद्यस्थितीत टँकरने पाणी पुरवठा करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर येथील एआरटी सेंटरला अत्यावश्यक सोयी-सुविधा पुरविण्याबाबत

(२६) * ५०९३६ डॉ.आशिष देशमुख (काटोल) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथील शासकीय रुग्णालयात सन २००५ पासून ART सेंटर सुरु असून ART सेंटरला असणारी OPD ही २०० ते ४०० रुग्णांची आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ART सेंटर मध्ये रुग्णांसाठी पिण्यासाठी स्वच्छ व निर्जंतुक पाण्याची व शौचालय नसणे, रुग्णांसाठी अत्यावश्यक जीवनदायी औषधांचा तुटवडा असणे, हिमोग्लोबीन SGPT, SGOT, CREATININE इ. अत्यावश्यक चाचण्यांची तपासणी नियमितपणे करण्याच्या दृष्टीने सुनियोजित पॅथॉलॉजी लॅबॉरेटरी सेंटर सुरु करणे, सेंटर शासकीय रुग्णालयाच्या खालच्या मजल्यावर स्थानांतरीत करणे, या अत्यावश्यक सोयी सुविधा उपलब्ध नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, गोरगरीब रुग्णांना अत्यावश्यक सोयी-सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे आहे.

(२) रुग्णांसाठी स्वच्छ व निर्जंतुक केलेले पाणी पिण्यासाठी उपलब्ध करून देण्यात येते. त्याचप्रमाणे शौचालयाची सोय आधीपासूनच करण्यात आलेली आहे. अत्यावश्यक जीवनदायी औषधांचा तुटवडा निर्माण होऊ दिला जात नाही. क्वचित प्रसंगी तुटवडा निर्माण झाल्यास त्याची पूर्तता महाराष्ट्र राज्य एड्स नियंत्रण संस्था इतर केंद्रावरून किंवा स्थानिकस्तरावरून औषधी विकत घेऊन करण्यात येते. हिमोग्लोबीन SGPT, SGOT, CREATININE इ. अत्यावश्यक चाचण्या नियमितपणे रुग्णालयाच्या पॅथॉलॉजी लॅब मध्ये करण्यात येतात. त्यामुळे स्वतंत्र लॅबॉरेटरी सेंटर सुरु करण्याची आवश्यकता नाही. जागेच्या अभावामुळे ART सेंटर खालच्या मजल्यावर स्थानांतरीत करणे शक्य नाही.

(३) केंद्र शासनाकडून महाराष्ट्र राज्य एड्स नियंत्रण संस्थेला वेळोवेळी निधी उपलब्ध करून देण्यात येतो.

**गायगाव (ता.जि.अकोला) येथे शेतात छापा टाकून
रॉकेलचा अवैध साठा जप्त केल्याबाबत**

(२७) * ४८५८१ श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला जिल्ह्यात मोठ्या प्रमाणात जीवनावश्यक वस्तूंचा काळा बाजार होत असून दिनांक १ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास डाबकी रोड, पोलिसांनी गायगाव (ता.जि.अकोला) येथे शेतात छापा टाकून ७०० लिटर रॉकेलचा अवैध साठा जप्त केला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जप्त केलेला रॉकेलचा साठा गायगाव येथे असलेल्या ऑईल डेपोतून चोरी करण्यात आला असावा, असा प्राथमिक अंदाज आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुषंगाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) असल्यास, गायगाव (ता.जि.अकोला) येथे विविध ऑईल कंपन्यांचे डेपोतून होत असलेली ज्वालाग्राही पदार्थांची चोरी लक्षात घेता, भविष्यात मोठा अपघात संभवत असल्याने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे नाही.

तथापि, डाबकी रोड पोलिसांनी दि. ४.२.२०१६ रोजी गायगाव (ता.जि. अकोला) येथे शेतात छापा टाकून ७०० लिटर रॉकेलचा अवैध साठा जप्त केला आहे.

(२) व (३) सदर प्रकरणी पोलीस स्टेशन, डाबकी रोड यांनी केलेल्या तपासामध्ये आरोपीने घटनास्थळी केरोसिनचा साठा लपवून ठेवल्याचे निदर्शनास आले आहे. सदर आरोपीविरुद्ध जीवनावश्यक वस्तू अधिनियम, १९५५ चे कलम ३ व ७ अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. आरोपीने जिल्हा सत्र न्यायालयात दाखल केलेला जामीन अर्ज मा.न्यायालयाने फेटाळून लावला आहे. त्याविरुद्ध आरोपीने मा.उच्च न्यायालयात केलेला जमीन अर्ज खारिज होण्यासाठी डाबकीरोड पोलीसांनी मा.उच्च न्यायालयात विनंती अर्ज दाखल केला आहे.

घटनेच्या तारखेपासून सदर आरोपी फरार असल्यामुळे केरोसिनच्या अवैध साठ्याची चोरी कोणत्या ऑईल डेपोतून करण्यात आली याबाबतची माहिती अद्याप प्राप्त करता आलेली नाही.

(४) ऑईल कंपनीच्या डेपोतून ज्वालाग्राही पदार्थाची चोरी होत असल्याबाबतची कोणतीही तक्रार डाबकी रोड पोलिस स्टेशनकडे व पुरवठा कार्यालयात प्राप्त झालेली नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**रायगड जिल्ह्यात भात खरेदी प्रक्रिया वेळेत सुरु करून
 शासकीय गोदामाची संख्या वाढविण्याबाबत**

(२८) * ४०५१२ श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंणघाट), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.विजय काळे (शिवाजीनगर), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रायगड जिल्ह्यात शासकीय गोदामांची कमी संख्या व खाजगी संस्थांच्या गोदामांचे न परवडणारे दर या कारणांमुळे भात खरेदी उशिरा सुरु झाल्यामुळे भात उत्पादन शेतकऱ्यांचे नुकसान होणार असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, भात खरेदी उशिरा झाल्यामुळे मागील वर्षापेक्षा भात खरेदीचे प्रमाण यावर्षी कमी होणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, भात उत्पादक शेतकऱ्यांचे नुकसान होऊ नये याकरिता व भात खरेदी प्रक्रिया वेळेत सुरु होण्यासंदर्भात आवश्यक शासकीय गोदामाची संख्या उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) असल्यास, कार्यवाहीचे स्वरूप काय, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) व (२) नाही. हंगाम २०१५-१६ मध्ये रायगड जिल्ह्यात आतापर्यंत २३,६३३.८३ क्विंटल धानाची खरेदी झाली आहे.

(३) खरीप पणन हंगाम २०१३-१४ मधील भरडाईविना शिल्लक असलेल्या धानाची ई- लिलावाद्वारे विल्हेवाट लावण्याबाबत दि.१६.०३.२०१५ च्या शासन निर्णयान्वये मार्गदर्शक सूचना देण्यात आल्या आहेत. त्यानुसार करण्यात आलेल्या कार्यवाहीमध्ये नवीन धान खरेदीसाठी ७ गोदामे रिक्त झाली असून धान खरेदी सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईतील वाहनांच्या धुरामुळे होणाऱ्या प्रदूषणावर मर्यादा आणण्यासाठी
 दिल्ली शहराच्या धर्तीवर सम-विषम योजना राबविण्याबाबत**

(२९) * ४००३८ श्री.सुरेश हाळवणकर (इचलकरंजी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), श्रीमती तृप्ती सावंत (वांद्रे पूर्व), डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.जयप्रकाश मुंदडा (बसमत), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.सदा सरवणकर (माहिम), श्री.संजय पोतनीस (कलिना), श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी), श्री.सुनिल शिंदे (वरळी), श्री.प्रकाश सुर्वे (मागाठाणे), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील हवा प्रदूषणाची पातळी घातक मर्यादेपर्यन्त पोहचली असून माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान मुंबईतील हवेच्या प्रतवारीचा निर्देशांक (एअर क्वाॅलिटी इंडेक्स) ३१२ हून अधिक होता, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच मुंबईतील अमर्यादित भरमसाठ सुरु असलेली बांधकामे, झोपडपट्ट्यांतील गलिच्छ वातावरण समुद्रात सोडले जाणारे दूषित सांडपाण्यामुळे भविष्यात समुद्रही मुंबईला वाचवू शकणार नाही याबाबत मा.मुंबई उच्च न्यायालयाने शासनाकडून दिनांक १५ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास एका जनहित याचिकेवर विचार करताना खुलासा मागविला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच लिलावती हॉस्पिटलचे वरिष्ठ सल्लागार यांनी मुंबई शहरामध्ये वायू प्रदूषण हा एक मोठा आरोग्यास धोका बनला असून श्वसनासंबंधी वाढते आजार आणि मृत्यू यांच्यामुळे प्रदूषणाबाबत तसेच आरोग्याबाबत जास्तीत जास्त जागृती निर्माण करण्याची गरज असल्याचे सांगण्यात आले, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, मुंबईतील वाहनांच्या धुरामुळे होणाऱ्या प्रदूषणावर मर्यादा आणण्यासाठी दिल्ली शहराच्या धर्तीवर सम-विषम योजना राबविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, मुंबईतील पर्यावरणाचा समतोल राखण्याकरिता व प्रदूषणावर निर्बंध घालण्यासाठी कोणती कार्यवाही वा उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) होय.

(२) जनहित याचिका क्र. २१७/२००९ अर्ज निकाली काढताना मा.मुंबई उच्च न्यायालयाने बृहन्मुंबई मनपास नागरी घनकचरा अधिनियम २००० चे पूर्णपणे अनुपालन होत नसल्यामुळे दि. ०१/०३/२०१६ पासून नवीन इमारतींचे बांधकामास परवानगी न देण्याचे आदेश दिले आहेत. हे खरे आहे.

(३) व (४) हे खरे नाही.

(५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**धोकवडे (ता.अलिबाग, जि.रायगड) येथील शिवछत्रपती पुरस्कार
प्राप्त सायकलिंग विजेत्यांना आर्थिक मदत मिळणेबाबत**

(३०) * ४९७२२ श्री.जयकुमार गोरे (माण), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड) : सन्माननीय क्रीडा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धोकवडे (ता.अलिबाग, जि.रायगड) येथील शिवछत्रपती पुरस्कार प्राप्त विजेत्या दोन सख्ख्या बहीणींची सायकलिंगमधील राष्ट्रीय स्पर्धेतील त्याची कामगिरी पाहून पुण्यातील बालेवाडी येथील क्रीडा प्रबोधिनीमध्ये निवड

झाल्यानंतर त्यांनी आतापर्यंत १५ राष्ट्रीय स्पर्धांमध्ये भाग घेवून ६ सुवर्ण पदक व इतर २३ पदके मिळविली असून आर्थिक परिस्थितीमुळे चांगल्या प्रतीच्या सायकली नसल्यामुळे गुणवत्ता असूनही त्यांना हवे तसे यश संपादन करता आले नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मोठ्या स्पर्धांमध्ये खेळण्यासाठी चांगल्या प्रतीच्या एका सायकलची किंमत १५ लाख रुपये असल्याने व दोन मुली एकाच क्रीडा प्रकारात असल्याने त्यांच्यासाठी इतक्या महागड्या सायकली घेणे त्यांच्या कुटुंबियांना शक्य नसल्यामुळे त्यांना आपला खेळ थांबवावा लागला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त बहिणींना आर्थिक मदत करण्याबाबत मा. विरोधी पक्षनेते यांना दिनांक ११ जानेवारी, २०१६ रोजी मा. क्रीडा मंत्री यांनी पत्र पाठवून विनंती केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, त्यांना आर्थिक मदत करण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) कु. योगिता शिळदनकर सन २००८ ते २०१२ या कालावधीत क्रीडा प्रबोधिनी येथे सायकलींग प्रशिक्षण घेत असतांना तिने ३ रौप्य व ४ कांस्य पदके प्राप्त केली आहेत. सद्यस्थितीत ती क्रीडा प्रबोधिनीमध्ये प्रशिक्षण घेत नाही.

कु.दिपाली शिळदनकर सन २००८ पासून सातत्याने क्रीडा प्रबोधिनी येथे सायकलींग प्रशिक्षण घेत असून तिने राष्ट्रीय स्पर्धांमध्ये ३ सुवर्ण, १२ रौप्य व ६ कांस्य पदके प्राप्त केली आहेत. आंतरराष्ट्रीय स्पर्धा पूर्व प्रशिक्षण शिबीर २०१२ मध्ये तिने सहभाग घेतला असून सरावाकरिता आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे साहित्य उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

परभणी जिल्ह्यातील जिंतूर, सेलू व बोरी येथील शासकीय
धान्य गोदामामध्ये धान्य कमी येत असल्याने धान्य
गोदामपाल यांच्यावर केलेली निलंबनाची कारवाई

(३१) * ४८४२१ श्री.विजय भांबळे (जिंतूर), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बोरी (ता. जिंतूर, जि.परभणी) येथील धान्य गोदामपाल श्री.के.सी.शिंदे यांना धान्यातील तफावत व अन्य कारणावरून यापूर्वी सन २००८ मध्ये वा त्यादरम्यान कार्यालयीन चौकशी अंती निलंबनाची कारवाई केली होती, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच परभणी जिल्ह्यातील जिंतूर, सेलू व बोरी येथील शासकीय धान्य गोदामामध्ये प्रत्येक ५० किलो वजन असलेल्या गहू व तांदळाच्या गोणीमध्ये ५ किलो धान्य कमी येत असल्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींमार्फत जिल्हाधिकारी कार्यालय, परभणी येथे दिनांक २१ ऑक्टोबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास तक्रार केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) होय.

(२) होय.

(३) व (४) याबाबत चौकशी केली असता, तक्रारीत सत्यता असल्याचे आढळून आले नाही.

नांदगाव पेठ (जि.अमरावती) येथील शासकीय स्वस्त धान्य
दुकानातील धान्य व्यापारांना विकत असल्याबाबत

(३२) * ५०२८९ अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नांदगाव पेठ (जि.अमरावती) येथील शासकीय स्वस्त धान्य दुकानातील

धान्य व्यापारांना विकण्याचा प्रकार सुरु असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणाची चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने संबंधित दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

अहमदनगर जिल्हयातील ४० गावांमध्ये जलशुध्दीकरण यंत्रणा बसविण्याबाबत

(३३) * ४५६३५ श्री.विजय औटी (पारनेर) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अहमदनगर जिल्हयातील अनेक गावांत दुषित पाण्याचा पुरवठा होत असल्याने पाणी शुध्दीकरणासाठी जिल्हयातील ४० गावांमध्ये जलशुध्दीकरण यंत्रणा बसविण्यासाठी जिल्हा नियोजन समितीने सुमारे रूपये ७५ लाखांचा निधी उपलब्ध करून दिल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त दूषित पाणी येणाऱ्या गावांमध्ये जलशुध्दीकरण यंत्रणा बसविण्यात आली आहेत काय, याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) उक्त दुषित पाणी येणाऱ्या गावांमध्ये अद्याप जलशुध्दीकरण यंत्रणा बसविण्यात आली नाही. अहमदनगर जिल्हयातील सदर ४० गावांपैकी १५ गावांच्या ई-निविदा दिनांक १०/११/२०१५, दि. १०/१२/२०१५ व दि. ३१/१२/२०१५ अशा तीन वेळा मागविल्यानंतर तिसऱ्या वेळी नऊ ठिकाणी जलशुध्दीकरण यंत्रणा

बसविण्याबाबत एका पुरवठादाराचा देकार प्राप्त झाला आहे. त्यांचेकडून आवश्यक अनामत रक्कम जमा करून कार्यारंभ आदेश देण्याची कार्यवाही चालू आहे. उर्वरीत गावांच्या जलशुध्दीकरण यंत्रणा बसविणे बाबत ई-निविदा बोलविणेची कार्यवाही चालू आहे.

राज्यातील सर्व जिल्ह्यांमध्ये टी.व्ही. ग्राहकांना चायना मेड कंपनीचे सेट टॉप बॉक्स बसविण्यात येत असल्याबद्दलच्या तक्रारी

(३४) * ४५४७८ श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.विजय भांबळे (जिंतूर), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.शिरीषदादा चौधरी (अमळनेर), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील सर्व जिल्ह्यांमध्ये व ग्रामीण भागातील टी.व्ही. ग्राहकांना सेट टॉप बॉक्स अनिवार्य केल्याने चायना मेड कंपनीचे सेट टॉप बॉक्स ऑपरेटर्सकडून बसविले जात असून सेट टॉप बॉक्सवर कंपनीचे नाव, एमआरपी, उत्पादन व काल बाह्य तारीख, अधिकृत विक्रेता एजन्सी आदिचा उल्लेख देखील नसल्याच्या तक्रारी अनेक ग्राहक संघटनानी केल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, त्यात काय आढळून आले आहे व त्यानुसार याप्रकरणी कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) नाही, अशी कोणतीही तक्रार प्राप्त झालेली नाही.

(२) तक्रारी प्राप्त न झाल्याने चौकशी करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**झरीजामणी (जि.यवतमाळ) तालुक्यातील आदिवासी भागात
रॉकेलचा होत असलेला काळा बाजार**

(३५) * ४७७५४ श्री.मदन येरावार (यवतमाळ), श्री.संजिवरेड्डी बोदकुरवार (वणी) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) झरीजामणी (जि.यवतमाळ) तालुक्यातील तहसिल कार्यालयातील पुरवठा विभागाकडून तालुक्यातील घाऊक व अर्धघाऊक लाभार्थ्यांना रॉकेलचे वाटप करण्यात येते परंतु काही गावांत रॉकेलचा पुरवठाच होत नसून आदिवासी तालुक्यांत रॉकेल विक्रेते लाभार्थ्यांना रॉकेल न देता काळ्याबाजारात वा वाहनांकरीता विक्री करीत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, सदर विभागातील कर्मचाऱ्यांनी विभागाकडून वाटप करण्यात येत असलेल्या रॉकेलचा पुरवठा लाभार्थ्यांना होतो किंवा नाही याची तपासणी सुध्दा करण्यात न आल्याने तसेच उक्त प्रकरणाबाबत स्थानिक सरपंचांनी तहसिल कार्यालयात जावुन तक्रार केली असता संबंधीत तहसिलदार, नायब तहसिलदार तसेच पुरवठा विभागाचे कर्मचारी याकडे दुर्लक्ष करीत असुन पिवरडोल गावातील नागरिकांना गत चार महिन्यापासुन रॉकेलचा पुरवठा होत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणांची चौकशी करण्यात आली आहे काय, त्यानुषंगाने तालुक्यातील सर्वच विक्रेत्यांच्या रास्तभाव दुकानांची तपासणी करण्यात आली आहे काय, त्यानुसार किती रास्तभाव दुकानांवर व संबंधितांवर कारवाई करण्यात आली आहे वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

स्थानिक सरपंचांकडून तहसिल कार्यालयात कोणतीही तक्रार प्राप्त झालेली नाही.

(३) मौजे पिवरडोल येथील किरकोळ केरोसिन परवानाधारकाच्या गत चार महिन्यांच्या अभिलेखाची तपासणी केली असता अभिलेखामध्ये नियमित नोंदी आढळून आल्या आहेत व सदर नोंदी सरपंच (ग्राम दक्षता समिती अध्यक्ष) यांनी साक्षांकित केल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सातारा शहरामध्ये होत असलेली अवैध गुटखा विक्री तसेच नाशिक
येथे गुटख्याची वाहतूक करणारा ट्रक पकडल्याबाबत

(३६) * ४२४९९ श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (कराड दक्षिण), श्री.अनिल कदम (निफाड) : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सातारा शहरामध्ये अनेक ठिकाणी गुटख्याची अवैधरीत्या खुलेआम विक्री होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गुटख्यामुळे अनेक तरुण व महाविद्यालयीन युवक व्यसनाधीन होऊन कॅन्सरसारख्या भीषण आजारांना बळी पडत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच राज्यात गुटखा बंदी असतांना देखील व्दारका चौक नाशिक येथे गाडी.नं. एम. एच. ४३ वाय १४३५ व एम एच ४३ वाय ३५३७ ह्या आशोक लेलॅण्ड कंपनीच्या ट्रक मधून गुटख्याची वाहतूक करतांना दि.२२ नोव्हेंबर, २०१५ रोजी वा त्या सुमारास पोलिस व अन्न व औषध प्रशासनाच्या अधिका-यांनी पकडून कारवाई केली, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर कारवाईत किती गुटखा पकडला गेला व गुटखा मालकांवर पोलिस व अन्न व औषध प्रशासनाच्या अधिका-यांनी कोणती कारवाई केली आहे वा करण्यात येत आहे. ,

(५) असल्यास, सदर कार्यवाहीत हस्तगत केलेल्या गुटख्यांची विल्हेवाट लावण्यासाठी तसेच गुटख्याच्या विक्रीवर निर्बंध असताना देखील होणाऱ्या खुलेआम विक्रीवर नियंत्रण राखण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे नाही.

तथापि, सातारा शहरात काही ठिकाणी पानमसाला, गुटखा छुप्या पध्दतीने विक्री होत असल्याची माहिती अन्न व औषध प्रशासन कार्यालयास माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये मिळाली होती. त्या अनुषंगाने दि. ३०/१/२०१६ रोजी सातारा, पुणे, सांगली व कोल्हापूर या जिल्ह्यातील अन्न सुरक्षा अधिकारी व पोलिस यांनी छुप्या पध्दतीने विक्री होत असलेल्या प्रतिबंधित अन्न पदार्थांच्या साठ्यावर अन्न सुरक्षा व मानके कायद्यांतर्गत कारवाई केली आहे.

(२) गुटखा व पानमसाला यामध्ये आढळून आलेल्या तंबाखू, सुपारी आणि उक्त अपमिश्रकांपैकी अनेक अपमिश्रके यांच्या घातक परिणामांमुळे अॅक्यूट हायपर मॅग्नेशिया, हृदयविकार, ओरल सबम्युकस फायब्रोसिस, मुखाचा कर्करोग, ल्युक्योप्लाकीया, अन्ननलिकेचा कर्करोग, पोटाचा कर्करोग, मेटाबॉलिक अॅबनॉर्मॅलिटी, प्रजनन स्वास्थ्य आरोग्य, जठर, आतडे व श्वसन या संबंधीचे आजार होतात. शास्त्रीय अहवाल, लेख व मते यामधून अशा अन्न पदार्थांचे घातक परिणाम दिसून येतात.

(३) हे खरे आहे.

(४) दिनांक २२/११/२०१५ रोजी व्दारका सर्कल, ता.जि.नाशिक येथे एम.एच.४३ वाय ३५३७ या वाहनातून हिरा पानमसाला ६५०००० पाऊच किंमत रुपये १९५००००/- रॉयल ७१७ फ्लेवर्ड सुगंधित तंबाखू ६५०००० पाऊच किंमत रु. १९५०००० व वाहन क्र.एमएच ४३ वाय १४३५ या वाहनातून बाबा गुटखा ६६०००० पाऊच किंमत रु. ३३०००००/- एकूण किंमत रु. ७२००००००/- किंमतीचा साठा जप्त केला आहे.

संबंधितांविरुद्ध पोलिस स्टेशन भद्रकाली, ता.जि.नाशिक यांचेविरुद्ध प्रथम खबरी अहवाल क्र.४४०/२०१५, दि.२२/११/१५ अन्वये नोंदविण्यात आला आहे.

(५) सदर जप्त साठ्याबाबत अन्न सुरक्षा व मानके अधिनियमातील तरतूदीनुसार कारवाई सुरु आहे. गुटख्याची खुलेआम विक्री होत नाही. छुप्या पध्दतीने होणा-या विक्रीवर प्रशासनाकडून वेळोवेळी कार्यवाही करण्यात येते.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मंगळवेढा, पंढरपुर (जि.सोलापूर) येथील ६६ गावांमध्ये
पाणी पुरवठा योजना कार्यान्वित करण्याबाबत**

(३७) * ४२९५८ कुमारी प्रणिती शिंदे (सोलापूर शहर मध्य), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मंगळवेढा आणि पंढरपूर (जि.सोलापूर) तालुक्यातील चार पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल दुरुस्तीसाठी रुपये १ कोटी १७ लाखांच्या आराखड्यास मंजूरी दिली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त तालुक्यातील ६६ गावांमध्ये पाणी पुरवठा योजना लवकरात लवकर कार्यान्वित करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय.

- (२) उपरोक्त चार योजनामधील समाविष्ट ३९ गावांपैकी २४ गावांना पाणीपुरवठा सुरु करण्यात आला आहे. उर्वरित १५ गावांना मार्च, २०१६ अखेर पाणीपुरवठा करण्याचे नियोजन आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील पॉलिटेक्निक महाविद्यालयासह अभियांत्रिकी महाविद्यालयातील
अध्यापक व कर्मचाऱ्यांना वेतन अदा करण्याबाबत**

(३८) * ३९६८८ श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.अनिल कदम (निफाड), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्रीमती तृप्ती सावंत (वांद्रे पूर्व), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी) : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील पॉलिटेक्निक महाविद्यालयासह शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण

विभागाच्या अखत्यारितील असलेल्या कोल्हापुरमधील जयसिंगपुर जे.जे.मकदुम अभियांत्रिकी महाविद्यालयाप्रमाणेच राज्यातील १२ अभियांत्रिकी महाविद्यालयातील प्राध्यापक व कर्मचाऱ्यांना सहा ते आठ महिन्यांचे वेतन मिळाले नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्राध्यापक कर्मचाऱ्यांनी याबाबत मा.उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री यांच्याकडे केलेल्या तक्रारीच्या अनुषंगाने संचालनालयाच्या अखत्यारितील सर्व महाविद्यालयांकडून याबाबतची चौकशीचे व माहिती सादर करण्याचे आदेश मा.मंत्री महोदयांनी संचालक, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग यांना माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर अभियांत्रिकी महाविद्यालयांनी याबाबतची माहिती शासनाकडे सादर केली आहे काय व त्यानुषंगाने कार्यवाहीची सद्यः स्थिती काय आहे

(४) असल्यास, उक्त चौकशीच्या अनुषंगाने शासनाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे तसेच अध्यापक व कर्मचाऱ्यांचे वेतन अदा करण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) या संदर्भातील दि. ०७/०१/२०१६ रोजीची तक्रार प्राप्त झाली आहे.

(२) होय.

(३) व (४) खाजगी कायम विनाअनुदानित संस्थेतील शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांचे वेतन अदा करण्याची सर्वस्वी जबाबदारी ही संबंधित संस्थेची असून सदर संस्थेतील कर्मचाऱ्यांच्या वेतनाचे दायित्व संबंधित शैक्षणिक संस्थेची आहे.

तथापी, सदर संस्थेच्या तक्रारी संदर्भात चौकशी करण्याचे निर्देश संचालक, तंत्रशिक्षण यांना दिले आहेत. तसेच प्रलंबित वेतनाबाबत सर्व संबंधितांसमवेत विचार विनिमय करून स्थानिक पातळीवर आवश्यक कार्यवाही करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पिंपळगांव सराई, सैलानी (ता.जि.बुलढाणा) येथील
महाजल योजनेत झालेला अपहार**

(३९) * ४९३३६ श्री.राहुल बोंद्रे (चिखली) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पिंपळगांव सराई, सैलानी (ता.जि.बुलढाणा) येथील ग्रामसभेत महाजल योजनेचा मंजूर निधी रुपये १ कोटी ५६ लक्ष असून काम पुर्ण न झाल्यामुळे सदर कामात लाखो रुपयांचा अपहार झाल्याने प्रत्येक ग्रामसभा बरखास्त होत असल्याचे, माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त योजनेचे पाणी अद्यापपर्यन्त गावाला मिळत नसल्यामुळे स्थानिक नागरिकांमध्ये असंतोष वाढला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर योजना पुर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे खरे नाही.

(२) अंशतः खरे आहे

(३) योजनेतील झालेल्या तांत्रिक बदलामुळे योजनेच्या सुधारीत अंदाजपत्रकास मान्यता देण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(४) पहिल्या उद्भवाबाबत न्यायालयीन प्रकरण झाल्यामुळे व नविन उद्भवास पाटबंधारे विभागाकडून उशिराने परवानगी मिळाल्याने, तसेच ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीने उशिराने सादर केलेले सुधारीत अंदाजपत्रक यामुळे विलंब झाला.

**नांदेड जिल्ह्यातील राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल योजनेतील पाणी पुरवठा
योजना निधी अभावी प्रलंबित असल्याबाबत**

(४०) * ४९१३२ श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), डॉ.तुषार राठोड (मुखेड) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नांदेड जिल्ह्यातील राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत धावरी खुर्द

नार्वत, मोघाळी, पाळज, सोमठाणा, तांडा येथील योजना सुरु करण्यात आल्या आहेत व सदर योजनांना गत ८ महिन्यांपासून निधी मिळाला नसल्याने योजनांची कामे प्रलंबित आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, सदर जिल्ह्यात राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल योजनेअंतर्गत १४० गावांच्या पाणी पुरवठा योजनांना मंजूरी देण्यात आली होती पण त्यातील ७१ कामे अद्याप अपूर्ण असून शासन निधीचा अपहार व कामात अनियमितता झाल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(३) तसेच उक्त जिल्ह्यातील सावरगाव, हिप्परगा, बेरळी, सायाळ, धानोरा, शिकारा या गावात पाणी पुरवठ्याची कामे अर्धवट सोडल्याने व अधिका-यांनी दुर्लक्ष केल्याने गावक-यांना पिण्याचे पाणी मिळत नसल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त सर्व प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय, त्यानुषंगाने उक्त योजनांना निधी देण्याबाबत व सदर कामे पूर्ण करण्याकरिता व अपहाराची रक्कम सक्तीने वसूल करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) तसेच सदर निधीमध्ये झालेल्या गैरव्यवहारातील संबंधितांवर तसेच दुर्लक्ष करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) नांदेड जिल्ह्यातील धावरी खुर्द, नारवट, मोघाळी, पाळज, सोमठाणा तांडा या गावांपैकी मोघाळी व पाळज योजनेचे दुसऱ्या हप्त्याचे मुल्यांकन प्राप्त झाले असून समितीने शासनाच्या निकषानुसार देय असलेली करांची रक्कम अद्याप भरलेली नसल्याने त्यांना निधी देणे बाकी आहे. तसेच सोमठाणा तांडा योजनेचे मुल्यांकन प्राप्त झाले असून निधी देण्याची कार्यवाही सुरु आहे. नानवट योजनेसाठी निधी देण्यात आलेला आहे. त्याचप्रमाणे धावरी खुर्द योजनेसाठी तीन हप्ते देण्यात आलेले असून अंतिम मुल्यांकन अद्याप प्राप्त झालेले नाही.

(२) नांदेड जिल्ह्यात राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत सन २०१५-१६ या वर्षासाठी १४० गावे पूर्ण करण्याचे उद्दिष्ट आहे. सदर उद्दिष्टांपैकी ७१ कामे प्रगतीपथावर आहेत. यामध्ये निधीचा अपहार अथवा कामात अनियमितता झाल्याचे निदर्शनास आलेले नाही.

(३) हे खरे नाही.

सद्यस्थितीत सावरगांव व हिप्परगा योजनेचा पाणी पुरवठा सुरु आहे. सायाळ व धानोरा योजनेचा पाणी पुरवठा सुरु करण्यात आला होता तथापि, सद्यस्थितीत पाणी पातळी खाली गेल्याने टँकरद्वारे पाणी पुरवठा सुरु आहे. बेरळी योजनेचे काम समितीच्या अंतर्गत वादामुळे बंद असून शिकारा योजनेचे काम प्रगतीपथावर आहे. बेरळी व शिकारा या ठिकाणी टँकरद्वारे पाणी पुरवठा सुरु आहे.

(४) सदर योजनांमध्ये अपहार झाल्याचे आढळून आलेले नसल्याने अपहाराची रक्कम वसूल करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत निधीच्या उपलब्धतेनुसार निधी वितरीत करण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

शाहुवाडी (जि. कोल्हापूर) तालुक्यातील अनेक गावांमध्ये नळ पाणीपुरवठा योजना नसल्यामुळे निर्माण झालेली तीव्र पाणी टंचाई

(४१) * ४१४१६ श्री.सत्यजीत पाटील-सरुडकर (शाहुवाडी) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शाहुवाडी (जि. कोल्हापूर) तालुक्यातील १२ गावे व २४ वाड्यावस्त्यांमध्ये नळ योजना नाहीत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अनेक गावांमध्ये नळ योजना नादुरुस्त असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अनेक गावांमध्ये नळ योजना नाहीत तर अनेक ठिकाणी योजना नादुरुस्त आहेत त्यामुळे तीव्र पाणी टंचाई निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) अंशतः खरे आहे.

सर्व गावांना नळ पाणीपुरवठा योजना आहेत परंतु काही वाड्या वस्त्यांना नळ पाणीपुरवठा योजना नाहीत. तथापि, सदर वाड्या वस्त्यांना विंधन विहीर, साधी विहीर, झरा इ. उद्भवतून पाणीपुरवठा केला जात आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

(३) नाही.

सद्यःस्थितीत फेब्रुवारी अखेर टंचाई उपाययोजना घेणेबाबत ग्रामपंचायतीकडून मागणी प्राप्त नाही.

(४) नळ योजनांची दुरुस्ती १४ व्या वित्त आयोगाकडून प्राप्त निधीतून करणे शक्य आहे. त्यानुसार तालुका पातळीवर गटविकास अधिका-यांना जिल्हा परिषदेमार्फत सुचना देण्यात आल्या आहेत.

**कुंभार पिंपळगांव (ता.घनसावंगी, जि.जालना) येथील राष्ट्रीय
पेय जल योजनेचे काम प्रलंबित असल्याबाबत**

(४२) * ५०४०१ श्री.संतोष दानवे (भोकरदन) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे कुंभारपिंपळगांव (ता.घनसावंगी, जि.जालना) येथे राष्ट्रीय पेयजल कार्यक्रमांतर्गत सन २०११ मध्ये वा त्यादरम्यान मंजूर झालेल्या पाणी पुरवठा योजनेचे काम अद्यापपर्यंत पूर्ण झालेले नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणात पाणी पुरवठा योजनेचे काम ५ वर्षांपेक्षा जास्त कालावधी होवूनही पूर्ण न होण्याची कारणे काय आहेत सदर प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले त्यानुसार दोषी व्यक्तींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत तसेच सदर पाणीपुरवठा योजनेची सद्यस्थिती काय आहे ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) योजनेची निविदा पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीने काढलेली असून सदर समितीने नेमलेल्या कंत्राटदारामुळे काम पूर्ण होऊ शकले नाही.

(३) पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीने नेमलेल्या कंत्राटदाराने मंद गतीने काम केल्यामुळे समितीने नोटीस दिलेली असून दंड प्रस्तावित करण्यात आला आहे.

(४) सद्यस्थितीत योजना ७० टक्के पूर्ण करण्यात आली असून स्थानिक व्यवस्था करून उध्दरण वाहिनी व्दारे अस्तित्वातील जलकुंभास जोडणी करून गावास मार्च, २०१५ पासून पाणी पुरवठा चालू करण्यात आला आहे.

**कोपरगांव (जि.अहमदनगर)तालुक्यातील धारणगांव, रांजणगांव
प्रादेशिक पाणी पुरवठा तसेच वारी-कन्हेगांव संयुक्त पाणी
पुरवठा योजना पूर्ण करण्याबाबत**

(४३) * ५०६१० श्रीमती स्नेहलता कोल्हे (कोपरगाव) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोपरगांव (जि.अहमदनगर) तालुक्यातील धारणगांव, रांजणगांव प्रादेशिक पाणी पुरवठा तसेच वारी-कन्हेगांव संयुक्त पाणी पुरवठा योजनांची कामे अपुर्णावस्थेत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजनांची कामे पूर्ण करण्यासंदर्भात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे अंशतः खरे आहे.

धारणगांव योजनेची कामे ८०% पूर्ण झालेली आहेत. रांजणगांव देशमुख प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजना पूर्ण होवून जानेवारी २०१५ पासून कार्यान्वित करण्यात आलेली आहे.वारी कान्हेगांव संयुक्त पाणी पुरवठा योजनेस प्रशासकीय मान्यता मिळावयाची आहे.

(२) धारणगांव योजनेची ८०% कामे पूर्ण झालेली आहेत. उर्वरित कामे उपलब्ध निधीमध्ये पूर्ण करता येणे शक्य नसल्याने पुर्नसुधारित योजनेचा प्रस्ताव

मजीप्रामार्फत शासनास सादर करण्यात येत आहे. तसेच वारी कान्हेगांव संयुक्त पाणी पुरवठा योजनेस प्रशासकीय मान्यतेबाबतचा प्रस्ताव शासनस्तरावर विचाराधीन आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई विद्यापीठाने सदोष मूल्यांकनामुळे तृतीय वर्ष कला शाखेच्या पाचव्या सत्राच्या परीक्षेचा निकाल रद्द केल्याबाबत

(४४) * ४९६५३ श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.भारत भालके (पंढरपूर) : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई विद्यापीठाच्या सदोष मूल्यांकनामुळे तृतीय वर्ष कला शाखेच्या (टीवायबीए) माहे एप्रिल, २०१५ मध्ये झालेल्या पाचव्या सत्राच्या परीक्षेचा निकाल रद्द करून नव्याने जाहीर करण्याची नामुष्की ओढवल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ च्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबई विद्यापीठात झालेल्या सदर सदोष मूल्यांकनाची चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार याप्रकरणी जबाबदार असणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय.

(३) परिक्षेची संगणकीय प्रक्रिया चुकीच्या पध्दतीने हाताळल्यामुळे निकाल चुकीचा झालेला आहे.

संबंधित कर्मचाऱ्याला सेवेतून निलंबित करून चौकशी सुरु करण्यात आलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे-हट्टा (ता.वसमत, जि.हिंगोली) या गावाच्या नळपाणी
योजनेस मंजूरी व निधी मिळणेबाबत**

(४५) * ५०२८२ श्री.जयप्रकाश मुंदडा (बसमत) : सन्माननीय पाणीपुरवठा

आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे-हट्टा (ता.वसमत, जि.हिंगोली) या १२ ते १५ हजार लोकवस्तीच्या गावात नेहमीच पिण्याच्या पाण्याची तीव्र टंचाई निर्माण होते, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, स्थानिक लोकप्रतिनिधीनी सदर गावाची पाणी टंचाई कायम स्वरूपी दूर होण्यासाठी मा. पाणी पुरवठा मंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांना दिनांक १० डिसेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम सन २०१४-१५ चे कृती आराखड्यात हट्टा हे गाव समाविष्ट करून महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण व नागरी ग्रामीण योजना विभाग, परभणी यांनी सदर नळपाणी पुरवठा योजनेच्या अंदाजित ७८४.६९ लक्ष रु. किमंतीचा प्रस्ताव शिफारस करून अंतिम मंजूरी करीता शासनाकडे पाठविला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने यावर्षी माहे मार्च २०१६ चे अर्थसंकल्पात आर्थिक तरतूद करून सदर पाणी टंचाई लवकरात लवकर दूर करण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय हे खरे आहे.

(२) सदरचे निवेदन दि. १०.१२.२०१४ रोजी दिले आहे

(३) होय हे खरे आहे.

(४) राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम ही केंद्र पुरस्कृत योजना आहे. सदर योजनेची अंमलबजावणी केंद्र शासनाच्या निर्देशानुसार करण्यात येते या संदर्भात केंद्र शासनाच्या माहे जुलै, २०१५ मध्ये दिलेल्या निर्देशानुसार राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम अंतर्गत नवीन पाणी पुरवठा योजना घेणेबाबत (काही अपवाद वगळता) निर्बंध आहेत. केंद्र शासनाच्या निर्देशानुसार कार्यवाही करणेबाबत शासनाच्या दि.१४.८.२०१५ च्या पत्रान्वये मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, (सर्व) यांना सूचना दिल्या आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**खेड शहर आणि भोस्ते, निलीक, अलसुरे (जि रत्नागिरी) या गावांच्या
मधून वाहणा-या जगबुडी नदीचे पाणी दूषित होत असल्याबाबत**

(४६) * ५०८२६ श्री.संजय कदम (दापोली) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खेड शहर आणि भोस्ते, निलीक, अलसुरे (जि रत्नागिरी) या गावांच्या मधून वाहणा-या जगबुडी नदी किना-यालगत कच-याचे प्रमाण वाढत असल्यामुळे नदीचे पाणी दूषित होत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कचरा जाळण्याच्या प्रकारामुळे कार्बनडाय-ऑक्साइड सारख्या विषारी वायू मुळे व कच-याचे प्रमाण वाढत असल्यामुळे खेड शहरासोबत लगतच्या गावाना तसेच या नदी किनारी असणा-या नळपाणी योजनेतून दूषित पाण्याचा पुरवठा झाल्याने ग्रामस्थांच्या आरोग्यावर विपरीत परिणाम होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने नदीकिनारी कचरा टाकण्यावर बंदी घालण्याबाबत तसेच शहरातून व गावातून निर्माण होणा-या कच-याची योग्य विल्हेवाट लावण्याकरिता व नदी संवर्धनाकरिता कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) हे खरे नाही.

गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, खेड यांनी दि. ०२/०३/२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये खेड तालुक्यातील भोस्ते, निलीक व अलसुरे या गावातील कचरा नदीच्या किनारी टाकण्यात येत नाही, असे कळविले आहे.

(२) हे खरे नाही,

वैद्यकीय अधिकारी, प्राथमिक आरोग्य केंद्र, शिव बुद्रुक, ता-खेड यांनी दि. ०१/०३/२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये पाणी पुरवठा जगबुडीच्या पात्रालगत होत नाही. त्यामुळे या कार्यक्षेत्रातील जनतेच्या आरोग्यास पाण्याचा विपरीत परिणाम होत नाही, असे दिसून येते, असे कळविले आहे.

मुख्याधिकारी, खेड नगरपरिषद व गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, खेड यांनी खेड शहराला लागून जगबुडी नदीपासून खाडीची सुरुवात होते. त्यामुळे, नदीच्या खालील बाजूस पाणी पुरवठा योजना नदीवर नाही, असे कळविले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मालेगांव (जि.वाशिम) येथे पाणी टंचाई निर्माण झाल्याबाबत

(४७) * ४९८७९ श्री.अमित इनक (रिसोड), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाशिम जिल्ह्यातील मालेगांव शहरात भीषण पाणीटंचाई भासत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त ठिकाणी पिण्याच्या पाण्यासाठी नागरीकांची गैरसोय होत असूनही संबंधित प्रशासन दुर्लक्ष करित आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त ठिकाणी पाणी पुरवठा करण्याकरिता शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) हे खरे नाही.

वाशिम जिल्ह्याच्या मंजूर टंचाई कृती आराखड्यात माहे जानेवारी, २०१६ ते जून, २०१६ या टंचाई कालावधीत मालेगांव तालुक्यातील १०२ गावांकरिता रु.१०८.४९ लक्ष इतक्या अंदाजित खर्चाच्या एकूण १२० विविध उपाययोजना प्रस्तावित करण्यात आलेल्या आहेत.

उक्त आराखड्यातील प्रस्तावित ७ नळ योजना दुरुस्तीच्या कामांपैकी ०२ नळ योजना दुरुस्तीचे प्रस्ताव मंजूरीस सादर करण्यात आले आहेत. तसेच ०१ तात्पुरती पूरक नळ योजना व १५ गावातील १५ नवीन विंधन विहिरी घेणेकरिता भूजल सर्वेक्षण सुरु असून प्रस्ताव प्रगतीत आहे.

सद्यस्थितीत ०१ टँकरने पाणी पुरवठा करणेकरिता व १८ खाजगी विहीर अधिग्रहण प्रस्ताव मंजूरीच्या प्रक्रियेत आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कर्जत (जि.रायगड) तालुक्यात सर्व शिक्षा अभियानांतर्गत पुरविण्यात आलेले शाळांमधील संगणक वापराविना पडून असल्याबाबत

(४८) * ४४६२९ श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.किसन कथोरे (मुर्बाड) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कर्जत (जि. रायगड) तालुक्यातील ५६ शाळांमध्ये निधीतून व सर्व शिक्षा अभियानांतर्गत तसेच अन्य संस्थांमार्फत माहे नोव्हेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान संगणक पुरविण्यात आले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यापैकी बहुतेक शाळांमधील संगणक बंद असल्यामुळे विद्यार्थ्यांना संगणकाचे प्रशिक्षण मिळत नसल्याने शैक्षणिक नुकसान होत आहे, याबाबत शाळेतील शिक्षकांनी पंचायत समिती, कर्जत यांच्याकडे तक्रारी करूनही कोणतीच कार्यवाही केली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार विद्यार्थ्यांना संगणकाचे प्रशिक्षण मिळण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) कर्जत तालुक्यातील ५६ शाळांमध्ये सर्व शिक्षा अभियानाव्यतिरिक्त अन्य योजनांमधून संगणक पुरविण्यात आले होते.

(२) व (३) कर्जत तालुक्यातील ५६ शाळांतील ११४ संगणकांपैकी ४५ संगणक जुने झाल्याने नादुरुस्त झाले आहेत. शाळा देखभाल दुरुस्ती अनुदानातून थोड्या प्रमाणातील संगणक दुरुस्ती करून घेण्याच्या सूचना शाळांना देण्यात आलेल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अल्पसंख्याक समाजातील पात्र विद्यार्थ्यांना मॅट्रीक पूर्व
शिष्यवृत्तीचा लाभ मिळत नसल्याबाबत**

(४९) * ४१९३२ श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अल्पसंख्याक समाजातील विद्यार्थ्यांना मॅट्रीक पूर्व शिष्यवृत्ती इयत्ता १ ली ते १० वी (pms) योजना केंद्र शासनाने सन २००८-२००९ पासून सुरू केली असून सदर योजनेसाठी दरवर्षी नियमित अनुदान सुध्दा उपलब्ध करून दिले जात असूनही या योजनेचा लाभ अनेक पात्र विद्यार्थ्यांना मिळत नसल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे,हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास,उक्त बाब मा.मुंबई उच्च न्यायालयासमोर मांडण्यात आल्यानंतर मा.मुंबई उच्च न्यायालयाने सदर योजनेवर प्रभावीपणे अंमलबजावणी करणे व विद्यार्थ्यांना वेळेवर लाभ देण्यासाठी शासनास आदेशित केले असून अद्यापही या बाबत उचित कार्यवाही करण्यात आली नसल्याने अल्पसंख्याक समाजातील विद्यार्थ्यांची आर्थिक कुचंबणा होत असल्याने शासनाने याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) व (३) सन २००८-०९ ते सन २०११-१२ या कालावधीत एकूण ११,८६,७८३ एवढ्या विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यावर शिष्यवृत्तीची रक्कम जमा करण्यात आली आहे. तसेच सन २०१२-१३ मध्ये ४,३०,८९२, सन २०१३-१४ मध्ये ३,०५,२७१ व सन २०१४-१५ मध्ये ५,३६,३९९ एवढ्या विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यावर अनुक्रमे रु. ४५,८८,०४,७९१/-, रु.४१,७७,९४,७४८/- व रु.५५,७५,२१,४१६/- एवढी शिष्यवृत्तीची रक्कम जमा करण्यात आली आहे. सन २०१२-१३, सन २०१३-१४ व सन २०१४-१५ मधील उर्वरित पात्र विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्याबाबत अचूक माहिती प्राप्त झाल्यास ईसीएस द्वारे दि. ३०.०४.२०१६ पर्यंत शिष्यवृत्तीची रक्कम वितरीत करण्यात येईल.

सन २०१५-१६ या वर्षी ५,६६,४५१ विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती चे वाटप करण्याची कार्यवाही नॅशनल स्कॉलरशिप पोर्टलद्वारे करण्यात येत आहे.

**चंद्रपूर जिल्ह्यात हातपंप बंद अवस्थेत असून दुरुस्तीचे
साहित्य उपलब्ध नसल्याबाबत**

(५०) * ५०१९७ श्री.सुरेश धानोरकर (वरोरा) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) चंद्रपूर जिल्ह्यात गत सहा महिन्यांपासून हजारो हातपंप बंद अवस्थेत असून दुरुस्तीचे साहित्य उपलब्ध नसल्याने माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, यामुळे ग्रामीण भागात पिण्याच्या पाण्याची टंचाई निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीनुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे खरे नाही.
(२) हे खरे नाही.
(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील ९४९ गावांमध्ये कायम दुषित पाणी असल्याबाबत

(५१) * ४०६३६ डॉ.मिलिंद माने (नागपूर उत्तर), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात फ्लोराईड, नायट्रेट आयर्नयुक्त व खारे यासारख्या घटकामुळे ९४९ गांव वस्त्यातील १३ लाख ८१ हजार नागरीकांना दुषित पाणी पिण्याशिवाय पर्याय नाही, हे खरे आहे काय,

- (२) तसेच राज्यातील बीड, बुलढाणा, जळगाव, वर्धा, यवतमाळ, ठाणे, या जिल्ह्यामध्ये दूषित पाण्याचे प्रमाण जास्त आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) तसेच अमरावती जिल्ह्यातील राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल योजनेअंतर्गत मागील काही दिवसांपासून ७२२ गावांमध्ये पाण्याची गुणवत्ता सुधारण्याचा प्रयत्न केला जात आहे तरीही ९४९ गावांतील नागरिकांना फ्लोराईड, आर्यन, नायट्रेट यासारखे घातक घटक असलेले पाणी ग्रहण करावे लागत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, राज्यातील काही जिल्ह्यामध्ये वरील दूषित पाण्याचे स्रोत असल्याने याकरिता राष्ट्रीय पेयजल मिशनची स्थापना करण्यात आली त्याअंतर्गत प्रत्येक व्यक्तीला ४० लीटर स्वच्छ पाणी उपलब्ध करण्याची तरतूद आहे, या योजनेअंतर्गत गावांतील वस्त्यांमध्ये जलशुध्दीकरण केंद्रसुध्दा उभारण्यात आले असून सदर शुध्दीकरण यंत्र निरुपयोगी ठरत आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, याबाबत चौकशी करण्यात आली आहे काय, त्यानुषंगाने उक्त सर्व ठिकाणी शुध्दीकरण संयंत्रे बसविण्याबाबत तसेच शुध्द पाणीपुरवठा होणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) राज्यात माहे जानेवारी, २०१६ अखेर सुमारे ५१७ गावे/वाड्या पाणी गुणवत्ता बाधित आहेत.

(२) सदर जिल्ह्यांमध्ये काही प्रमाणात जास्त गुणवत्ता बाधित गावे/वाड्या असल्याचे निदर्शनास आले आहे.

(३) सद्यस्थितीमध्ये अमरावती जिल्ह्यात ०७ गावे/वाड्या गुणवत्ता बाधित आहेत. माहे जानेवारी, २०१६ अखेर राज्यात ५१७ गावे/वाड्या पाणी गुणवत्ता बाधित आहेत.

(४), (५) व (६) राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमाच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार प्रत्येक व्यक्तिस ४० लिटर स्वच्छ पाणी उपलब्ध करून देण्याचे केंद्र शासनाचे उद्दिष्ट आहे, हे खरे आहे.

त्याचप्रमाणे नळ पाणी पुरवठा योजनांच्या अंमलबजावणीसाठी लागणारा कालावधी विचारात घेता पाणी गुणवत्ता बाधित गावे/वाड्यांमध्ये पिण्या योग्य पाणी ८-१० लिटर प्रति माणसी प्रतिदिन या प्रमाणात उपलब्ध होणाऱ्या दृष्टीने तात्पुरत्या स्वरूपाची उपाययोजना म्हणून जलशुध्दीकरण संयंत्र बसविण्यात येत

आहेत. सदर संयंत्राची ०७ वर्ष कालावधीसाठी देखभाल व दुरुस्तीची जबाबदारी संबंधित पुरवठादारावर सोपविण्यात आलेली आहे.

प्रायोगिक तत्वावर राज्यातील ग्रामीण भागामध्ये १०० जलशुद्धीकरण संयंत्रे बसविण्याचे काम प्रगतीपथावर आहे.

मुदखेड व भोकर (जि.नांदेड) तालुक्यातील २५ शाळांमधील रखडलेली विकासकामे करण्यासाठी बांधकाम अभियंता उपलब्ध करून देण्याबाबत

(५२) * ५०७८६ श्रीमती अमिता चव्हाण (भोकर), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.वसंतराव चव्हाण (नायगांव) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुदखेड व भोकर (जि.नांदेड) तालुक्यात सर्व शिक्षा अभियानांतर्गत शाळा खोली बांधकाम, स्वच्छता संकुल, किचनशेड इत्यादी विकासकामासाठी बांधकाम अभियंता नसल्यामुळे सुमारे २५ शाळांचे बांधकाम प्रलंबित असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, २५ शाळांमधील विकासकामे करण्यासाठी बांधकाम अभियंता उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) बांधकाम अभियंता नसल्यामुळे बांधकामे प्रलंबित आहेत हे खरे नाही.

(२) व (३) नांदेड जिल्हयातील ३ अभियंत्यांची अन्य जिल्हयात बदली झाली असून २ रिक्त पदांचा कार्यभार अन्य अभियंत्यांना दिला आहे. २३ शाळांमधील भौतिक सुविधांची अपूर्ण कामे पूर्ण करून घेण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

**आमजाई व्हरवडे (ता.राधानगरी,जि.कोल्हापूर) येथील राष्ट्रीय पेयजल अंतर्गत
झालेल्या गैरव्यवहाराच्या चौकशीबाबत करावयाची कारवाई**

(५३) * ४४७१८ डॉ.सुजित मिणचेकर (हातकणंगले), श्री.राजेश क्षीरसागर (कोल्हापूर उत्तर) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आमजाई व्हरवडे (ता.राधानगरी, जि.कोल्हापूर) येथील राष्ट्रीय पेयजल अंतर्गत झालेल्या नळपाणी पुरवठा योजनेतील कामात अनियमितता, गैरव्यवहार, शासनाची फसवणुक करणे आदि ठपका ठेवत ठेकेदारांसह पाच जणांवर माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान फौजदारी करण्याचा आदेश जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी दिले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर आदेशानुसार कारवाई करण्यात आली आहे काय, कारवाईचे स्वरूप काय आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय.

(२) सदर आदेशानुसार संबंधितावर फौजदारी गुन्हा दाखल करणेबाबत पोलीस निरीक्षक, राधानगरी पोलीस स्टेशन यांना दि.२४.१२.२०१५ रोजी कळविण्यात आले होते. तथापि पोलीस निरीक्षक यांनी दि.२९.१२.२०१५ रोजीच्या पत्रान्वये सरपंच व ग्रामसेवक यांचेबाबत काही मुद्दे उपस्थित केल्याने गुन्हा दाखल होऊ शकला नाही. त्यानुसार सरपंच व ग्रामसेवक यांना नोटीस देऊन त्यांचा खुलासा मागविण्यात आला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सोलापूर शहरात "घर तेथे स्वच्छतागृह" अनुदान
योजनेत गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(५४) * ४०००१ श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूर शहरात "घर तेथे स्वच्छतागृह" योजने अंतर्गत १०,९३२ स्वच्छतागृहे बांधण्यात आली त्यासाठी १० कोटी ४७ लाख अनुदान दिल्याचे दाखवण्यात आले,

वितरीत अनुदान पाहता ७०१ स्वच्छतागृहे कमी असल्याचे व ८२७ लाभार्थींचे आराखड्यात नाव नसतानाही मक्तेदारांनी स्वच्छतागृह बांधल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ३४५ कुटुंबांनी शौचालय अनुदान उचलले परंतु शौचालय बांधले नाही तसेच ५१७ लाभार्थ्यांनी पहिल्या टप्प्यातील अडीच हजार रुपये उचलून वर्षाचा कालावधी लोटला तरी शौचालयाचे बांधकाम केले नसल्याचे राज्य शासनाने पाठवलेल्या चौकशी पथकाच्या प्राथमिक चौकशीत निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, २६८ लाभार्थ्यांनी एकाच योजनेसाठी दोनदा अनुदान लाटल्याचे प्राथमिक चौकशीत निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर स्वच्छतागृहाची पाहणी न करता मंजूरी देणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर, गैरव्यवहार करणाऱ्या मक्तेदारावर तसेच चुकीचा लाभ उचलणाऱ्या लाभार्थ्यांवर कोणती कारवाई करण्यात आली अथवा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

तथापि, सदर योजना ही “ घर तेथे स्वच्छतागृह” अशी नसून ती “ केंद्र पुरस्कृत कमी खर्चाची स्वच्छता योजना” अशी आहे. सदर योजनेतर्गत १४, ४६६ शौचालय उद्दिष्टांपैकी प्रत्यक्षात १०, २२३ शौचालये बांधण्यात आली असून रु. ९.४२ कोटी इतका खर्च झाला आहे. याशिवाय योजनेचे उद्दिष्ट पूर्ण करण्याकरिता म्हणजेच उघड्यावरील शौचविधी बंद होण्याकरिता शासनाच्या आढावा बैठकीतील निर्देशानुसार आवश्यकता भासल्यास अन्य पात्र लाभार्थ्यांची निवड करून शौचालय बांधकाम पूर्ण करण्याचे प्रयत्न करण्यात आले आहेत.

(२) होय, हे अंशतः खरे आहे.

पहिल्या टप्प्यातील अनुदान किंवा पूर्ण अनुदान घेऊन शौचालय न बांधलेल्या नेमक्या लाभार्थ्यांचा शोध घेण्यात येत आहे. अशा लाभार्थ्यांकडून सदर निधी परत घेऊन शासन खाती जमा करण्याची कार्यवाही महापालिकेकडून सुरु आहे. अशा लाभार्थ्यांनी/ मक्तेदारांनी सदर निधी परत न केल्यास त्यांचेविरुद्ध नियमानुसार कारवाई करण्याचे शासनाने निर्देश दिले आहेत.

(३) होय, हे खरे आहे.

अशा दुबार लाभ घेतलेल्या लाभार्थ्यांकडून रक्कम वसूल करून शासनखाती जमा करण्याची कार्यवाही सुरु आहे. अशा लाभार्थ्यांनी सदर निधी परत न केल्यास त्यांच्याविरुद्ध नियमानुसार कारवाई करण्याचे शासनाने निर्देश दिल आहेत.

(४) सदर योजनेमध्ये यापूर्वी गैरव्यवहार झाल्याचे निदर्शनास आल्यानंतर सदर कामी प्रथमदर्शी दोषी आढळून आलेल्या संबंधित मक्तेदाराविरुद्ध तसेच संबंधित अधिकारी यांच्याविरुद्ध सोलापूर महानगरपालिकेकडून फौजदारी गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. सद्यस्थितीत सदर प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे. याशिवाय या संपूर्ण योजनेच्या अंमलबजावणीबाबत आढळून आलेल्या आक्षेपाह बाबी पाहता उपायुक्त, सोलापूर महानगरपालिका यांच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती गठित करण्यात आली आहे. सदर समितीच्या अहवालाअंती जबाबदार असणाऱ्या संबंधितांवर, अधिकारी/कर्मचारी यांच्यावर नियमानुसार कारवाई करण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांकरिता इगतपुरी (जि. नाशिक) येथे क्रीडा प्रबोधिनी व नंदुरबार येथे मध्यवर्ती क्रीडा केंद्राचे बांधकाम सुरु करण्याबाबत

(५५) * ४०८१७ श्री.छगन भुजबळ (येवला) : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांकरिता दिनांक २४ ऑगस्ट, २००९ रोजी इगतपुरी (जि.नाशिक) येथे क्रीडा प्रबोधिनी व नंदुरबार येथे मध्यवर्ती क्रीडा केंद्र स्थापन करण्याचा शासनाने निर्णय घेवूनही माहे जानेवारी, २०१६ पर्यंत सदर प्रबोधिनीचे काम सुरु झालेले नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्य क्रीडा समितीने उक्त क्रीडा केंद्र/प्रबोधिनीच्या बांधकामाचा आराखडा व अंदाजपत्रकांना मान्यता देवूनही शासनाच्या दिरंगाईमुळे सदर कामे अद्याप सुरु झालेली नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अनुसूचित जमातीच्या मुलांच्या क्रीडा गुणांना चालना देऊन त्यांना क्रीडाविषयक सोईसुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी उक्त क्रीडा केंद्र/प्रबोधिनीचे काम सुरु करण्याकरिता शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णु सवरा : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) सदर क्रीडा प्रबोधिनी तात्पुरत्या स्वरूपात क्रीडा विभागाच्या नाशिक येथील विभागीय क्रीडा संकुलात सुरु करण्यात आलेली आहे.

सदर क्रीडा प्रबोधिनीत शासकीय व अनुदानित आश्रमशाळा तसेच एकलव्य शाळांमधील Sports Specific Test मध्ये पात्र ठरलेल्या अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यात आला आहे. सदर विद्यार्थ्यांना तज्ञ क्रीडा प्रशिक्षकांमार्फत दररोज विविध क्रीडा प्रकारांचे प्रशिक्षण देण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील अंध विद्यार्थ्यांची परिक्षा ब्रेल लिपित घेण्याबाबत

(५६) * ४५०१८ श्री.ओमप्रकाश ऊर्फ बच्चू कडू (अचलपूर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अंध विद्यार्थ्यांची माध्यमिक व उच्च माध्यमिक तसेच पदवी परिक्षा ब्रेल लिपित घेण्याबाबत लोकप्रतिनिधी अचलपूर यांनी दिनांक ३ मार्च, २०१५ रोजी मा.मुख्यमंत्री यांचेकडे लेखी पत्राद्वारे मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अंध विद्यार्थ्यांना रायटर शोधण्याच्या त्रासापासून मुक्तता देण्याकरीता शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे आहे.

(२) शासनाने अंध पात्र विद्यार्थ्यांनी मागणी केल्यास त्यांच्या गरजेनुसार प्रौढ लेखनिकाची सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत निर्णय घेतलेला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सांगली जिल्हयामध्ये पिण्याच्या पाण्याचे नमुने दूषित आढळल्याबाबत

(५७) * ४६८६६ श्री.धनजंय (सुधीर) गाडगीळ (सांगली) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सांगली जिल्हयामध्ये जिल्हा आरोग्य प्रयोगशाळा व भूजल सर्वेक्षण आणि

विकास यंत्रणा प्रयोगशाळेच्या तपासणीमध्ये ५७ गावातील ८५ ठिकाणी पिण्याच्या पाण्याचे नमुने दुषित आढळल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यामुळे नागरिकांच्या आरोग्यावर विपरीत परिणाम होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे खरे आहे.

(२), (३) व (४) सांगली जिल्ह्यात माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये एकूण १७२१ पाणी नमुन्यांची जैविक तपासणी जिल्हा आरोग्य प्रयोगशाळा व उपविभागीय प्रयोगशाळेकडून केली असता जानेवारी, २०१६ मध्ये प्राप्त झालेल्या तपासणी अहवालावरून ५७ गावातील ८३ ठिकाणचे पाणी नमुने दूषित असल्याचे आढळून आले आहे.

जिल्हा कार्यालय व आरोग्य विभागाकडून गटविकास अधिकारी, तालुका आरोग्य अधिकारी व वैद्यकीय अधिकारी, प्राथमिक आरोग्य केंद्र यांचे मार्फत संबंधित ग्रामपंचायतींना दूषित आलेल्या स्रोतांचे शुध्दीकरण करून शुध्द पाणी पुरवठा करण्याबाबत लेखी सूचना दिल्याप्रमाणे त्यानुसार संबंधित ग्रामपंचायतींनी दूषित स्रोतांचे टीसीएल ने शुध्दीकरण करून शुध्द पाणी पुरवठा सुरु केलेला आहे. जिल्ह्यातील ग्रामीण भागात माहे डिसेंबर, २०१५ व जानेवारी, २०१६ या महिन्यांत कोणतीही जलजन्य आजाराची साथ उद्भवलेली नाही.

शासननिर्णयानुसार पिण्याच्या पाण्याच्या स्रोतांची वर्षातून दोन वेळा पावसाळ्यापूर्वी (माहे-एप्रिल) व पावसाळ्यानंतर (माहे-ऑक्टोबर) स्वच्छता सर्वेक्षण मोहिम आरोग्य कर्मचारी व जलसुरक्षक यांचे मार्फत राबविण्यात येते.

लातूर जिल्ह्यातील खाजगी शाळांना अनधिकृतपणे तुकड्या

मंजूर करून नवीन शिक्षकांची भरती केल्याबाबत

(५८) * ५०११८ श्री.सुधाकर भालेराव (उदगीर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लातूर जिल्ह्यातील शिक्षण विभागाने अपुरी विद्यार्थी संख्या असतांनाही

अनधिकृतपणे खाजगी शाळांच्या २६५ तुकड्यांना मंजूरी दिली असल्याचे महाराष्ट्र राज्य मुख्याध्यापक मंडळाने माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान राज्य शासनाकडे निवेदनाद्वारे कळविले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मंजूर केलेल्या तुकड्यांबरोबरच अतिरिक्त शिक्षक देणे गरजेचे असताना सदर तुकड्यांवर नवीन शिक्षकांची भरती केल्याने शासनास अतिरिक्त व नवीन शिक्षकांच्या वेतनाचा भुर्दंड सहन करावा लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, लातूर जिल्ह्यात वाढलेल्या अतिरिक्त शिक्षकांचा प्रश्न मार्गी न लावता शासनाच्या परवानगीशिवाय शिक्षण अधिकाऱ्यांनी नवीन पदे निर्माण केले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, शासनाच्या परवानगीशिवाय तुकड्यांचे वाटप करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

(३) हे खरे आहे.

(४) तत्कालीन शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक) जिल्हा परिषद लातूर यांना निलंबित करण्यात आलेले असून त्यांच्यासह अन्य १४ अधिकारी/ कर्मचारी यांचेवर दोषारोप निश्चित करून विभागीय चौकशी सुरु आहे.

(५) प्रश्न उदभवत नाही.

राज्यातील प्रदूषित नद्यांची संख्या वाढल्याबाबत

(५९) * ४०३२२ श्री.संजय सावकारे (भुसावळ), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.संजय पोतनीस (कलिना), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्री.बाळासाहेब मुरकुटे (नेवासा), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल),

श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील प्रदूषणाच्या विळख्यात सापडलेल्या नद्यांची संख्या २८ वरून ४९ पर्यंत पोहोचल्याची बाब केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने प्रसिध्द केलेल्या अहवालातून माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली आहे तसेच शहरामधील सांडपाणी आणि औद्योगिक कारखान्यातील घातक रसायने थेट नदीपात्रात सोडल्याने प्रदूषणाची पातळी वाढत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्रदूषणापासून नद्यांचे संरक्षण करण्यासाठी नदीक्षेत्र नियमन धोरण रद्द करून त्याला कोणतेही पर्यायी धोरण राज्य शासनाने आणले नाही, असे एका जनहित याचिकेच्या माध्यमातून निदर्शनास आणल्यानंतर “शासन कोणत्याही पर्यायी धोरणाविना आधीचे धोरण असेच कसे रद्द करू शकते” असा सवाल मुंबई हायकोर्टाने उपस्थित केल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच राज्यातील नद्यांचे पावित्र्य जपण्यासाठी अनेक नद्यांवर शहरांच्या ठिकाणी जलशुध्दीकरण प्रकल्प उभारण्यात येणार असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान मा. मुख्यमंत्री यांनी घोषणा केली होती, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने नद्यांचे रासायनिक प्रदूषणापासून संरक्षण होण्याकरिता पर्यायी धोरण राबविण्यासंबंधी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) औद्योगिक कारखान्यातील घातक रसायने थेट नदीपात्रात सोडले जातात हे खरे नाही. तथापी, केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने २००९ ते २०१२ या कालावधीतील पाण्याच्या गुणवत्तेच्या निकालांवर ४९ प्रदूषित नद्यांचे पट्टे मार्च, २०१५ मध्ये जाहिर केले हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) होय.

(४) महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ कोणत्याही उद्योगास विनाप्रकिया सांडपाण्याचा विसर्ग करण्यास परवानगी देत नाही. राज्यातील सर्व प्रदूषणकारी उद्योगांनी औद्योगिक सांडपाणी प्रक्रिया संयंत्रणा उभारणे बंधनकारक आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नाशिक जिल्ह्यातील २५०० दवाखाने नोंदणीविनाच सुरु असल्याबाबत

(६०) * ४८८०९ श्री.योगेश (बापू) घोलप (देवळाती) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वैद्यकीय व्यवसाय सुरु असतांना संबंधित दवाखान्याची रितसर नोंदणी जिल्हा परिषदेच्या आरोग्य विभागाकडे करणे आवश्यक असतांना नाशिक जिल्ह्यातील २५०० दवाखाने हे नोंदणीविनाच सुरु असल्याची बाब निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यामुळे नोंदणीशुल्काव्दारे मिळणारा महसूल बुडाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नोंदणी न करणाऱ्या डॉक्टरांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे नाही.

ज्या दवाखाना/क्लिनिकमध्ये औषधोपचार केला जातो, परंतु रुग्ण दाखल केले जात नाहीत, अशा दवाखान्यांची/क्लिनिकची मुंबई शुश्रूषागृहे अधिनियम १९४९ व सुधारित नियम २००६ अंतर्गत नोंदणी केली जात नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे जिल्ह्यात शिक्षण हक्क कायद्यांतर्गत विद्यार्थ्यांचे वर्ष वाया गेल्याबाबत

(६१) * ४१२८७ श्री.संजय (बाळा) भेगडे (मावळ), श्री.योगेश टिळेकर (हडपसर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे जिल्हा व शहरात शिक्षण हक्क कायद्यांतर्गत आर्थिकदृष्ट्या गरीब व वंचित मुलांना शाळांमध्ये २५ टक्के आरक्षित जागांवर प्रवेश देण्यासाठी

दुसऱ्याफेरी नंतर ३,२३४ मुलांना प्रवेश न मिळाल्याने त्यांचे वर्ष वाया गेले असल्याची बाब माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ज्या ३,२३४ मुलांना यावर्षी शिक्षण हक्क कायद्यांतर्गत शाळेत प्रवेश मिळाला नाही त्यांना प्रवेश देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) पुणे महानगर पालिका क्षेत्रात शैक्षणिक वर्ष सन २०१५-१६ या वर्षासाठी बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम २००९ अंतर्गत वंचित व दुर्बल घटकांसाठी राखीव असलेल्या २५% जागांवर ऑनलाईन लॉटरी पध्दतीने २९०१ मुलांना प्रवेश देण्यात आलेला आहे. पुणे जिल्हयातील ग्रामीण भागात प्रवेशासाठी ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रिया राबविण्यात आलेली नाही.

(३) प्रश्न उदभवत नाही

राज्यातील १०० गावांना केंद्र व राज्य शासनातर्फे थेट

आर.ओ प्लांटचा पुरवठा करण्याबाबत

(६२) * ४३६०६ श्री.बाबुराव पाचर्णे (शिरूर) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील ग्रामपंचायतींना शुद्ध पेयजलाचा पुरवठा व्हावा यासाठी केंद्र व राज्य शासनातर्फे १०० गावांना थेट आर. ओ. प्लांटचा पुरवठा सन २०१४-१५ मध्ये वा त्यादरम्यान करण्यात येणार होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्लांटची खरेदी राज्यस्तरावरून होणार असल्याने गावांना प्रकल्प मंजूर होवून वर्ष होऊनही गेले तरी तो कार्यन्वित होऊ शकला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यातील अनेक गावांमध्ये ग्रामस्थांना पिण्याचे दूषित पाणी प्यावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर गावांमध्ये आर.ओ.प्लांटचा पुरवठा करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

राज्यातील ग्रामपंचायतींना शुध्द पेयजलाचा पुरवठा व्हावा यासाठी पूर्णतः केंद्र शासनाच्या राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत उपलब्ध होणा-या सन २०१४-२०१५ च्या निधीमधून १०० वाड्या/वस्त्यांमध्ये प्रायोगिक तत्वावर सामुहिक पाणी शुध्दीकरण यंत्रणा (आर.ओ.प्लांट) चा पुरवठा व उभारणी करण्यात आली आहे. त्यापैकी ७६ वाड्या/वस्त्यांमध्ये सामुहिक पाणी शुध्दीकरण यंत्रणाद्वारे शुध्द पाणी पुरवठा सुरु करण्यात आलेला आहे. उर्वरित २४ वाड्यां/वस्त्यांमध्ये स्थानिक अडचणीमुळे (आवश्यक ग्रामपंचायतीची मोकळी जागा, स्वतंत्र वीज जोडणी इत्यादी.) सामुहिक पाणी शुध्दीकरण यंत्रणा कार्यान्वित होऊ शकली नाही. स्थानिक अडचणींचे निराकरण करून सर्व ठिकाणी शुध्दीकरण प्लांट कार्यान्वित करण्याची कार्यवाही प्राधान्याने करण्यात येत आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) व (५) प्रश्न उदभवत नाही.

राज्यात अवयव दान चळवळ सक्रीय करण्याबाबत

(६३) * ३९८६९ अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.नरेंद्र पवार (कल्याण पश्चिम), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात जवळपास ३० हजार किडनीचे रुग्ण डायलिसिस उपचार घेत असून शासकीय तसेच खाजगी रुग्णालयांकडून अवयव दान चळवळ रुजवण्यासाठी ठोस प्रयत्न होत नसल्यामुळे मोठ्या संख्येने यकृत, फुफ्फुस तसेच हृदय प्रत्यारोपणासाठी आवश्यक असलेले अवयव मिळत नसल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय

(२) असल्यास, अनेक रुग्णांना नवीन जीवनदान देण्यासाठी आवश्यक असलेल्या अवयव प्रत्यारोपणाला चालना देण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(३) तसेच ब्रेन डेड रुग्णांचे अवयव दान करण्यास नातेवाईकांचा पुढाकार वाढलेला असताना अवयव प्रत्यारोपण प्रक्रियेत विमान सेवांच्या मनमानी दरांमुळे अडथळा निर्माण होत असून रुग्ण व रुग्णालयाच्या अडचणीचा फायदा उठवत विमान सेवांचे ऑपरेटर भरमसाठ दर आकारीत असल्याने याला पायबंद घालण्याची

मागणी राज्याच्या वैद्यकीय शिक्षण संचालकांनी वैद्यकीय शिक्षण विभागाच्या अप्पर मुख्य सचिवांकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, ब्रेन डेड रुग्णांचे अवयव एका शहरातून दुसऱ्या राज्यात घेऊन जाण्यासाठी अत्यल्प दरात विमान सेवा उपलब्ध व्हावी तसेच मनमानी दरावर प्रतिबंध करण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(५) तसेच ब्रेन डेड रुग्णांच्या नातेवाईकांना अवयवदान करण्याकरिता प्रवृत्त करण्यासाठी शासनाच्या १४ वैद्यकीय महाविद्यालयांमध्ये स्वतंत्र पदेच निर्माण करण्यात आलेली नाहीत, हे ही खरे आहे काय

(६) असल्यास, रुग्णालयांमध्ये प्रत्यारोपण समन्वयकांची रिक्त पदे कधी पर्यंत भरण्यात येणार आहेत,

(७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) नाही.

(२) मानवी अवयवाचे प्रतिरोपण सुकर करण्याच्या दृष्टीने मुंबई, पुणे, औरंगाबाद व नागपूर येथे परिमंडळ प्रतिरोपण समन्वय केंद्रे स्थापन करण्यात आली आहेत. तसेच, वास्तविक प्रकरणांमध्ये मानवी अवयवांचे प्रतिरोपण सुलभ करणे, मानवी अवयवांच्या व ऊर्तिच्या आर्थिक व्यवहारांस प्रतिबंध करणे आणि अज्ञान व मतिमंद असलेल्या व्यक्तींकरिता विशेष तरतुदी करणे शक्य व्हावे म्हणून "मानवी अवयव प्रतिरोपण (सुधारणा) अधिनियम, २०११" (२०११ चा १६) दिनांक १८ डिसेंबर २०१५ रोजी महाराष्ट्र राज्यासाठी अंगीकारण्यात आला आहे.

(३) व (४) मस्तिष्क स्तंभाचा मृत्यु झालेल्या व्यक्तीच्या शरीरातून काढून टाकण्यात आलेले मानवी अवयव यांचे, प्रतिरोपणाच्या प्रयोजनासाठी, एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणी शीघ्रतेने परिवहन करण्यासाठी वाजवी दरात विमानसेवा उपलब्ध करून देणेबाबत भारत सरकारकडे शिफारस करण्यात यावी, असा प्रस्ताव संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई, यांनी शासनास सादर केला आहे. हा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(५), (६) व (७) प्राधिकरण समित्यांच्या कामकाजासाठी स्वतंत्र पदे निर्माण करण्यात आली आहेत. आवश्यकतेनुसार उर्वरित पदनिर्मितीची प्रकिया सुरु आहे.

**चंद्रपूर शहरातील कर्मवीर दादासाहेब कन्नमवार जिल्हा क्रीडा
संकुलासाठी प्राप्त निधीचा झालेला दुरुपयोग**

(६४) * ४६४१३ श्री.नानाजी शामकुळे (चंद्रपूर) : सन्माननीय क्रीडा मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कर्मवीर दादासाहेब कन्नमवार जिल्हा क्रीडा संकुल चंद्रपूर येथे सन २०१२-१३ मध्ये ५३५.६२ लक्ष रुपयाच्या निधीचा दुरुपयोग झाल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ च्या तिसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त निधीतून जिल्हा स्टेडियममध्ये कोणतीही पायाभूत सुविधा खेळाडूंना उपलब्ध करून देण्यात आले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने शासनाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) सन १९९७ च्या शासन निर्णयानुसार तसेच सन २००३ च्या शासन निर्णयानुसार उपलब्ध करण्यात आलेल्या अनुदातून सदरहू जिल्हा क्रीडा संकुलामध्ये खुले प्रेक्षागृह, विविध क्रीडांगणे, जलतरण तलाव, इनडोअर हॉल, वस्तीगृह, मल्टीजिम, क्रीडा साहित्य इत्यादी क्रीडा सुविधा निर्माण करण्यात आल्या आहेत. तसेच सन २००९ च्या शासन निर्णयानुसार रु. ८.०० कोटीच्या वाढीव अनुदान मर्यादेच्या संदर्भात सन २०१४-१५ च्या दरसूचीनुसार सार्वजनिक बांधकाम विभागाद्वारे रु. ४००.१६ लक्षांच्या अंदाजपत्रकीय कामाचे विस्तृत अंदाजपत्रक तयार करण्यात आले आहेत. सदरहू अंदाजपत्रक आराखड्यांना मान्यता प्राप्त झाल्यानंतर कामे हाती घेण्याचे प्रस्तावित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे ढालसावंगी, ता. जि.बुलडाणा येथील विद्यामंदिर प्राथमिक शाळेत १२७ विद्यार्थ्यांना एकच शिक्षक शिकवित असल्याबाबत

(६५) * ४७७६६ श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा) : सन्माननीय शालेय

शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे ढालसावंगी (ता. जि.बुलडाणा) येथील विद्यामंदिर प्राथमिक शाळेत १२७ विद्यार्थ्यांना एकच शिक्षक शिकवित असल्याचे माहे जुलै २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत मौजे ढालसावंगी येथील पालकांनी जिल्हा परिषद प्रशासनाकडे शिक्षक उपलब्ध करून देण्यासाठी विनंती केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, जिल्हा परिषदेने अद्यापही शिक्षक उपलब्ध करून दिले नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीत काय निष्पन्न झाले, त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) ते (४)

सदर शाळेत १ ली ते ७ वी पर्यंतचे वर्ग असून ६ शिक्षक शिकवित आहेत. त्यापैकी ५ शिक्षकांची भरती प्रक्रीया न्यायप्रविष्ट आहे. न्यायप्रविष्ट असलेले शिक्षक कार्यरत असल्याने सदर शाळेवर नव्याने शिक्षक उपलब्ध करून दिलेले नाहीत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे ढाकाळे (ता.बारामती जि.पुणे) येथील सुधारित पाणी पुरवठा

योजनेच्या कामामध्ये झालेला गैरव्यवहार

(६६) * ५०७४९ श्री.उन्मेश पाटील (चाळीसगाव) : सन्माननीय पाणीपुरवठा

आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे ढाकाळे (ता.बारामती, जि.पुणे) येथील सुधारित पाणी पुरवठा योजनेचे

काम बेकायदेशीररित्या केल्याने नुकसानीची रक्कम संबंधितांकडून वसूल करण्याबाबत दिनांक ७ जानेवारी, २०१० रोजी वा त्यासुमारास पाणी पुरवठा विभागाने तसेच दिनांक २८ सप्टेंबर, २०१० रोजी वा त्यासुमारास ग्रामविकास व जलसंधारण विभागाने मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद पुणे यांना पत्रान्वये कळविले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार जिल्हा परिषदेमार्फत सदर योजनेचे काम पुर्ण करण्यात येत आहे. संबंधित कार्यकारी अभियंता यांचेविरुद्ध शिस्तभंगाची कारवाई प्रस्तावित करण्यात आली असून, संबंधित उप अभियंता, शाखा अभियंता व ग्रामसेवक यांचेविरुद्ध शिस्तभंगाची कारवाई जिल्हा परिषदेमार्फत प्रस्तावित करण्यात आली आहे काय,

(३) असल्यास, जवळपास चार वर्षांचा कालावधी लोटूनही संबंधितांवर कारवाई करून रक्कम वसूल करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत चौकशी करण्यात आली आहे काय, त्यानुषंगाने सदर रक्कम वसूल करण्याबाबत व संबंधितांवर कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय.

(२) होय.

मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार प्रस्तुत योजनेचे काम पुर्ण करून दि.०२.१०.२०१५ रोजी पाणी पुरवठा सुरु करण्यात आला आहे.

तसेच, संबंधित उप अभियंता व शाखा अभियंता यांचेवर शिस्तभंगाची कारवाई सुरु आहे.

(३) व (४) प्रस्तुत योजनेच्या तपासणी अहवालाच्या अनुषंगाने सरपंच तथा अध्यक्ष, पाणीपुरवठा व स्वच्छता समिती हे दोषी आढळले त्यांना जिल्हाधिकारी यांनी पदावरून पदावनत केले आहे.

तसेच, तत्कालीन पाणीपुरवठा व स्वच्छता समिती, सामाजिक लेखा परीक्षण समिती व तांत्रिक सल्लागार यांचेवर दि.२६.११.२०१५ रोजी फौजदारी गुन्हा दाखल केला आहे.

सदर योजनेच्या कामासाठी ग्राम पाणीपुरवठा व स्वच्छता समितीला एकुण रु.३८.१९ लक्ष इतके अनुदान वितरित करण्यात आले होते. त्यापैकी रु.१८.४८ लक्ष एवढा खर्च झाला असून उर्वरित रक्कम रु.१९.७१ लक्ष जिल्हा परिषदेकडे वर्ग करणेत आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील शासकीय वैद्यकीय रुग्णालये, अतिविशेषोपचार रुग्णालये
व कर्करोग रुग्णालये येथील महाराष्ट्र स्टेट को.ऑप कॅन्स्युमर्स
फेडरेशन या सहकारी संस्थेची औषध दुकाने रद्द केल्याबाबत**

(६७) * ४९७६५ डॉ.तुषार राठोड (मुखेड) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शासकीय वैद्यकीय रुग्णालये, अतिविशेषोपचार रुग्णालये व कर्करोग रुग्णालये येथे सर्वसामान्य रुग्णांना किफायतशीर दरात औषधी मिळण्याकरिता महाराष्ट्र स्टेट को.ऑप कॅन्स्युमर्स फेडरेशन या सहकारी संस्थेला सन २००१ ते २०१२ व सन २०१२ ते २०१५ पर्यंत मान्यता दिली होती असे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त संस्थेने शासकीय रुग्णालय परिसरात दुकाने चालविण्यासाठी औषध विक्रेता किंवा प्रतिनिधी नेमताना औषधी दुकानांचे वाटप करताना पारदर्शी पध्दत न अवलंबता एकाधिकारशाहीने दुकानांचे न्यायोचित वाटप न केल्याने शासनाने दिनांक १५ ऑक्टोबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास उक्त सहकारी संस्थेची परवानगी रद्द केली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, तरीही राज्यातील उक्त सहकारी संस्थेची औषधी दुकाने सुरु असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने सहकारी संस्थेत अनियमितता झाल्याप्रकरणी संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालये / दंत महाविद्यालये व रुग्णालयांच्या परिसरात, महाराष्ट्र स्टेट को-ऑपरेटीव्ह कंझ्यूमर्स फेडरेशन या सहकारी संस्थेला, सन २००९ ते २०१४ या कालावधीत, वेळोवेळी औषध दुकानांसाठी जागा उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत.

(२) महाराष्ट्र स्टेट को-ऑपरेटीव्ह कंझ्यूमर्स फेडरेशन या सहकारी संस्थेला औषध दुकानांसाठी जागा देण्याबाबतचे शासन निर्णय दिनांक १२ मे, २०१५ व दिनांक ५ ऑक्टोबर, २०१५ च्या आदेशांन्वये रद्द करण्यात आले आहेत.

(३) व (४) औषध दुकानांसाठी जागा वाटप रद्द करण्याबाबतच्या शासन निर्णयांविरुद्धात मुंबई उच्च न्यायालयात याचिका दाखल करण्यात आल्या आहेत. त्यापैकी औरंगाबाद खंडपीठासमोर दाखल असलेल्या याचिकेमध्ये मा.न्यायालयाने Status quo आदेश दिले असून प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज, नागपूर विद्यापीठाव्दारे संचलित डॉ. शेषराव वानखेडे बी.एड. महाविद्यालयात प्राचार्यांच्या संगनमताने कर्मचाऱ्यांनी लाखो रुपयांचा केलेला गैरव्यवहार

(६८) * ४८२७६ श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी) : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज, नागपूर विद्यापीठाव्दारे संचलित डॉ. शेषराव वानखेडे बी.एड. महाविद्यालयात प्राचार्यांच्या संगनमताने कर्मचाऱ्यांनी ४५ लाख रुपयांचा गैरव्यवहार केला असल्याची माहिती दिनांक ५ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर महाविद्यालयामध्ये गेल्या बारा वर्षात तीन महाघोटाळे झाले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या गंभीर प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, असल्यास, चौकशीनुसार संबंधितावर कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ संचलित डॉ. शेषराव वानखेडे बी.एड. महाविद्यालयात रु. ४१,५९,७८६/- इतका गैरव्यवहार झाल्याची बाब उघड झाली आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) या कालावधीमधील एका प्राचार्याला सेवेमधून बडतर्फ करण्यात आले आहे तसेच एका प्राचार्याचे सेवानिवृत्तीवेतन रोखून ठेवण्यात आलेले आहे तर अन्य एका प्रकरणात चौकशी चालू आहे.

(४) प्रश्न उदभवत नाही.

कागल (जि. कोल्हापूर) तालुक्यात निर्माण झालेली पाणी टंचाई

(६९) * ४३३३० श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कागल (जि.कोल्हापूर) तालुक्यातील २५ गावांतील ६० ठिकाणी माहे जानेवारी, २०१६ पासून पाणी टंचाई जाणवत असल्याने तेथील ग्रामस्थांनी तसेच तालुक्यातील लोकप्रतिनिधींनी जिल्हाधिकारी, कोल्हापूर यांना निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच उक्त तालुक्यातील चिकोत्रा नदी परिसरात गत वर्षी कमी पासून पडल्याने चिकोत्रा खोऱ्यात अवर्षणस्थिती निर्माण झाली असून हमीदवाड्यात पिण्याच्या पाण्याची टंचाई निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त ठिकाणी टॅकरने पाणी पुरवठा सुरु करण्याबाबतचे निवेदन तहसिलदार, कागल यांना देण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार उक्त तालुक्यात नागरीकांना पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा करणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) हमीदवाड्याला टँकरने पाणी पुरवठा करणेबाबत ग्रामस्थांनी तहसिलदार, कागल यांना निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे.

(४) चिकोत्रा प्रकल्पामध्ये पाणीसाठा राखीव ठेवलेला असून जानेवारी, २०१६ ते जुलै २०१६ अखेर या कालावधीकरिता पिण्यासाठी लागणारा पाणीसाठा आरक्षित केला आहे. दिनांक १३ जानेवारी, २०१६ पासून शेतीसाठी पाणी उपसा बंदी लागू केलेली आहे.

त्यानुसार चिकोत्रा नदीत वेळोवेळी पाणी सोडण्यात येत आहे. ग्रामस्थांचे निवेदन हे दि.१२.०१.२०१६ चे असून त्यानंतर दि.१३.०१.२०१६ रोजी चिकोत्रा धरणातून नदीत पाणी सोडणेत आले आहे. हमीदवाडा गावाचा पाणीपुरवठा हा चिकोत्रा नदीवरूनच करण्यात येत असल्याने त्या गावास टँकरने पाणी पुरवठा करणेचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

गडचिरोली जिल्हा परिषदेतील पाणीपुरवठा योजनेतील गैरव्यवहाराची चौकशी करण्याबाबत

(७०) * ४९४०९ डॉ.देवराव होळी (गडचिरोली) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गडचिरोली जिल्हा परिषद पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभागांतर्गत १९५ गावांमध्ये पाणीपुरवठा योजना मंजूर करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यापैकी १६४ गावांमध्ये सदर योजना कार्यान्वित असल्याचे व ३१ गावांमध्ये सदर योजना बंद आहेत तसेच सदर योजनेमध्ये कामे पूर्ण न करता पूर्ण बिलाची रक्कम उचलण्यात आलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच, गुरवळा, पारडी-कुपी, कोटगल, वायगाव, जारावंडी या गावांमध्ये कामे अर्धवट व जीर्ण अवस्थेत ठेवूनच पूर्ण बिलाची रक्कम उचलून गैरव्यवहार करण्यात आलेला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर पाणीपुरवठ्याची कामे पूर्ण न करता पूर्ण कामाची बिले उचल करून गैरव्यवहार करणारे कंत्राटदार व संबंधित विभागाच्या अधिकाऱ्यांमध्ये संगनमत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय, त्यानुषंगाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) तसेच उक्त योजना पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

गडचिरोली जिल्ह्यामध्ये आतापर्यंत विविध यंत्रणांमार्फत राबविण्यात आलेल्या पाणी पुरवठा योजनांची संख्या एकूण १९९ आहे

(२) गडचिरोली जिल्ह्यात सद्यःस्थितीत १६४ योजना कार्यान्वीत असून, बंद असलेल्या ३१ योजनांची कारणे खालीलप्रमाणे आहेत.

अ) थकीत विद्युत देयकाअभावी-०४

आ) पुरेशी देखभाल दुरुस्ती अभावी-२४

इ) नळ जोडणीमुळे-०३

तथापि, योजनांची कामे पूर्ण न करता पूर्ण बिलाची रक्कम उचलण्यात आल्याचे निदर्शनास आले नाही.

(३) हे खरे आहे.

(४) हे खरे नाही.

(५) होय.

गैरव्यवहाराच्या अनुषंगाने जिल्हा स्तरावर केलेल्या चौकशीची वस्तुस्थिती खालील प्रमाणे आहे :

अ) गुरवळा : कंत्राटदाराने केलेल्या कामाचे मुल्यांकन व अदा केलेल्या रक्कमेमध्ये रु.९१,०१६/- ची तफावत आहे. कंत्राटदाराने पुढील काम न केल्याने काम बंद आहे. कंत्राटदाराची अनामत रक्कम जप्त करून नव्याने निविदा प्रक्रीया करणे बाबत ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता समिती यांचे स्तरावर कार्यवाही सुरु आहे.

ब) पारडी (कुपी) : पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीचे तत्कालीन अध्यक्ष व सचिव, यांचेवर पोलीस स्टेशन गडचिरोली येथे दिनांक १३.०५.२०१५ रोजी FIR दाखल केलेला आहे.

क) कोटगल : पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीचे अध्यक्ष व सचिवामार्फत अपहारीत रक्कमेपैकी कंत्राटदाराकडून रु. ५,२७,०००/- वसूल केलेली आहे. व उर्वरीत रक्कम वसूल करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

ड) वायगांव : पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीने मुल्यांकनापेक्षा जास्त रक्कम अदा केल्यामुळे रक्कम रु. ८,८४,१२७/- एवढ्या रक्कमेच्या वसुलीसाठी समिती पदाधिकारी अध्यक्ष/सचिव ग्राम आरोग्य पोषण आहार व पाणी पुरवठा स्वच्छता समिती ग्राम पंचायत वायगांव यांचेविरुद्ध दि.२२.०९.२००८ रोजी FIR दाखल करण्यात आला असून दिवाणी व फौजदारी न्यायालय चामोर्शी येथे प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे.

इ) जारावंडी: या गावाचे ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीचे तत्कालीन अध्यक्ष व सचिव यांनी कामाचे मुल्यांकनापेक्षा जास्तीची रक्कम कंत्राटदारास अदा केल्यामुळे तत्कालीन अध्यक्ष व सचिव यांचेवर जारावंडी पोलीस स्टेशन येथे दि. ०८.०९.२०१४ रोजी FIR दाखल केलेला असून प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे.

(६) गुरवळा, पारडी (कुपी), कोटगल व जारावंडी: या ४ गावच्या योजना पूर्ण करण्याबाबत ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता समिती यांचे स्तरावर कार्यवाही सुरु आहे.

वायगांव: सदर योजनेच्या कामावरील गैरव्यवहार झालेली रक्कमेची वसुली न झाल्याने अंदाजपत्रक मंजूर झालेले नाही. तथापि, सद्यस्थितीत गावात ११ विंधन विहीरी व ४ साध्या विहीरी असून त्याच्या माध्यमातून गावास पाणी पुरवठा होत आहे.

कराड (जि.सातारा) तालुक्यातील शासकीय धान्य गोदामातून शिधावाटप धान्य दुकानदारांकडे निकृष्ट दर्जाचे धान्य दिले जात असल्याबाबत

(७१) * ४७४७१ श्री.शंभूराज देसाई (पाटण) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कराड (जि.सातारा) तालुक्यातील शासकीय धान्य गोदामातून तालुक्यातील शिधावाटप धान्य दुकानदारांकडे गत पाच महिन्यांपासून वाटपासाठी सडके धान्य देण्यात येत आहे. हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर तालुक्यातील सुमारे २८२ शिधावाटप दुकानापैकी बहुतांशी शिधावाटप दुकानातून सडके, कुजके व खडे मिश्रीत गहू तसेच तांदळाची गोरगरीबांना विक्री केली जात आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, गत पाच महिन्यांपासून अशाप्रकारचे धान्य गोर गरीबांना मिळत असल्याने शिधावाटप दुकानातील कार्डधारकांनी तसेच दारिद्रेषेखालील कार्डधारकांनीही यासंदर्भात दुकानदार तसेच तहसिलदार, कराड यांच्याकडे तक्रारी केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, शिधावाटप दुकानांमधून शिधापत्रिकेवर पाच किलो धान्य लिहून प्रत्यक्षात तीन किलोच वितरीत करण्यात येत आहे व उर्वरीत धान्याची काळ्या बाजारात विक्री होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, सदर प्रकरणाची सर्व माहिती कराड तहसिलदार यांना असूनही त्यांच्याकडून यासंदर्भात कोणतीही दखल घेतली जात नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(६) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुषंगाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे तसेच शिधापत्रिकाधारकांना चांगल्या दर्जाचे धान्य मिळण्याकरिता कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) होय.

(४) अशी बाब तपासणी अंती आढळून आलेली नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

(६) सदर निवेदनाच्या अनुषंगाने तहसिलदार, कराड यांनी तालुक्यातील सर्व रास्तभाव दुकानदारांना सूचना दिलेल्या आहेत. गोदामपाल, कराड व मसूर यांना धान्याची प्रतवारी तपासणी करण्याबाबत तसेच, जिल्ह्याचे वाहतूक प्रतिनिधी यांना अन्नधान्यांची उचल करताना नमुने प्राप्त करून घेऊन, खराब अन्नधान्य आढळून आल्यास भारतीय अन्न महामंडळाकडून चांगल्या प्रतीचे अन्नधान्य बदलून घेण्याबाबत सूचना देण्यात आल्या आहेत.

**तारापूर (जि.पालघर) एम.आय.डी.सी.मधील सामुदायिक
सांडपाणी प्रक्रिया केंद्र बंद केल्याबाबत**

(७२) * ४८३५२ श्री.विलास तरे (बोईसर), श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई) :

सन्माननीय उद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तारापूर (जि.पालघर) एम.आय.डी.सी.मधील आशिया खंडातील पहिला सामुदायिक सांडपाणी प्रक्रिया केंद्र जबरदस्तीने ताब्यात घेऊन जमीनदोस्त करण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जागतिक बँकेचे साठ लाख रुपयांचे अर्थसहाय्य व केंद्र आणि राज्य शासनाचे प्रत्येकी ३० लाख रु. ची सबसीडी लाभलेले तारापूर औद्योगिक वसाहतीमधील सामुदायिक सांडपाणी प्रक्रिया केंद्र काही अंशी सुरु असून प्रदुषण नियंत्रणाच्या कामात कार्यरत असलेला सदरहू प्रकल्प कारखानदारांना हव्या असलेल्या जागेसाठी जमिनदोस्त करण्यात आला, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या सर्व प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने संबंधीतांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देसाई : (१), (२) व (३) हे खरे नाही. तारापूर औद्योगिक क्षेत्रातील भूखंड क्र.ओ-२३ (१) पार्ट क्षेत्रफळ २०००० चौ.मी.चे वाटप मे.तारापूर इंडस्ट्रियल मॅन्युफॅक्चरर्स असोसिएशन यांना दिनांक १८/२/१९९२ रोजी करण्यात आले होते.तथापि सदर भूखंडावरील सामुदायिक सांडपाणी प्रक्रिया केंद्र दिनांक ३१/३/२०१३ पासून पूर्णपणे बंद आहे.

तारापूर औद्योगिक क्षेत्रातील सांडपाण्यामध्ये मोठ्या प्रमाणात वाढ झाल्याने मे. TEPS यांनी सीईटीपी विस्ताराकरीता जागा वाटप करण्याबाबत मागणी केली होती. या संदर्भात महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या संचालक मंडळाच्या दि. ७/०२/२०१४ रोजी संपन्न झालेल्या बैठकीत चर्चा होवून उपरोक्त बंद सांडपाणी प्रक्रिया प्रकल्पाचे क्षेत्र महामंडळास परत करण्याच्या तसेच इतर काही अटींच्या अधिन राहून भूखंड क्र. ओएस-३० मधील ८५,००० चौ.मी. क्षेत्र Tarapur Industrial Manufacturing Association (TIMA) यांना वाटप करण्याचा निर्णय घेण्यात आला. त्यानुसार सदर भूखंड दि.२५/०३/२०१४ च्या पत्रान्वये TIMA यांना वाटप करण्यात आला तसेच दि. १२/०५/२०१४ च्या पत्रान्वये सदर भूखंडाचे सबलीज TIMA यांच्याकडून TEPS यांचे नावे करण्यास मान्यता देण्यात आली.

मात्र TIMA यांनी बैठकीत ठरल्याप्रमाणे बंद सांडपाणी प्रक्रिया क्षेत्राच्या भूखंडाचा ताबा देण्यास नकार दिल्याने दि. १०/१२/२०१४ रोजी सदर भूखंडाचा एकतर्फी ताबा घेण्यात आला. तदनंतर महामंडळाने सदर अॅमिनिटी भूखंडाचे औद्योगिक भूखंडात रुपांतर करून वाटप केले आहे. सदर जमिनीवर उभारण्यात आलेले सांडपाणी प्रक्रिया केंद्र हे दि. ३१/०३/२०१३ पासून बंद असल्याने कार्यरत असलेल्या प्रकल्प कारखानदारांना हव्या असलेल्या जागेसाठी जमिनदोस्त करण्यात आला अशी वस्तुस्थिती नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील शिक्षण शुल्क समितीला खोटी अथवा चुकीची माहिती देणाऱ्या अभियांत्रिकी महाविद्यालयाचे शुल्क ५० टक्क्यांनी कमी करण्याबाबत

(७३) * ४०७६३ श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.मंगलप्रभात लोढा (मलबार हिल), श्रीमती तृप्ती सावंत (वांद्रे पूर्व), श्री.अतुल सावे (औरंगाबाद पूर्व), श्री.अजय चौधरी (शिवडी), श्रीमती सीमाताई हिरे (नाशिक पश्चिम) : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शिक्षण शुल्क समितीला खोटी अथवा चुकीची माहिती दिल्याचे सिध्द झाल्यास संबंधित अभियांत्रिकी महाविद्यालयाचे शुल्क ५० टक्क्यांनी कमी करण्याचे अधिकार आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त अधिकाराचा प्रभावी वापर न करता अभियांत्रिकी महाविद्यालयांना शासन व विद्यार्थ्यांची आर्थिक फसवणूक करू देणाऱ्या समितीच्या सदस्यांची चौकशी करावी अशा मागणीचे एक निवेदन खासदार संजय जाधव यांनी मा. मुख्यमंत्र्यांकडे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादम्यान सादर केले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) राज्य तंत्रशिक्षण विभागाचे प्रधान सचिव शिक्षण शुल्क समितीत असतानाही तसेच त्यांच्याकडे सर्व अहवाल उपलब्ध असूनही त्यांनी कोणतीही कारवाई केली नसल्याचे सदरहू निवेदनात स्पष्टपणे नमूद करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदरहू निवेदनाच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे.

सदर बाबतीत शुल्क निर्धारणासाठी घेण्यात आलेल्या प्रस्तावाबरोबर खोटी अथवा चुकीच्या माहितीबाबत शुल्क ५० टक्के कमी करण्याबाबत संस्थाचालकांकडून रु. १००/- च्या स्टॅम्प पेपरवर प्रतिज्ञापत्र लिहून घेण्याबाबत समितीचा निर्णय आहे.

(२) याबाबतचे निवेदन प्राप्त झाले आहे.

(३) प्राप्त निवेदनात सदर बाब नमूद केली आहे.

(४) शैक्षणिक संस्थेसंदर्भातील तक्रार शिक्षण शुल्क समितीच्या निदर्शनास आणून दिली आहे.

सदर समिती ही मा.उच्च न्यायालयाच्या सेवानिवृत्त न्यायाधीशाचा अध्यक्षतेखालील असून सदर समितीस अर्धन्यायिक स्वरूपाचे अधिकार आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

परभणी जिल्ह्यातील टंकलेखन परीक्षेतील गैरप्रकाराबाबत

(७४) * ४९२७२ डॉ.राहूल पाटील (परभणी) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परभणी शहरातील शारदा महाविद्यालय, रावसाहेब जामकर महिला महाविद्यालय, सारंग स्वामी विद्यालय, मुंजाजी शिंदे विद्यालय आदी केंद्रावर महाराष्ट्र राज्य शिक्षण परिषदेच्या वतीने माहे नोव्हेंबर-डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान घेण्यात आलेल्या टंकलेखन परीक्षेस परिक्षार्थीऐवजी दुसरे विद्यार्थी त्यांच्या नावे बसवून परीक्षा घेण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच सदर परीक्षा केंद्रावरील सीसीटीव्ही कॅमेरे बंद असून काही ठिकाणी जाणीव पूर्वक कॅमेरे बंद ठेवण्यात आले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या गैरप्रकाराची तत्काळ चौकशी करून संबंधितांवर कडक कारवाई करण्याची मागणी अखिल भारतीय युवा फेडरेशन यांनी महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषदेच्या आयुक्तांना दिलेल्या निवेदनात केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी करून पुढे कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) व (४) शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) जिल्हा परिषद, परभणी यांचेकडे तक्रार प्राप्त झाली होती. त्यानुसार चौकशी करण्यात आली असता चौकशीत तथ्य आढळले नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**क्रीडा स्पर्धांच्या आयोजनासाठी बालेवाडी, पुणे विभागीय/जिल्हा
 क्रीडा संकुलातील मैदाने, हॉल इत्यादींचे आकारण्यात
 येणारे भाड्याचे दर जास्त असल्याबाबत**

(७५) * ४३४१५ श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद) : सन्माननीय क्रीडा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बालेवाडी, पुणे विभागीय/ जिल्हा क्रीडा संकुलातील मैदाने, हॉल इत्यादी क्रीडा स्पर्धांच्या आयोजनासाठी मान्यताप्राप्त क्रीडा संघटनांना भाड्याने देण्यात येतात, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, स्पर्धांच्या आयोजनासाठी आकारण्यात येणारे मैदाने, हॉल इत्यादींचे भाड्याचे दर जास्त असल्यामुळे स्पर्धांचे आयोजन खर्चिक होत असल्याची बाब निदर्शनास आणून सदरहू भाडे अत्यंत माफक करावे अथवा मोफत सदरहू हॉल, मैदाने उपलब्ध करावीत अशी मागणी महाराष्ट्र ऑलिम्पिक असोसिएशनच्यावतीने मा.मुख्यमंत्री महोदयांकडे निवेदनाद्वारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर मागणीवर शासनाने कोणता निर्णय घेतला आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) शिवछत्रपती क्रीडा संकुलातील सुविधांचे भाडे निश्चित करण्यासाठी उच्चस्तरीय धोरण समिती गठीत करण्यात आली आहे. सदर समितीमार्फत क्रीडा संकुलातील सुविधांचा जास्तीत जास्त वापर होण्याच्या दृष्टीने मान्यताप्राप्त फेडरेशन, संघटना, असोसिएशन यांना मुख्य स्टेडियमचे भाडे रु. १,०१,२००/- ऐवजी रु. ५०,०००/- प्रतिदिन व वॉर्मअप ट्रॅक प्रतिदिन रु.७९,२७५/- ऐवजी रु.३०,०००/- प्रतिदिन याप्रमाणे भाडे कमी करण्यात आलेले आहे. तसेच क्रीडा संकुलातील हॉलचे शुल्क हे मान्यताप्राप्त संघटना, फेडरेशन यांचेमार्फत आयोजित केल्या जाणाऱ्या स्पर्धांसाठी अत्यंत माफक आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**आढळगाव (ता.श्रीगोंदा, जि.अहमदनगर) येथून सार्वजनिक वितरण
व्यवस्थेतील रॉकेल काळ्या बाजारात विकल्याबाबत**

(७६) * ४५७५० श्री.विजय औटी (पारनेर) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आढळगाव (ता.श्रीगोंदा, जि.अहमदनगर) येथून सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेतील ५३ हजार रुपयाचे रॉकेल काळ्या बाजारात विकण्यासाठी घेऊन जाणारी रिक्शा पोलिसांनी जप्त केल्याचे दिनांक १३ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत चौकशी करण्यात आली आहे काय, त्यानुषंगाने संबंधित दोषींविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे आहे.

(२) संबंधितांविरुद्ध श्रीगोंदा पोलिस स्टेशनमध्ये गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**यवतमाळ जिल्हयातील नळ योजना विशेष
दुरुस्तीवर खर्च केलेल्या निधीबाबत**

(७७) * ४७७९६ श्री.मदन येरावार (यवतमाळ), श्री.राजु तोडसाम (अर्णी) :
सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील
काय :-

(१) यवतमाळ जिल्हयासह काही जिल्हयात अनियमित पाऊस पडल्याने बहुतांश
भागात तीव्र पाणीटंचाई निर्माण झाली आहे, यवतमाळ जिल्हा परिषदेच्या
पाणीपुरवठा विभागाकडून जिल्हयाचा पाणीटंचाईचा कृती आराखडा तयार
करण्यात आला असून पाणीटंचाई करीता १२ कोटी ४२ लाख ९७ हजार रुपये
जिल्हाधिका-यांनी मंजुर केले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गतवर्षी नळ योजना विशेष दुरुस्तीचे १९९ कामे हाती घेण्यात
आले होते. त्यावर ५ कोटी १३ लक्ष ५० हजार रुपयांचे नियोजन करून निधी खर्च
केल्यामुळे यंदा नळ योजना विशेष दुरुस्तीची कामे कमी येण्याची शक्यता होती.
मात्र गतवर्षीपेक्षा अधिक २१७ कामे यंदा टंचाई आराखडयात प्रस्तावित आहे व
त्या करीता ६ कोटी ७५ लाख २५ हजार रुपयांची तरतुद करण्यात आली आहे, हे
ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, गत वर्षी नळ योजना विशेष दुरुस्ती करीता खर्च केलेल्या
निधीचा वापर योग्य प्रकारे केला आहे काय, तसेच चालु वर्षाकरीता नळ योजना
विशेष दुरुस्ती करीता जिल्हा परिषद यवतमाळ पाणी पुरवठा विभागाकडून
मोठया प्रमाणात केलेल्या आर्थिक तरतुदीकरीता तज्ञ तांत्रिक सल्लागारांकडून
शहानिशा करण्याबाबत कोणती कार्यवाही करण्यात आली आहे,

(४) असल्यास, सदर जिल्हयात ग्रामीण पाणी टंचाई निवारणाकरीता कोटयवधी
रुपयांची दरवर्षी तरतुद होत असून या मध्ये पाणी टँकर पुरवठादारांकडून
प्रत्यक्षात केलेल्या पाणी टँकर पुरवठया ऐवजी फे-या वाढवून अवास्तव रक्कम
उचलल्या जात असल्याच्या अनेक तक्रारी प्राप्त झाल्या आहेत, हे ही खरे आहे
काय,

(५) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने उक्त
निधीचा वापर योग्य प्रकारे होण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत
आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे खरे आहे.

जिल्ह्याचा सन २०१५-१६ साठीच्या संभाव्य पाणी टंचाईसाठी रु.१२ कोटी ४२ लक्ष ९७ हजार किंमतीचा टंचाई कृती आराखडा मंजूर केला आहे.

(२) यवतमाळ जिल्ह्यामध्ये सन २०१४-१५ च्या टंचाई कालावधीत पाणी टंचाई निवारणार्थ २१० नळ योजना विशेष दुरुस्ती या उपाययोजनेकरिता एकूण रु.५४१.५३ लक्ष रक्कमेची तरतूद करण्यात आली होती. त्यापैकी ९४ नळ योजना विशेष दुरुस्तीची कामे पूर्ण केली आहेत. त्यासाठी एकूण रु.३४२.९० लक्ष रक्कम खर्च करण्यात आली आहेत.

सन २०१५-१६ च्या टंचाई कालावधीत पाणी टंचाई निवारणार्थ एकूण रु.६७६.२५ लक्ष किंमतीच्या एकूण २१७ नळ योजनेची विशेष दुरुस्तीची कामे प्रस्तावित करण्यात आली आहेत, हे खरे आहे.

(३) सन २०१४-१५ च्या टंचाई कालावधीत पाणी टंचाई निवारणार्थ नळ योजना विशेष दुरुस्तीची ९४ कामे पूर्ण करण्यात आली आहेत.

प्रस्तावित सर्व उपाययोजनांसाठी ग्रामपंचायतीने लोकवर्गणी भरून करारनामे करणे आवश्यक होते. ज्या ग्रामपंचायतींनी लोकवर्गणी भरून करारनामे केले तेथील कामे पूर्ण झाली आहेत.

पूर्ण झालेल्या कामावरील खर्च उप अभियंता, जिल्हा परिषद यवतमाळ पाणी पुरवठा उपविभाग यांच्या तांत्रिक देखरेखीतच करण्यात आलेला आहे. यावर्षी सुध्दा तज्ञ तांत्रिक यांचे मार्गदर्शनाखाली कामे करणे प्रस्तावित आहे. त्यामुळे खर्च झालेल्या निधीचा वापर योग्य प्रकारे झालेला आहे.

(४) जिल्हाधिकारी, यवतमाळ यांचेकडे अशा तक्रारी प्राप्त झालेल्या नाहीत. तसेच सर्व खाजगी टँकरवर जी.पी.एस.प्रणाली बसविणे अनिवार्य करण्यात आले आहे. त्यामुळे प्रत्यक्ष फे-या झाल्यानुसारच देयके अदा करण्यात येतात. याबाबतची कार्यवाही पंचायत समिती स्तरावर करण्यात आलेली आहे.

(५) चौकशीबाबत प्रश्न उद्भवत नाही. तसेच शासनाकडून प्राप्त झालेल्या निधीचा योग्य प्रकारे नियोजन करून वापर करण्यात आलेला आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

अन्न व औषधी प्रशासन विभागात झालेला गैरव्यवहार

(७८) * ३९६९४ श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद) : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अन्न व औषधी प्रशासन विभागात अनियमितता व गैरव्यवहार झाल्याचे माहे जानेवारी, २०१३ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आल्याने याप्रकरणाची चौकशी करण्यासाठी तत्कालीन आयुक्त श्री.महेश झगडे, दक्षता विभागाचे तत्कालीन प्रमुख श्री.एस.एच.काळे आणि अशासकीय सदस्य अॅड. उदय बोपशेट्टी या तिघांची चौकशी समिती गठीत केली होती, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर समितीचा अहवाल शासनास प्राप्त झाला आहे काय, असल्यास, सदर अहवालास समितीने कोणते निष्कर्ष काढले आहेत व त्यानुषंगाने शासनाने कोणता निर्णय घेतला वा घेण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत व याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे ?

श्री. गिरीश बापट : (१) होय. हे खरे आहे.

(२) सदर समितीचा अहवाल शासनास प्राप्त झाला आहे.

सदर अहवालामध्ये समितीने, राज्यामध्ये औषधे व अन्न विषयक विविध कायदे व नियम यांची प्रभावी अंमलबजावणी व त्याचे संनियंत्रण, प्रचलित MIS, प्रशासकीय यंत्रणेची रचना व बळकटीकरण, प्रशासकीय सुधारणा, अत्याधुनिक यंत्रणा/ तंत्रज्ञान, गैरव्यवहार/अनियमितता, सामाजिक आरोग्य, औषधांच्या किंमती, अप्रमाणित औषधे, कार्यप्रणाली, न्यायिक कार्यवाही, औषध नियंत्रण, पर्यवेक्षकीय निरीक्षण इ.बाबींमधील त्रुटीबाबत निष्कर्ष सादर केले आहेत.

सदर निष्कर्षांच्या आधारे समितीने शासनास केलेल्या शिफारशी स्विकारण्यात आल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**उरण (जि.रायगड) तालुक्यातील अमेया लॉजिस्टिक कंपनीच्या
भरावामुळे शेतीचे नुकसान होत असल्याबाबत**

(७९) * ४८२४७ श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) उरण (जि.रायगड) तालुक्यातील अमेया लॉजिस्टिक कंपनीने मातीचा भराव टाकल्याने तसेच रासायनिक सांडपाणी निचरा होण्याच्या दृष्टीने योग्य नियोजन न केल्याने मौजे बांधपाडा, खोपटे, धसाखोशी येथील जमिनीत पाणी शिरल्याने भातपिकाखालील जमिनी रासायनिक दुषित सांडपाण्यामुळे नापीक झाल्या आहेत, याबाबत माहे नोव्हेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान आपदग्रस्तांनी जिल्हाधिकारी, रायगड यांच्याकडे निवेदनाद्वारे तक्रार दाखल केली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुषंगाने संबंधित कंपनीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) असल्यास, सदर शेतीचे होणारे नुकसान थांबविण्याच्या दृष्टीने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे तसेच आपदग्रस्त शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रामदास कदम : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) सदर शेतजमिनीमध्ये गवत वाढलेले असून शेतकऱ्यांनी गेल्या ७ ते ८ वर्षांपासून पीक घेतले नसल्याचे आढळून आले आहे.

महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळामार्फत माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये केलेल्या पाहणीअंती सदर कंपनीमध्ये कुठल्याही प्रकारचे उत्पादन करण्यात येत नसल्याचे तसेच सदर कंपनीमधून रासायनिक सांडपाणी निर्माण होत नसल्याचे आढळून आले आहे. तथापि , कंपनीने केलेल्या भरावामुळे सांडपाण्याचा निचरा व्यवस्थितपणे होत नसल्यामुळे सदरची जमीन नापीक झाल्याचा अहवाल तलाठी सजा कोप्रोली यांनी दिला आहे. त्यावरून तहसिलदार उरण यांनी कंपनीला संबंधितांना नुकसान भरपाई देण्याचे कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**आवळी (ता. पन्हाळा, जि. कोल्हापूर) गावातील पाणीपुरवठा
योजनेचे काम सुरु करण्याबाबत**

(८०) * ४९९४१ श्री.सत्यजीत पाटील-सरुडकर (शाहूवाडी) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आवळी (ता.पन्हाळा, जि.कोल्हापूर) या गावामध्ये दरवर्षी तीव्र पाणी टंचाईची समस्या असल्याने पाण्याची गरज ओळखून सदर गावामध्ये नवीन पाणी पुरवठा योजनेच्या कामास दिनांक २२ ऑगस्ट, २०१४ रोजी वा त्यासुमारास प्रशासकीय मान्यता दिली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्रशासकीय मान्यता मिळूनही अद्यापही सदर गावाच्या पाणीपुरवठा योजनेचे काम सुरु झालेले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर गावातील पाणीपुरवठा योजनेचे काम सुरु करण्याकरिता शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय

(२) व (३) आवळी (ता. पन्हाळा, जि. कोल्हापूर) नळ पाणीपुरवठा योजनेस दि.२२.०८.२०१४ रोजी प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली. परंतु दि.१२.०९.२०१४ रोजी विधानसभा निवडणुकीची आचारसंहिता सुरु झाल्याने निविदा प्रक्रिया राबविण्यास विलंब झाला.

तथापि, दरम्यानच्या कालावधीत केंद्र शासनाच्या दि.२९.०६.२०१५ व दि.२९.०७.२०१५ रोजीच्या पत्राद्वारे, ज्या योजना नियोजन टप्पा/निविदा प्रक्रियेत आहेत अशा योजनांबाबत पुढील कोणतीही कार्यवाही करण्यात येऊ नये अशा सूचना देण्यात आल्या आहेत. त्यामुळे सद्यःस्थितीत सदर योजनेची निविदा प्रक्रिया राबविणे शक्य नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे आडखळ (ता.मंडणगड, जि. रत्नागिरी) या आदिवासी
वाडीसाठी असलेला पाणीपुरवठा बंद झाल्याबाबत**

(८१) * ५०८३२ श्री.संजय कदम (दापोली) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे आडखळ (ता.मंडणगड, जि. रत्नागिरी) या आदिवासी वाडीसाठी सुमारे ३२ लाख रुपयांची नळपाणी पुरवठा योजना असूनही गत काही महिन्यांपासून सदर पाणीपुरवठा बंद झालेला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, सुमारे ३२ लक्ष रु. खर्च करून भारत निर्माण योजना राबवण्यात आली, परंतु या वाडीसाठी ४ पाण्याचे नळ न देता त्या ठिकाणी एकच नळ देण्यात आला, शिवाय गेल्या काही महिन्यांपासून येथील पाणीपुरवठाही बंद झाला आहे, त्यामुळे सुमारे अडीच कि.मी. अंतरावरून महिलांना पायपीट करून पाणी आणावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत ग्रामपंचायतीशी संपर्क साधूनही याकडे दूरलक्ष केले जात असल्याचा आरोप करत या आदिवासीवाडीतील शेकडो महिलांनी मंडणगड पंचायत समितीवर माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान धडक मोर्चा काढला होता, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने या आदिवासी वाडीसाठी त्वरीत पाणीपुरवठा सुरु होण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) हे खरे आहे.

(४) मौजे आडखळ, ता.मंडणगड योजना पुर्ण झाल्यानंतर देखभाल दुरुस्तीसाठी नोव्हेंबर, २०१० मध्ये ग्रामपंचायतीस हस्तांतरीत करण्यात आली आहे. या योजनेत समाविष्ट आदिवासी वाड्यांकरीताची उर्ध्ववाहिनी खाजगी शेतातून गेली असून जमिनीच्या सपाटीकरणादरम्यान उर्ध्ववाहिनीची माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये मोडतोड झाली होती. मात्र ग्रामपंचायतीने सदर मोडतोड झालेली पाईपलाईन दुरुस्त करून पाणी पुरवठा सुरु केलेला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वागधरा गुमगाव (ता. हिंगणा, जि. नागपूर) येथील
शौचालय बांधकामात गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(८२) * ४१६०१ डॉ.मिलिंद माने (नागपूर उत्तर) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वागधरा गुमगाव (ता. हिंगणा, जि. नागपूर) ग्रामपंचायत येथील शौचालय बांधकामात आर्थिक गैरव्यवहार झाल्याची तक्रार जिल्हा परिषद नागपूर चे उपमुख्य कार्यपालन अधिकारी, श्री. गणेश चौधरी यांच्याकडे करण्यात आलेली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त ठिकाणी २०८ लोकांचे शौचालय मंजूर असून त्यापैकी ८१ शौचालयाचे बांधकाम शिल्लक आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबतीत मुख्य कार्यपालन अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी उक्त शौचालयाचे बांधकामासंदर्भातील धारिका तपासण्याचे आश्वासन पूर्ण केले आहेत काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुषंगाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे खरे आहे.

(२) सन २०१२ च्या पायाभूत सर्वेक्षणानुसार वागधरा गुमगाव (ता. हिंगणा, जि. नागपूर) या ग्रामपंचायतीमधील एकूण ६२५ कुटुंबांपैकी २०८ कुटुंबांकडे शौचालयाची सुविधा उपलब्ध नव्हती. त्यापैकी १३८ कुटुंबांसाठी वैयक्तिक शौचालयाचे बांधकाम पूर्ण करण्यात आले असून अद्यापपर्यंत ७० लाभार्थी कुटुंबांच्या शौचालयाचे बांधकाम शिल्लक आहे.

(३), (४) व (५) सदर ग्रामपंचायतीबाबत प्राप्त झालेल्या तक्रारीच्या चौकशी अहवालानुसार संबंधित ग्रामपंचायतीच्या सचिवांवर प्रशासकीय कारवाई प्रस्तावित करण्यात आली आहे.

**चंदूर (ता.हातकणंगले, जि.कोल्हापूर) येथील भारत निर्माण नळ
पाणीपुरवठा योजनेचा मूळ दस्तावेज गहाळ झाल्याबाबत**

(८३) * ४४७२३ डॉ.सुजित मिणचेकर (हातकणंगले), श्री.राजेश क्षीरसागर (कोल्हापूर उत्तर), श्री.उल्हास पाटील (शिरोळ) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंदूर (ता.हातकणंगले, जि.कोल्हापूर) येथील भारत निर्माण नळ पाणीपुरवठा योजनेच्या गहाळ झालेल्या दप्तरांच्या झेरॉक्स प्रती दिनांक ११ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास सदर योजनेच्या ठिकाणी असलेल्या शौचालयात सापडल्या, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त योजनेतील मूळ दप्तर, बँक पासबुक, चेकबुक अद्यापपर्यन्त गहाळ आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले,त्यानुषंगाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय.

(२) होय.

(३) तत्कालीन अध्यक्ष व सचिव ग्राम पाणीपुरवठा व स्वच्छता समिती, चंदूर यांना नोटीस देऊन फिल्टर हाऊसच्या बंद असलेल्या शौचालयातील दप्तराचा पंचनामा करण्यात आला आहे. तसेच सरपंच, ग्रामपंचायत चंदूर यांना तत्कालीन अध्यक्ष व सचिव यांचेवर दप्तर गहाळ केलेबाबत फौजदारी गुन्हा दाखल करण्याबाबतचे आदेश पंचायत समिती, हातकणंगले यांचेमार्फत देण्यात येत आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**औज-टाकळी बंधारा व भीमा नदी पात्रात रासायनिक व साखर कारखान्याची
मळी मिसळली जात असल्याने पाणी दूषित झाल्याबाबत**

(८४) * ४०२०२ श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), कुमारी प्रणिती शिंदे (सोलापूर शहर मध्य) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) औज-टाकळी बंधारा व भीमा नदी पात्रात मोठ्या प्रमाणावर रासायनिक व साखर कारखान्याची मळी मिसळली जात असून परिणामी सोलापूर शहराला दुषित पिवळ्या रंगाच्या पाण्याचा पुरवठा होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर पिवळे पाणी पिण्यायोग्य नसून सोलापूरच्या नागरिकांचे आरोग्य धोक्यात आले असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) तसेच, माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान हरक्या, अंमळ्या, धनगर मासा, चीलायाती, वाम, कोलंबी जातीचे लाखो मासे मृत्युमुखी पडल्याचे आढळून आले असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय, त्यानुषंगाने संबंधित कारखानदारांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) हे अंशतः खरे आहे.

माहे डिसेंबर २०१५ मध्ये, सोलापूर शहराला सोरेगाव जलशुध्दीकरण केंद्रामधून प्रक्रिया करून पुरवठा करण्यात येणाऱ्या पाण्यास पिवळा रंग येत असल्याचे निदर्शनास आले होते.

(२) हे खरे नाही.

अ) सार्वजनिक आरोग्य अभियंता, सोलापूर महानगरपालिका यांच्या दि. ०४/०३/२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये सोलापूरच्या नागरीकांचे आरोग्य धोक्यात आलेले नाही.

ब) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, सोलापूर यांच्या दि. ०२/०३/२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये सोलापूर जिल्ह्यात ग्रामीण भागात नदीकाठच्या गावामध्ये जलजन्य आजारांचा उद्रेक झालेला नाही.

क) जिल्हा आरोग्य प्रयोगशाळा, सोलापूर यांच्याकडून प्राप्त पृथक्करण अहवालावरून सदरचे पाणी पिण्यास योग्य असल्याचे म्हटले आहे.

(३) होय. माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये भिमा नदीवरील चिंचपुर-टाकळी येथील कोल्हापुर पध्दतीच्या बंधान्यामध्ये मासे पाण्यातील प्राणवायु कमी झाल्याने मृत्युमुखी पडल्याचा अहवाल सहायक आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय विभाग, सोलापूर यांच्याकडून प्राप्त झाला आहे.

(४) होय, पाहणीवेळी कारखान्याचे सांडपाणी प्रत्यक्ष भिमा नदीमध्ये मिसळल्याचे दिसून आले नाही. तथापि, अटी व शर्तीचे उल्लंघन झाल्याने कारखान्यांना प्रस्तावित आदेश बजाविण्यात आलेले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात वैद्यकीय महाविद्यालये स्थापन करण्याबाबत

(८५) * ४८२०५ श्री.छगन भुजबळ (येवला) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील चंद्रपूर, गोंदिया, अलिबाग, नंदुरबार व सातारा येथे वैद्यकीय महाविद्यालये स्थापन करण्याचा शासनाने यापूर्वी घेतलेला निर्णय रद्द करण्याची बाब माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त निर्णय रद्द करण्यामागची कारणे काय आहेत,

(३) तसेच विभागीय संदर्भ सेवा रुग्णालय व जिल्हा सामान्य रुग्णालय, नाशिक येथे शासकीय पदव्युत्तर महाविद्यालय स्थापन करण्यासाठी महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठाने पाठविलेला प्रस्ताव शासनाकडे माहे जानेवारी, २०१६ पर्यंत प्रलंबित आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त वैद्यकीय महाविद्यालये निर्माण करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) नाशिक येथे पदव्युत्तर महाविद्यालय स्थापन करण्यासंदर्भात महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठाशी विचारविनयिम करण्यात येत असून, शासन स्तरावर आवश्यक कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सांगली, जिल्ह्यातील वसंतदादा सहकारी साखर कारखान्याच्या
राखेमुळे होत असलेले प्रदुषण थांबविण्याबाबत

(८६) * ४६८६८ श्री.धनजंय (सुधीर) गाडगीळ (सांगली) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सांगली, जिल्ह्यातील वसंतदादा सहकारी साखर कारखान्याच्या बॉयलर मधून बाहेर पडणाऱ्या राखेच्या प्रदुषणामुळे नागरिकांच्या आरोग्यावर विपरीत परिणाम होत असल्यामुळे नागरिकांनी या विरोधात आंदोलन केल्याची घटना माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या राखेमुळे नागरिकांना फुफ्फुसाचे, श्वसनाचे, हृदयाचे आजार, डोळ्यात राख जाणे यामुळे होणारे अपघात यासारख्या गंभीर प्रकारास सामोरे जावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नागरिकांनी याविरोधात मोर्चा, आंदोलने, निवेदन देणे, तसेच महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाकडे तक्रार करून देखील संबंधीत कारखान्याने व प्रदुषण मंडळाने दुर्लक्षित केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या सर्व प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने संबंधित कारखान्यावर तसेच दुर्लक्ष करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) असल्यास, सदर प्रदुषण थांबविण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) होय.

(२), (३) व (४) नाही. तथापि, नागरिकांनी केलेल्या तक्रारींच्या अनुषंगाने महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाने सदरच्या साखर कारखान्यावर दि. ०९.०२.२०१६ रोजी बंदची कारवाई केली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**चंद्रपूर जिल्ह्यात वायु, जल, व ध्वनी प्रदुषणामुळे नागरीकांच्या
आरोग्यावर विपरित परिणाम होत असल्याबाबत**

(८७) * ४६४१६ श्री.नानाजी शामकुळे (चंद्रपूर) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाने विदर्भातील ११ शहरात केलेल्या सर्वेक्षणानुसार चंद्रपूर ध्वनी प्रदुषणात सर्वात आघाडीवर असल्याची माहिती माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, चंद्रपूर जिल्ह्यात वायू, जल व ध्वनी प्रदुषणामुळे नागरीकांच्या आरोग्यावर विपरित परिणाम होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) होय हे खरे आहे.

महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळामार्फत दिपावली उत्सवाच्या दरम्यान ११, १२ व १३ नोव्हेंबर, २०१५ रोजी वातावरणातील ध्वनी पातळीचे मोजमाप घेण्यात आले. त्यानुसार चंद्रपूर मधील ध्वनीप्रदुषणाची पातळी विहित मर्यादेपेक्षा अधिक आहे.

- (२) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, चंद्रपूर यांच्या अहवालानुसार श्वसनसंस्था, त्वचा व डोळ्यांचे आजाराच्या प्रमाणात वाढ किंवा घट झाल्याचे दिसून येत नाही.
- (३) महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाने, मुख्यनियंत्रक, विस्फोटक (पेट्रोलियम तथा विस्फोटक सुरक्षा संघटन) नागपूर व पोलिस आयुक्त, चंद्रपूर यांना फटाक्यामुळे होणारे प्रदुषण नियंत्रणात ठेवणेकरीता कार्यवाही करण्याबाबत पत्रान्वये कळविले आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बुलडाणा शहरात अन्न सुरक्षा योजनेंतर्गत तयार करण्यात
आलेली लाभार्थी यादी सदोष असल्याबाबत**

(८८) * ४७७६४ श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलडाणा) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बुलडाणा शहरात अन्न सुरक्षा योजने अंतर्गत तयार करण्यात आलेल्या

यादीत ए.पी.एल.च्या २४ हजार लाभार्थ्यांची निवड करण्यांत आली असून सदर यादी सदोष असल्याबाबत तक्रारी प्रशासनाकडे माहे डिसेंबर, २०१४ व माहे जानेवारी, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान प्राप्त झाल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू लाभार्थ्यांची निवड करतांना अवलंबिण्यात आलेल्या कार्यपध्दतीमुळे सदर दोष निर्माण झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, यासंदर्भात चौकशी करण्यात आली आहे काय, त्यानुषंगाने सदर दोष दुर करण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१), (२), (३) व (४) प्रस्तुत प्रकरणी प्राप्त झालेल्या तक्रारीच्या अनुषंगाने क्षेत्रीय स्तरावर पात्र लाभार्थ्यांच्या याद्यांचे पुनर्विलोकन करण्याबाबत सूचना देण्यात आल्या असून त्यावर कार्यवाही सुरु आहे.

**नांदेड येथील औद्योगिक वसाहत क्रिष्मेड फार्मा औषधी
गोदामात फेनिड-एएस नावाच्या मुदतबाह्य औषधीवर
मुदतवाढीचे लेबल चिकटविण्यात येत असल्याबाबत**

(८९) * ४९८०५ डॉ.तुषार राठोड (मुखेड) : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नांदेड येथील औद्योगिक वसाहतीतील क्रिष्मेड फार्मा औषधी गोदामात फेनिड-एएस नावाच्या मुदतबाह्य औषधीवर मुदतवाढीचे लेबल चिकटविण्यात येत असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी ग्रामीण पोलीस स्टेशन, नांदेड यांनी गोदामावर छापा टाकूनही अन्न व औषधी प्रशासन नांदेडच्या अधिकाऱ्यांनी ही बाब कळवली असता अन्न व औषध विभागाचे अधिकारी यांनी दुर्लक्ष केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी पोलीस कार्यवाहीचे व औषध बाटल्यांवरील जुने लेबल काढून नवे चिकटविले जात असल्याने या प्रकरणी एका आठवड्याने अन्न व औषधी प्रशासनाने गुन्हा दाखल केल्या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशी अहवालानुसार संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे नाही.

तथापि, नांदेड येथील औद्योगिक वसाहतीत क्रिष्मेड फार्मा या पेटीत विनालेबल औषधांच्या २० बाटल्या तसेच खोक्यावर (बॉक्स) चिकटविण्याचे २३ लेबल्स ज्यावर मुदतबाह्य दिनांक ०९/२०१५ असे नमूद असलेले आढळून आले होते. सदर ठिकाणी बाटलीवर चिकटविण्याचे कोणतेही लेबल/मुदतवाढ दर्शविणारे लेबल तसेच लेबल चिकटविण्याची कोणतीही प्रक्रिया चालू असल्याचे निदर्शनास आले नाही.

तसेच शासकीय विश्लेषकांकडे पाठविलेल्या विनालेबल औषधीत Elemental Iron व Folic Acid हे घटक विश्लेषण अहवालात आढळून आल्याने सदर औषधी ही फेनिड-एएस या नावाची असल्याचा निष्कर्ष काढण्यात आला.

(२) हे खरे नाही.

दिनांक ५/१२/२०१५ रोजी अन्न व औषध प्रशासनाच्या नांदेड कार्यालयातील अधिकारी हे औरंगाबाद येथे विभागीय आढावा बैठकीत हजर असल्यामुळे पोलिसांनी सदर गोडावून सील केले.

दुस-याच दिवशी म्हणजे दिनांक ६/१२/२०१५ रोजी रविवारची साप्ताहिक सुटी असल्यामुळे सरकारी पंच उपलब्ध नसल्याने पंचनामा होवू शकला नाही.

दि.०७/१२/२०१५ रोजी नांदेड कार्यालयाचे औषध निरीक्षक व पोलिस उपनिरीक्षक ग्रामीण पोलिस स्टेशन नांदेड यांनी पंचासमक्ष पोलिसांनी सिल केलेल्या गोडावूनची संयुक्त तपासणी करून कारवाई केली. औषध निरीक्षक, नांदेड यांनी सदर ठिकाणी असलेला आक्षेपार्ह औषधी साठा व इतर वस्तू जप्त केल्या व घटना स्थळावरून एकूण ०५ औषधे नमुने विश्लेषणासाठी घेऊन ते शासकीय औषध नियंत्रण प्रयोगशाळा, औरंगाबाद येथे विश्लेषणासाठी पाठविले व

एकूण रु. ७,५९,१५९/- किंमतीचा साठा विक्री व वितरणासाठी प्रतिबंधित करण्यात आला. तसेच अधिक चौकशी तपास तातडीने करून दिनांक १०/१२/२०१५ रोजी संबंधितांविरुद्ध ग्रामीण पोलिस स्टेशन, नांदेड येथे एफ.आय.आर. क्र.३५५/२०१५ दाखल करण्यात आला असून, क्रिशमेड फार्मा या पेढीचे विक्री परवाने कायमस्वरूपी रद्द करण्यात आले आहेत.

(३) अन्न व औषध प्रशासनाच्या नांदेड कार्यालयातील अधिका-यांनी सदर प्रकरणी विहित वेळे कार्यवाही केली आहे.

(४) दिनांक १०/१२/२०१५ रोजी संबंधितांविरुद्ध ग्रामीण पोलिस स्टेशन, नांदेड येथे एफ.आय.आर. क्र.३५५/२०१५ दाखल करण्यात आला असून क्रिशमेड फार्मा या पेढीचे विक्री परवाने कायमस्वरूपी रद्द करण्यात आले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

डहाणू (जि.पालघर) परिसरातील वाढते जलप्रदूषण रोखण्याबाबत

(९०) * ४८३५५ श्री.विलास तरे (बोईसर), श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई) :

सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डहाणू (जि.पालघर) परिसरातील उद्योगांचे रासायनिक पाणी प्रक्रिया न करताच समुद्र, खाडी, नदी, नाल्यामध्ये सोडले जात असल्याने या परिसरातील जल प्रदूषण वाढले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वाढत्या प्रदूषणामुळे जलचर प्राण्यांच्याही जिवास धोका निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी वेळोवेळी संबंधित अधिकाऱ्यांकडे निवेदने व तक्रारी करूनही प्रदूषण मंडळाचे संबंधित अधिकारी दुर्लक्ष करीत असल्याने प्रदूषणाचे प्रमाण दिवसेंदिवस वाढत चालले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने दुर्लक्ष करणाऱ्या संबंधितांवर कारवाई करण्यासंदर्भात तसेच सदर जलप्रदूषण रोखण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) व (२) हे खरे नाही.

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडून डहाणू तालुक्यातील सुर्यानदी, पावटा खाडीलगत समुद्रातील पाण्याचे नमुने संकलित केले जात असून पृथःकरण अहवालानुसार पाण्याची गुणवत्ता मानकांच्या विहित मर्यादेत आढळते.

(३) हे खरे नाही.

(४) पर्यावरण संरक्षणाच्या दृष्टीने डहाणू तालुका पर्यावरण संरक्षण समितीची स्थापना केलेली असून या परिसरात प्रकल्प उभारणी करण्यापूर्वी मान्यता घेणे अनिवार्य आहे. या परिसरात लाल संवर्गातील उद्योगांना परवानगी दिली जात नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**रिओ (ब्राझील) येथे सन २०१६ मध्ये होणाऱ्या ऑलिम्पिक
स्पर्धासाठी भारताच्या संघामध्ये समाविष्ट असणाऱ्या
महाराष्ट्राच्या खेळाडूंना आर्थिक मदत मिळणेबाबत**

(९१) * ४३४१८ श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद) : सन्माननीय क्रीडा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रिओ (ब्राझील) येथे सन २०१६ मध्ये ऑलिम्पिक स्पर्धा होणार आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या ऑलिम्पिक स्पर्धासाठी भारताच्या संघामध्ये समाविष्ट असणाऱ्या महाराष्ट्राच्या खेळाडूंना आवश्यक पायाभूत सुविधा देण्यासाठी आर्थिक मदत करण्याची मागणी महाराष्ट्र ऑलिम्पिक असोसिएशनच्या वतीने मा. मुख्यमंत्री महोदयांकडे निवेदन सादर केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर मागणीवर शासनाने कोणता निर्णय घेतला आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१), (२) व (३) होय.

अधिकृत आंतरराष्ट्रीय स्पर्धत सहभागी होणाऱ्या खेळाडूस प्रशिक्षण व क्रीडा साहित्य इ.साठी रु.५ लाख पर्यंत आर्थिक सहाय्य दिनांक १८.०४.२०१४ च्या शासन निर्णयानुसार देण्याची तरतूद आहे. त्यानुसार ऑलिम्पिक स्पर्धासाठी महाराष्ट्राच्या खेळाडूंना आर्थिक सहाय्य देण्याचा निर्णय घेण्यात आला असून त्यानुसार कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सुरगाणा (जि.नाशिक) धान्य अपहार प्रकरणी चौकशी करण्याबाबत

(९२) * ४७४११ श्री.विजय औटी (पारनेर), श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सुरगाणा (जि. नाशिक) येथील रेशन धान्य अपहारामध्ये कोल्हापूरच्या गणपती रोलर फ्लोअर मिलचे मालक आश्विन जैन व मिलचे व्यवस्थापक प्रकाश शेवाळे यांनी सुमारे २४ लाख किलो पेक्षा अधिक चोरीचे रेशन धान्य खरेदी करून हयासाठी सुमारे सव्वा तीन कोटी रुपयाचा धनादेश जितूभाई ठकर या मुख्य आरोपीस दिल्याची माहिती दिनांक ४ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर अपहारातील मुख्य संशयित आरोपी जितूभाई ठकर व पुनम होळकर हे अद्याप फरार असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच सुरगाणा (जि.नाशिक) धान्य अपहार प्रकरणी जिल्हयातील सर्वच तालुक्यातील लेख्यांचे अन्नधान्य वितरण विषयक लेखा परिक्षण करण्याचा निर्णय शासनाने माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान घेतला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदरचा अपहार गत दहा वर्षांपासून सुरु असून अपहाराची रक्कम एक हजार कोटीच्या आसपास असून शासकीय यंत्रणेने दलालांच्या मदतीने सदर

रकमेचा गैरव्यवहार केला आहे तसेच अपहाराची व्याप्ती फार मोठी असून अपहाराचे केंद्रबिंदू असलेल्या अधिकाऱ्यांकडे दुर्लक्ष करून, महत्वपूर्ण पुरावे नष्ट करण्यात येत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, संबंधित प्रकरणाची चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार रेशन धान्य अपहारात दोषी असणाऱ्यां व्यक्तींविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) तसेच प्रश्न भाग (३) मधील सदर लेखा परिक्षणाचा अहवाल शासनाला प्राप्त झाला आहे काय, सदर अहवालाचे स्वरूप काय आहे,

(७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) सुरगाणा जि. नाशिक येथील अन्नधान्य अपहार प्रकरणी सुरगाणा पोलीस स्टेशन येथे गु.र.नं.। ०९/२०१५ भा.दं.वि. क. ४०९,४२०, ४६७, ४६९,४७१ जिवनावश्यक वस्तु कायदा १९५५ कलम ३ व ७ सार्वजनिक वितरण व्यवस्था नियंत्रण आदेश २०११ कलम ६ (४) प्रमाणे गुन्हा दाखल असून सदर गुन्ह्यात श्री.अश्विन जैन व श्री.प्रकाश शेवाळे हे आरोपी नाहीत.

श्री.अश्विन जैन व श्री.प्रकाश शेवाळे यांचेविरुद्ध वाडीवऱ्हे पोलीस ठाणे (जि.नाशिक) ॥ गु.र.नं. १९/२०१५ महाराष्ट्र संघटीत गुन्हेगारी नियंत्रण अधिनियम सन १९९९ चे कलम ३(१) (I) (II), ३(२), ३(४), ३(५), ४ व भा.दं.वि.क. ४६५, ४६८, ४७१, १२० (ब) प्रमाणे गुन्हा दाखल केला आहे. तसेच ३ बनावट फर्म मार्फत एकूण रु. २३,७८,६८४ किलो गहू किंमत रु. ३,३२,३९,२९३/- घेतला असल्याचे व बँक खात्यावरून रक्कमा वर्ग झाल्याचे पोलीस तपासात निष्पन्न झाले आहे. या दोन्ही आरोपींना दि. ३.२.२०१६ रोजी अटक केली असून गुन्ह्याचा तपास सुरू आहे.

जिल्हा पोलीस अधीक्षक, नाशिक यांच्या अहवालानुसार वाडीवऱ्हे पोलीस स्टेशन जि. नाशिक येथे दाखल गुन्ह्याच्या अनुषंगाने निष्पन्न झालेल्या वरील गैरव्यवहाराचा सुरगाणा येथील अन्नधान्य अपहार प्रकरणाशी संबंध दिसून आलेला नाही.

(२) होय. वाडीवऱ्हे पोलीस स्टेशन येथे दाखल वरील गुन्ह्यांच्या तपासात सदर दोन्ही आरोपी निष्पन्न झालेले असून ते अद्याप फरार आहेत.

(३) दि. १६.१.२०१६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये नाशिक जिल्हयातील सर्व तालुक्यांच्या लेख्यांचे डिस्पॅच आर्डरनिहाय लेखा परिक्षणासाठी पथक गठीत करण्यात आले आहे.

(४) व (५) अशी बाब नाही.

सुरगाणा जि. नाशिक येथील अन्नधान्य अपहार प्रकरणी न्यायालयात दि. ११.५.२०१५ रोजी दोषारोपपत्र सादर करण्यात आलेले आहे, व पोलीस तपास सुरू आहे.

तसेच सुरगाणा येथील अन्नधान्य अपहार प्रकरणाच्या अनुषंगाने ११ अधिकारी/ कर्मचारी यांना निलंबित करण्यात आले असून त्यांचेसह अन्य २ अशा एकूण १३ अधिकारी/ कर्मचारी यांचेविरुद्ध विभागीय चौकशी प्रस्तावित आहे.

(६) होय. दि. १६.१.२०१६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये गठीत केलेल्या पथकामार्फत नाशिक जिल्हयातील सर्व तालुक्यांच्या लेख्यांचे डिस्पॅच आर्डरनिहाय लेखा परिक्षण करण्यात आले आहे.

(७) प्रश्न उद्भवत नाही.

**यवतमाळ जिल्हयातील वसंतराव नाईक शासकिय
वैद्यकीय महाविद्यालयातील दुरावस्थेबाबत**

(९३) * ४७८०५ श्री.मदन येरावार (यवतमाळ) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) यवतमाळ जिल्हयातील वसंतराव नाईक शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयात जिल्हयातील व लगतच्या ग्रामिण परिसरातील शेकडो रूग्ण उपचाराकरीता येत असतात, तथापि, सदर महाविद्यालयातील सोनोग्राफी, सिटीस्कॅन, ईको, टि.एम.टि. तसेच डायलेसीस युनिट इत्यादी यंत्र बंद अवस्थेत असल्याने रूग्णांना उक्त सुविधेचा लाभ होत नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रूग्णालयात उपचारासाठी आलेल्या गरीब रूग्णांना नागपूर किंवा खाजगी रूग्णालयात उपचारासाठी जाण्यास भाग पाडीत असून सि.एम.ओ. आणि कर्मचारी हे गैरकारभार करीत आहेत तसेच, रूग्णालयाच्या प्रशासनाचा मार्ग हा रूग्णालयाच्या कॅटीनमधून जात असल्यामुळे जनमानसात प्रक्षोभक प्रतिक्रिया असून उक्त रूग्णालयाची अवस्था प्राथमिक आरोग्य केंद्रासारखी झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, वैद्यकीय क्षेत्रात काळानुरूप प्रगत तंत्रज्ञानाचा वापरासाठी अत्याधुनिक यंत्रणा खरेदी करणे आवश्यक असतांना रुग्णालयात दोन लेप्रोस्कोपी, शस्त्रक्रिया गृहातील लाईट, शस्त्रक्रियेचा टेबल खरेदीला नकार देण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) तसेच, उक्त खरेदीसाठी मंजूर रुपये ५० लाखांचा निधी जमा होण्याच्या मार्गावर आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, यवतमाळ शासकीय रुग्णालयात वारंवार घडणा-या गैरकारभाराबाबत अद्यापपर्यंत प्रशासनाकडून कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

संस्थेमध्ये सीटी स्कॅन, सोनोग्राफी यंत्र सुरु आहे. नादुरुस्त असलेल्या टूडी-ईको, टीएमटी व डायलेसीस या यंत्रांच्या दुरुस्तीची कार्यवाही सुरु आहे.

(२) हे खरे नाही.

एखाद्या प्रकरणी रुग्णास विशेष उपचारांची आवश्यकता असल्यास शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय तथा अतिविशेषोपचार रुग्णालय, नागपूर येथे पाठविण्यात येते. तथापि कोणत्याही खाजगी रुग्णालयात जाण्यास भाग पाडण्यात येत नाही.

(३) हे खरे नाही.

संस्थेमध्ये २ लेप्रोस्कोप यंत्रे उपलब्ध असून ओटी लाईटमध्ये कॅमेरा उपलब्ध करून देण्यात आलेला आहे, तसेच ०२ लाईट आणि ०४ ऑपरेशन टेबलचा पुरवठा आदेश निर्गमित करण्यात आलेला आहे.

(४) हे खरे नाही.

(५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर येथे बनावट पिस्ता तसेच कुरकुरे व नमकीन
बनविणाऱ्या कारखान्यावर टाकलेल्या धाडीबाबत**

(१४) * ४५६३२ डॉ.मिलिंद माने (नागपूर उत्तर) : सन्माननीय अन्न आणि

औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर (जि.नागपूर) शहरातील गोलीबार चौक येथील बनावट पिस्ता कारखान्यावर अन्न व औषधी प्रशासनाच्या पथकाने दिनांक ८ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास धाड टाकली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच नागपूर शहरामध्ये वाडी खडगाव मार्गावरील एका कारखान्यात नामांकीत कंपनीचे बनावट कुरकुरे व नमकीन तयार करण्यात येत असून सोनबा नगर प्लॉट नं. ७२, ७३ अशोका प्रोजेक्ट या कारखान्यावर दिनांक १५ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास पोलीसांनी कारवाई केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, प्रश्न भाग (१) मधील सदर बनावट पिस्ता कारखान्यातून अनेक वर्षांपासून बनावट पिस्त्याची निर्मिती होत असून रासायनिक रंगाचा व रासायनिक पदार्थांचा उपयोग करून पिस्ता बनविण्यात येत होता यामुळे नागपूर शहरातील नागरीकांचे आरोग्य धोक्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, प्रश्न भाग (२) मधील बनावट कुरकुरे, नमकीन बनविणारे कारखानदार व अन्न व औषधी प्रशासन यांच्या संगनमताने व्यवसाय सुरू आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त सर्व प्रकरणांची चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने उक्त कारखानदारांविरुद्ध व संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे आहे.

नागपूर शहरातील मे. पवन महिला गृह उद्योग, गोळीबार चौक, पटवी मंदिर गल्ली, पवारवाडा, नागपूर येथे दि. ६ जानेवारी, २०१६ रोजी तपासणी केली असता, तेथे शेंगदाण्याला कृत्रिमरित्या खाद्यरंग लावून नंतर त्याचे तुकडे करून तो पिस्ता दिसेल अशा रीतीने विक्री करताना आढळून आले.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) हे खरे नाही.

सदरबाबतची माहिती कार्यालयास प्राप्त होताच प्रशासनाचे अन्न सुरक्षा अधिकारी यांनी त्वरीत कारवाई केलेली आहे.

(४) हे खरे नाही.

(५) वरील दोन्ही प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे.

१. बनावट पिस्ता :- रंगयुक्त शेंगदाणा तुकडा व रंगयुक्त शेंगदाणा (अख्खा) चे नमुने विश्लेषणास घेण्यात आले होते व उर्वरित साठा जप्त करण्यात आला होता. सदर अन्न पदार्थाचे नमुन्यांचे अहवाल प्राप्त झाले असून सदर नमुने असुरक्षित घोषित झाले असून, या प्रकरणी तपास करून खटला दाखल करण्याची कायदेशीर कारवाई करण्यात येत आहे. तसेच जप्त केलेला रंगयुक्त शेंगदाण्याचा साठा नष्ट करण्यात आला आहे.

२. बनावट कुरकुरे :- सदर प्रकरणी वाडी पोलिसांनी Copy Right Act, १९५७ चे कलम ६३ तसेच Trade Mark Act चे कलम १०१ व १०३ व भारतीय दंड विधान चे कलम ४२० अंतर्गत गुन्हा क्र. ३९/२०१६, दि.१६/१/२०१६ संबंधितांविरुद्ध गुन्हा दाखल केलेला आहे. संबंधित व्यक्तीस पोलिसांनी अटक केलेली होती. तथापि, सदर व्यक्ती सध्या जामिनावर मुक्त आहे.

दिनांक १४/१/२०१६ रोजी Tasty Papad या अन्नपदार्थाच्या गुणवत्तेबाबत प्रशासनास प्राप्त झालेल्या तक्रारीच्या अनुषंगाने सदर अन्न पदार्थाचा नमुन्याचे विश्लेषण केले असून, सदर नमुना प्रमाणित घोषित झालेला आहे. तपासणीमधील दोषाच्या अनुषंगे सदर पेढीस सुधारणा नोटीस पाठविण्यात आली होती. परंतु पोलिसांनी दिनांक १६/१/२०१६ रोजी सदर पेढीतील मशीन जप्त करून Seal लावल्यामुळे सदर पेढी दिनांक १६/१/२०१६ पासून अद्यापर्यंत बंद आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कुरघोट (ता. दक्षिण सोलापूर) येथील जनावरांच्या चरबीवर प्रक्रिया
करणान्या कारखान्यातून प्रदूषण होत असल्याबाबत**

(९५) * ४०८१६ श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कुरघोट (ता. दक्षिण सोलापूर) येथील जनावरांच्या चरबीवर प्रक्रिया करणाऱ्या कारखान्याचे मांस व रक्त असलेले दुर्गंधीयुक्त घाण पाणी कोणतीही प्रक्रिया न करता सरळ ओढ्यात सोडून दिले जाते, सदर पाणी ओढ्यातून थेट भीमा नदीत मिसळते, सदर पाण्यामुळे जलचर प्राणी मृत्युमुखी पडले असून इतर जनावरे तसेच नागरिकांच्या आरोग्यास धोका निर्माण झाला असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, जिल्हाधिकारी, महापालिका आयुक्त व प्रदूषण नियंत्रण महामंडळाने आदेश देऊनही सदरील कारखाना बंद झाला नसल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने संबंधित कारखाना बंद करण्यासाठी तसेच पाणी दूषित केल्याबद्दल कारखाना मालकावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) प्रस्तुत प्रकरणी महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने आयुक्त, सोलापूर महानगरपालिका यांचेसमवेत दिनांक १९.०९.२०१५ रोजी केलेल्या पाहणीत मे. सना इंटरप्रायजेस या कारखान्याचे औद्योगिक सांडपाणी प्रक्रियाविना पावसाच्या पाण्याबरोबर शेजारच्या नाल्यात जात असल्याचे आढळून आले.

तथापि, भीमा नदी काठावरील कोणत्याही गावांमध्ये जलजन्य आजारांचा उद्रेक झालेला नसून रुग्ण संख्येत वाढ झाली नाही तसेच कुरघोट परिसरात दूषित पाणी प्यायल्याने रोग प्रादुर्भाव होऊन जनावरे मृत वा आजारी पडल्याचे निदर्शनास आले नाही.

(२) हे खरे नाही.

- (३) सदर उद्योगास स्वेच्छेने उत्पादन बंद करण्याचे आदेश दिनांक २१/०९/२०१५ रोजी महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळामार्फत पारित करण्यात आल्यानंतर दिनांक ०९/१२/२०१५ रोजी सदर उद्योग बंद करण्याचे अंतिम आदेश पारित करण्यांत आले आहेत. त्यानुसार कारखान्याची उत्पादन प्रक्रिया बंद आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बुलढाणा जिल्हयातील मागासवर्गीय विद्यार्थी गणवेश व लेखन साहित्य
योजनेपासून वंचित असल्याबाबत**

(९६) * ४७७९९ श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शासनाच्या वतीने इयत्ता १ ली ते ४ थी पर्यंत शिकणा-या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी गणवेश व लेखन साहित्य योजनेची अंमलबजावणी केली जाते, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, बुलढाणा जिल्हयातील विद्यार्थ्यांना सदर योजने अंतर्गत साहित्याचा लाभ सन २०१३ पासून मिळाला नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे.

- (२) व (३) विद्यार्थ्यांना गणवेश व लेखन साहित्य पुरविणे या योजनेतर्गत पात्र विद्यार्थ्यांना गणवेशाचा पुरवठा करण्यात आलेला आहे. लेखन साहित्यांचा पुरवठा करण्यात आलेला नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव
महाराष्ट्र विधानसभा

मुद्रणपूर्व सर्व प्रकिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.